

**Uchwała Nr XVII/168/2020
Rady Powiatu w Oświęcimiu**

z dnia 19 lutego 2020 r.

w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego na lata 2020-2023

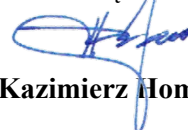
Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 511 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 z późn. zm.) **Rada Powiatu** uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego na lata 2020-2023”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Oświęcimskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Powiatu
w Oświęcimiu

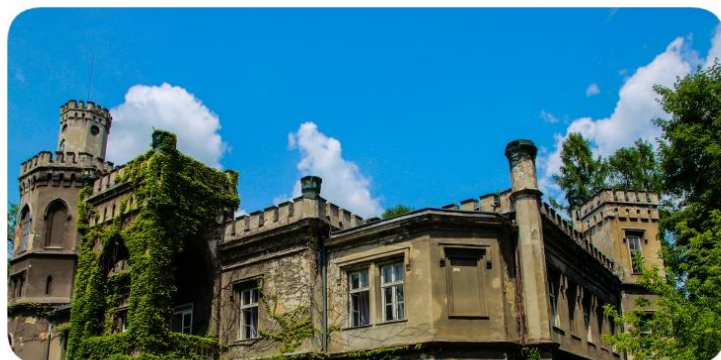
Kazimierz Homa

Załącznik

do uchwały Nr XVII/168/2020

Rady Powiatu w Oświęcimiu

z dnia 19 lutego 2020 r.

Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego na lata 2020-2023

Opracowanie:
Jerzy Chrząszcz
Główny Specjalista
Wydział Promocji Powiatu,
Kultury i Sportu

Spis treści

1. Podstawa prawna opracowania powiatowego programu opieki nad zabytkami	5
2. Definicje	6
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami	7
3.1. Uwarunkowania krajowe ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	7
3.2. Sposoby opieki nad zabytkami w świetle przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	11
3.3. Uwarunkowania międzynarodowe ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	13
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	14
4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	14
4.2. Program Wieloletni pn. „Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy Etap V 2016 – 2020”	16
5. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa	19
6. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	26
7. Zarys dziejów powiatu oświęcimskiego	27
8. Zabytki w Powiecie Oświęcimskim	30
8.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków Małopolskiego Wojewódzkiego Konservatora Zabytków.....	30
8.3. Zabytki archeologiczne	96
8.4. Zabytki ruchome	97
8.5. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych	97
9. Dziedzictwo niematerialne	99
10. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego powiatu. Analiza szans i zagrożeń.....	101
11. Cele powiatowego programu opieki nad zabytkami	105
12. Kierunki działań dla realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami	107
13.1. Instrumenty prawne i instytucjonalne	112
13.2. Zasady finansowania programu opieki nad zabytkami	112
13.3. Wybrane źródła finansowania opieki nad zabytkami	113
13.4. Monitoring działania programu.....	120

Wstęp

Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego na lata 2020-2023 jest kontynuacją dokumentu przyjętego Uchwałą Nr X/96/2015 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 23 września 2015 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zabytkami dla powiatu oświęcimskiego pn. „Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2018” Tematem obecnego opracowania jest problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego, określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami.

Powiat oświęcimski położony na granicy Śląska i Małopolski, obejmuje obszar 406 km², zamieszkały jest przez ok. 155 tys. osób. Graniczy on z powiatami: chrzanowskim, wadowickim, bielskim ziemskim, pszczyńskim i bieruńsko-lędzińskim. W skład powiatu wchodzi 9 jednostek administracyjnych: miasto Oświęcim, gmina wiejska Oświęcim oraz gminy: Chelmek, Brzeszcze, Kęty, Polanka Wielka, Przeciszów, Osiek i Zator. Ważnym czynnikiem rozwoju powiatu oświęcimskiego jest jego położenie między trzema dużymi miastami: Krakowem, Katowicami i Bielskiem-Białą. Należy on do najbardziej uprzemysłowionych i zurbanizowanych powiatów Małopolski. Na jego terenie funkcjonuje przemysł chemiczny, metalowy, lekki i wydobywczy. Powiat oświęcimski jest również doskonałym miejscem spędzania wolnego czasu dla pasjonatów historii i miłośników przyrody. Piękne krajobrazy, charakterystyczne dla tej okolicy liczne stawy rybne – tradycje hodowli karpia sięgają czasów średniowiecza - czyste rzeki, interesujące obiekty zabytkowe oraz dynamicznie rozwijające się parki rozrywki sprawiły, że jest to teren atrakcyjny turystycznie i rekreacyjnie.

Powiat oświęcimski charakteryzuje się bogatym i wartościowym krajobrazem kulturowym definiowanym jako przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Rozwój powiatu opiera się na jego zasobach naturalnych, położeniu geograficznym oraz walorach krajobrazu kulturowego. Umożliwienie dalszego istnienia oraz wzbogacenie materialnego dziedzictwa kulturowego jest jednym z istotnych kierunków rozwojowych powiatu.

Zasadniczą przesłanką opracowania Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego jest uznanie zasobów dziedzictwa kulturowego za istotny czynnik wpływający na kształtowanie się tożsamości lokalnej. Zasoby te określają i wyznaczają wieloaspektowe uwarunkowania rozwoju powiatu, upowszechniania kultury oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej.

Rysunek 1. Mapa powiatu oświęcimskiego (źródło: <http://www.interklasa.pl>)

Głównym celem sformułowania dokumentu jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego powiatu oświęcimskiego poprzez określenie podstawowych uwarunkowań oraz rozwiązań, które temu służą.

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego na lata 2020-2023 został opracowany głównie na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 ze zmianami) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 511).

Ustawa o samorządzie powiatowym w art. 4 ust. 1 zawiera ogólną regulację dotyczącą wykonywania zadań publicznych o charakterze ponadgminnym. Punkt 7 wspomnianego artykułu przypisuje samorządowi powiatowemu zadania z zakresu kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami szerzej określa zadania należące do organu powiatu.

Obowiązek sporządzania powiatowych programów opieki nad zabytkami określa zapis art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W myśl art. 87 tej ustawy:

1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.
2. Programy, o których mowa w ust. 1, mają na celu w szczególności:
 - 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
 - 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
 - 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
 - 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
 - 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
 - 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
 - 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

2. DEFINICJE

Z uwagi na konieczność precyzyjnego odnoszenia się w powiatowym programie opieki nad zabytkami do zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przyjęto za ustawą, że użyte określenia oznaczają:

- 1) **zabytek** - nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
- 2) **zabytek nieruchomy** - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt 1;
- 3) **zabytek ruchomy** - rzecz ruchomą, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w pkt 1;
- 4) **zabytek archeologiczny** - zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;
- 5) **instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami** - instytucję kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, której celem statutowym jest sprawowanie opieki nad zabytkami;
- 6) **prace konserwatorskie** - działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań;
- 7) **prace restauratorskie** - działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części, oraz dokumentowanie tych działań;
- 8) **roboty budowlane** - roboty budowlane w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego, podejmowane przy zabytku lub w otoczeniu zabytku;
- 9) **badania konserwatorskie** - działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich;
- 10) **badania architektoniczne** - działania ingerujące w substancję zabytku, mające na celu rozpoznanie i udokumentowanie pierwotnej formy obiektu budowlanego oraz ustalenie zakresu jego kolejnych przekształceń;

- 11) **badania archeologiczne** - działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;
- 12) **historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny** - przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg;
- 13) **historyczny zespół budowlany** - powiązaną przestrzennie grupę budynków wyodrębnioną ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi;
- 14) **krajobraz kulturowy** - postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka;
- 15) **otoczenie** - teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

3. UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI

3.1. Uwarunkowania krajowe ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Podstawowym aktem prawnym służącym ochronie zabytków w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa ta określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków. Oprócz nałożenia na samorząd powiatowy obowiązku sporządzania powiatowych Programów opieki nad zabytkami legitymizuje inne kompetencje szczebla powiatowego. W art. 103 ustawy określa wyłączne kompetencje starosty w zakresie powierzania opieki społecznym opiekunom zabytku. Społecznego opiekuna zabytków ustanawia, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania (siedziby) kandydata na społecznego opiekuna zabytków. Na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków starosta cofa ustanowienie społecznego opiekuna zabytków, jeżeli opiekun przestał spełniać wymagania określone w art. 102 ust. 3 lub niewłaściwie wykonuje swoje zadania. O ustanowieniu społecznego opiekuna zabytków lub cofnięciu takiego ustanowienia starosta zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków.

Zadania społecznych opiekunów zabytków określa art.102. W myśl jego zapisów społeczni opiekunowie zabytków podejmują działania związane z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie oraz upowszechniają wiedzę o zabytkach. Społeczny opiekun zabytków współdziała z wojewódzkim konserwatorem zabytków i starostą w sprawach ochrony zabytków i opieki nad tymi zabytkami. Społecznym

opiekunem zabytków może być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Zadania społecznego opiekuna zabytków może wykonywać również osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.

Z kolei na mocy art. 12 omawianej ustawy starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

Zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy, w przypadku wystąpienia zagrożenia dla zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru, polegającego na możliwości jego zniszczenia lub uszkodzenia, starosta, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, może wydać decyzję o zabezpieczeniu tego zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia. W przypadku, gdy nie jest możliwe usunięcie zagrożenia, zabytek nieruchomy może, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków być: przejęty przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, w drodze decyzji, na własność Skarbu Państwa, z przeznaczeniem na cele kultury, oświaty lub turystyki, za odszkodowaniem odpowiadającym wartości rynkowej tego zabytku. Ustawodawca w art. 81 dopuszcza możliwość udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, przez organ stanowiący powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. W przypadku Powiatu Oświęcimskiego jest to Uchwała Nr XXI/193/2016 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonych na obszarze Powiatu Oświęcimskiego - zwana dalej uchwałą.

Dotacja przeznaczona jest na wspieranie i uzupełnianie działań zapewniających właścicielom lub posiadaczom zabytku właściwą opiekę nad wartościowymi elementami substancji zabytkowej, wyszczególnione w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Z budżetu Powiatu Oświęcimskiego mogą być udzielane dotacje wyłącznie na dofinansowanie prac przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze Powiatu Oświęcimskiego. Dotacja z budżetu Powiatu Oświęcimskiego na wykonanie prac może być udzielona w wysokości do 50% nakładów koniecznych na te prace przy zabytku, ustalonych na podstawie kosztorysu inwestorskiego. W przypadku gdy wnioskodawca na prace przy zabytku otrzymuje również inne środki publiczne, kwota dotacji przyznanej z budżetu Powiatu Oświęcimskiego wraz z kwotami przyznanymi na ten cel z innych środków publicznych nie może przekraczać 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac.

O dotację może się ubiegać każdy podmiot będący właścicielem lub posiadaczem zabytku, a także podmiot, który do tego zabytku posiada tytuł prawny wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego. Na zasadach określonych w niniejszej uchwale wnioskodawca może równocześnie wystąpić z kilkoma wnioskami o dotacje do prac przy więcej niż jednym

zabytku. Łączną kwotę dotacji w danym roku budżetowym określa każdorazowo uchwała budżetowa Rady Powiatu w Oświęcimiu. Udzielenie dotacji może nastąpić po złożeniu przez wnioskodawcę pisemnego wniosku, zgodnie z §5. Uchwały.

Wnioski o udzielenie dotacji należy składać do Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, w terminie ogłoszonym przez Zarząd Powiatu w danym roku kalendarzowym. Wnioski złożone w innym terminie niż określonym w §5 ust. 2 nie podlegają rozpatrzeniu. Wnioski o przyznanie dotacji opiniuje Komisja powołana przez Zarząd Powiatu w Oświęcimiu, który ustala Regulamin jej działania. Komisja dokonuje oceny wniosków w oparciu o kryterium:

- a) dostępności zabytku dla ogółu społeczności lokalnej i turystów;
- b) rangi zabytkowo-artystycznej zabytku;
- c) stanu zachowania zabytku;
- d) faktu kontynuowania prac;
- e) wysokości zaangażowanych środków własnych;
- f) promocji kultury.

Organy uprawnione do udzielania dotacji prowadzą wykazy udzielonych dotacji oraz informują się wzajemnie o udzielonych dotacjach.

Istotne uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, znajdują się w innych obowiązujących ustawach. Prawny system ochrony dziedzictwa kulturowego kształtuje szereg norm zawartych w krajowych i międzynarodowych aktach prawnych. Podwaliny pod funkcjonowanie tego systemu dają właściwe przepisy art. 5, art. 6 i art. 73 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. a także jej preambuła. Art. 5: „Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Art. 6 ust. 1: „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju oraz (...) udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym”. System ochrony dziedzictwa kulturowego współtworzą także akty prawne z innych dziedzin, mające jednak bezpośredni związek z ochroną zabytków (np. ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, ustawa z dnia 7 lipca 1994 - Prawo budowlane, ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami). Ustawa, wprowadza wymóg uwzględniania wymagań ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 ze zmianami), która mówi między innymi o tym, że ochrona środowiska polega na zachowaniu wartości kulturowych. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 ze zmianami), określa kompetencje dotyczące wycinki i pielęgnacji drzew, na terenach objętych prawną ochroną konserwatorską.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 121 ze zmianami). określa, że celem publicznym jest między innymi:

opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki, w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa między innymi postępowanie wobec nieruchomości objętych prawną ochroną konserwatorską.

Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 ze zmianami). Ustawa mówi, że działalność kulturalna polega na upowszechnianiu i ochronie kultury (art. 1 ust. 1). Mecenat nad działalnością kulturalną sprawuje państwo i polega on na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 688 ze zmianami). Ustawa daje możliwość wspierania działalności kulturalnej związanej z ochroną zabytków i tradycji prowadzoną przez organizacje pożytku publicznego. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 553 ze zmianami). Zasady ochrony zabytków, znajdujących się w muzeach i bibliotekach, zostały określone w Ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 917 ze zmianami).

W kontekście prowadzonego przez Powiat Oświęcimski wspólnie z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej w organizacji” Ustawa o muzeach stanowi istotny akt prawny określający zasady działania tej jednostki. W świetle Ustawy muzeum jest jednostką organizacyjną nienastawioną na osiągnięcie zysku, której celem jest gromadzenie i trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie korzystania ze zgromadzonych zbiorów.

Odrębną grupę uregulowań prawnych stanowią Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- a) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1609 ze zmianami) w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków.
- b) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenie rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 r. nr 113 poz. 661 ze zmianami);
- c) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku

wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. z 2017 r. poz. 1674).

- d) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki „Za opiekę nad zabytkami” (Dz. U. z 2004 r. nr 124, poz. 1304);
- e) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2004 r. nr 212, poz. 2153);
- f) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. z 2004 r. nr 30, poz. 259);
- g) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę (Dz. U. z 2011 r. nr 89, poz. 510);
- h) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych (Dz. U. z 2004 r. nr 71, poz. 650).

3.2. Sposoby opieki nad zabytkami w świetle przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Według zapisów art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej, działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zgodnie z art. 5 ustawy opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

W myśl art. 6 ustawy ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi;
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi;
- c) dziełami architektury i budownictwa;
- d) dziełami budownictwa obronnego;
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi;
- f) cmentarzami;
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni;
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

2) zabytki ruchome będące, w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej;
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje;
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami;
- d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego;
- e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2018 r. poz. 574 i 1669);
- f) instrumentami muzycznymi;
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi;
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa;
- b) cmentarzyskami;
- c) kurhanami;
- d) relikami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

4) Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

W ustawie znajdują się zapisy precyzujące formy ochrony zabytków. Art. 7 ustawy stanowi, iż formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- 3) uznanie za pomnik historii;
- 4) utworzenie parku kulturowego;
- 5) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

3.3. Uwarunkowania międzynarodowe ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Szczególne znaczenie przypisać należy także normom prawa międzynarodowego, w tym przede wszystkim ratyfikowanym przez Polskę konwencjom międzynarodowym UNESCO i Rady Europy, które stanowią źródła prawa powszechnie obowiązującego:

- a) Konwencja o ochronie dóbr kultury w razie konfliktu zbrojnego wraz z regulaminem wykonawczym oraz Protokół o ochronie dóbr (UNESCO, Haga, 1954 r.; Dz. U. z 1957 r., Nr 46 poz. 212);
- b) II Protokół do konwencji haskiej z 1954 r. sporządzony w Hadze 26 marca 1999 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 248);
- c) Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego (UNESCO, Paryż 1972 r., Dz. U. z 1976 r., Nr 32, poz. 190);
- d) Konwencja dotycząca środków zmierzających do zakazu i zapobiegania nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultury (UNESCO, Paryż 1970 r.; Dz. U. z 1974 r., Nr 20, poz. 106);
- e) Konwencja w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego (UNESCO, Paryż 2005 r.; Dz. U. z 2007 r., Nr 215, poz. 1585);
- f) Konwencja w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego (UNESCO, 2003 r.; Dz. U. z 2011 r., Nr 172, poz. 1018);
- g) Konwencje i dokumenty dotyczące ochrony i konserwacji zabytków
 - Karta ateńska
 - Karta wenecka
 - Karta florencka
- h) Konwencja o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy (Rada Europy, Grenada 1985 r.; Dz. U. z 2012 r., poz. 210);
- i) Konwencje i dokumenty dotyczące ochrony stanowisk archeologicznych:
 - Karta lozańska;

- j) Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego - konwencja maltańska (Rada Europy, 1992 r.; Dz. U. z 1996 r., Nr 120, poz. 564);
- k) Europejska konwencja krajobrazowa (Rada Europy; Dz. U. z 2006 r., Nr 14, poz. 98);
- l) Karta ochrony dziedzictwa cyfrowego (UNESCO, 2003 r.).

4. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019–2022, ma na celu realizację przepisu art. 84 w związku z art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067, z późn. zm.). Program ten jest głównym dokumentem strategicznym określającym cele administracji rządowej oraz podległych jej służb i instytucji w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a także środki służące do realizacji wyznaczonych celów. Program został przyjęty uchwałą nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r. w sprawie „Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019–2022. Jest finansowany ze środków budżetu państwa z części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Łączna kwota środków na realizację Programu w całym okresie jego realizacji wynosi 25 617 089 zł. Podmiotem wiodącym w realizacji Programu jest Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Strzeżenie dziedzictwa narodowego stanowi jedno z podstawowych zadań Rzeczypospolitej Polskiej, zdefiniowanych w art. 5 Konstytucji, obok ochrony niepodległości i nienaruszalności terytorialnej, zapewnienia wolności i praw człowieka i obywatela, bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony środowiska. Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, jako jeden z najważniejszych elementów tego dziedzictwa, realizowane są przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w powiązaniu z kontekstem polityki gospodarczo-społecznej, ale stanowią również cel sam w sobie, którego wartość wykracza poza kategorie czysto ekonomiczne.

Głównym celem Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022 jest „**Stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami**”, który w okresie 4 lat realizowany będzie we współpracy z państwowymi instytucjami kultury i organami administracji publicznej poprzez trzy cele szczegółowe, podzielone na kierunki działania, tj.:

Cel szczegółowy 1: „Optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego”, podzielony na kierunki działania:

- 1) Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie lokalnym;
- 2) Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie centralnym;

Cel szczegółowy 2: „Wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami”, podzielony na kierunki działania:

- 1) Merytoryczne wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami;
- 2) Podnoszenie bezpieczeństwa zasobu zabytkowego;

Cel szczegółowy 3: „Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa”, podzielony na kierunki działania:

- 1) Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa i jego wartości;
- 2) Tworzenie warunków dla sprawowania społecznej opieki nad zabytkami.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury

21.IX.2004 r. Rada Ministrów przyjęła Narodową Strategię Rozwoju Kultury (NSRK), oraz Uzupełnienia Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004–2020. W NSRK jako jeden z celów strategicznych wyznaczono ochronę i opiekę nad dziedzictwem kulturowym, w tym szczególnie ochronę i rewaloryzację zabytków. Cel ten stał się priorytetem programu wdrożeniowego: Narodowy Program Kultury – Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego. Celem strategicznym programu jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych. Celami częściowymi programu są:

- poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne,
- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- promocja polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą, w szczególności za pomocą narzędzi społeczeństwa informatycznego,
- rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej,-zabezpieczenie zabytków przed nielegalnym wywozem za granicę.

W uzupełnieniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020 wprowadzono programy wdrożeniowe jako system realizacyjny NSRK, powiązane z finansowaniem działalności kulturalnej ze środkami znajdującymi się w dyspozycji Ministra Kultury. Dla działań związanych z opieką nad zabytkami powołano program wdrożeniowy: Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego” z priorytetami:

- 1) rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych;
- 2) rozwój instytucji muzealnych;
- 3) ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju;
- 4) ochrona zabytków archeologicznych;

- 5) tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego;
- 6) ochrona zabytkowych cmentarzy.

Celem programu jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym kompleksowa poprawa stanu zabytków oraz rozwój kolekcji muzealnych, gdzie celami cząstkowymi są:

- 1) poprawa stanu zachowania zabytków;
- 2) zwiększenie narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego (w tym dziedzictwa archeologicznego);
- 3) kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele inne niż kulturalne,
- 4) zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych;
- 5) poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji;
- 6) zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę oraz na wypadek sytuacji kryzysowej i konfliktu zbrojnego.

4.2. Program Wieloletni pn. „Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy Etap V 2016 – 2020”

Program Wieloletni pn. „Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy, Etap V 2016 – 2020” (uchwała nr 146/2016 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r.¹) ustanowiony w celu realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020, jest programem perspektywicznym będącym kontynuacją wcześniejszych etapów realizowanych w celu tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie Miejsca Pamięci masowej zagłady, a także w celu realizacji Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020. Zadanie realizowane jest głównie poprzez pomoc budżetu państwa jednostkom samorządu terytorialnego Ziemi Oświęcimskiej w likwidacji potencjalnych konfliktów i stwarzaniu warunków dla zwiększającej się stale liczby pielgrzymów i turystów przybywających do miasta. Celem głównym (strategicznym) Programu Wieloletniego jest pokój społeczny wokół byłego KL Auschwitz - Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i na świecie Miejsca Pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa Dóbr Kultury UNESCO oraz tworzenie godnych warunków dla 1,5 miliona pielgrzymów i turystów przybywających do miasta rocznie, dla bezkonfliktowego funkcjonowania Państwowego Muzeum „Auschwitz-Birkenau” i harmonijnego rozwoju miasta i gminy Oświęcim poprzez rozbudowę lokalnej infrastruktury.

W ramach V etapu mają być ukończone, podjęte w latach poprzednich, inwestycje o kluczowym znaczeniu dla dostępności tego miejsca m.in.:

¹ Źródło <https://www.gov.pl/web/mswia/oswiecimski-strategiczny-program-rzadowy-etap-v-2016-2020>

- droga odbarczająca na przedpolu Muzeum (gmina);
- droga do „Judenrampe” i „Ziemniaczarek” – miejsc historycznych o znaczeniu symbolicznym (gmina);
- przystosowanie byłych magazynów spożywczych „Ziemniaczarek” do stałej ekspozycji muzealnej dotyczącej „Judenrampe” (gmina);
- opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim – rejon sołectw Brzezinka, Harmęże, Pławy stanowiący otoczenie Pomnika Zagłady (gmina);
- budowa Centrum Edukacyjno-Sportowego jako zaplecza hotelowego (powiat);
- finalizacja przygotowań do budowy Drogi Współpracy Regionalnej (województwo).

Na realizację programu w latach 2016-2020 zostanie przeznaczony 67 041 000,00 zł, w tym wydatki z rezerwy celowej budżetu państwa – 47 398 000,00 zł oraz środki stanowiące wkład beneficjentów – 19 643 000,00 zł.

Program realizowany jest od 1997 roku. Zadania wykonane w dotychczasowych etapach Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego przyczyniły się do rewitalizacji otoczenia miejsca pamięci masowej zagłady, poprawy dostępności komunikacyjnej Oświęcimia oraz wyeksponowania jego walorów turystycznych i edukacyjnych.

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w ramach „Oświęcimskiego strategicznego programu rządowego” po 1997 r. należą:

- regulacja prawna gruntów w otoczeniu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau;
- wykonanie planu miejscowego obozowej strefy ochronnej wokół byłego KL Birkenau;
- oddanie do użytku głównego parkingu dla zwiedzających KL Birkenau wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Męczeństwa Narodów i ul. Czernichowskiej w Brzezince;
- modernizacja ul. Konopnickiej na dojeździe do węzła drogowego NIWA wraz z budową wiaduktu pod linią kolejową Oświęcim – Kraków Płaszów;
- remont mostu Piastowskiego na Sole w Oświęcimiu, łączącego obszar poobozowy (Zasole) z centrum miasta;
- modernizacja Placu Kościuszki w Oświęcimiu, stanowiącego główne miejsce uroczystości państwowych i patriotycznych samorządu oświęcimskiego;
- rekonstrukcja i renowacja Zamku Piastowskiego wraz ze wzgórzem zamkowym;
- modernizacja ul. Kościelnej i placu ks. Skarbka w rejonie Centrum Żydowskiego i Synagogi oraz płyty Rynku Głównego w Oświęcimiu.

Na realizację dotychczasowych czterech etapów programu w latach 1997 – 2015 przeznaczono z budżetu państwa ok. 103 mln zł, które wraz z wkładem beneficjentów w wysokości ok. 75 mln zł pozwoliły zrealizować inwestycje o łącznej wartości ok. 178 mln zł.

Oczekiwany efektem realizacji Programu będzie uporządkowanie i podniesienie estetyki strefy wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady

Auschwitz-Birkenau oraz innych miejsc martyrologii w powiecie oświęcimskim, zapewniające godne uszanowanie ofiar ludobójstwa, przez stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym Miejsca Pamięci. Realizacja Programu przyczyni się do zapewnienia warunków dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy Oświęcim, a także dla kształtowania jego wizerunku nie tylko jako miasta - symbolu masowej zagłady II wojny światowej, ale również jako miejsca o bogatej wielowiekowej historii oraz wpisanej w nią tradycji zgodnej koegzystencji ludzi różnych narodowości i wyznań.

Przewidziane w ramach Programu działania na rzecz poprawy warunków dojazdu do Oświęcimia, w tym dla osób niepełnosprawnych, oraz na rzecz uporządkowania wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta i gminy Oświęcim usprawnią dostępność miejsc pamięci dla osób odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, a zarazem wpłyną na udroźnienie obszaru miejskiego, poprawę bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz usprawnienia przemieszczania osób i towarów, wzmacniając tym samym potencjał rozwojowy i stymulując konkurencyjność Ziemi Oświęcimskiej. Dopełnieniem przedsięwzięć skoncentrowanych na obszarze miasta i gminy Oświęcim będą działania poprawiające dostępność i zagospodarowanie obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau które obecnie znajdują się na terenie powiatu oświęcimskiego.

Inwestycje wspomagające rozwój oświaty w mieście, szczególnie służące rozszerzeniu działalności dydaktycznej i oferty edukacyjnej Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu, przyczynią się do rozwoju kapitału ludzkiego Ziemi Oświęcimskiej, a zarazem pomogą w kształtowaniu nowego wizerunku Oświęcimia, jednego z najstarszych polskich miast. Również przedsięwzięcia służące poprawie obsługi ruchu turystycznego oraz rewaloryzacji obiektów zabytkowych, stanowiących unikatowe dziedzictwo Oświęcimia będą sprzyjać postrzeganiu Oświęcimia nie tylko przez pryzmat dramatu masowej zagłady w okresie II wojny światowej, ale także w perspektywie 800-letniej historii miasta. Zamierzone w ramach Programu rozwiązanie problemów związanych z funkcjonowaniem miejsca pamięci masowej zagłady w żywym organizmie miejskim, gwarantujące mieszkańcom Oświęcimia godziwe życie w cieniu byłego obozu zagłady, zapewni pokój społeczny wokół byłego KL Auschwitz-Birkenau.

5. RELACJE POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z DOKUMENTAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE WOJEWÓDZTWA

Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego zakłada zgodność z następującymi dokumentami strategicznymi:

1) Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020

Strategia ta jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni regionalnej.

Realizacji celu głównego Strategii „Małopolska 2020” służyć mają polityki publiczne oparte na siedmiu zasadniczych obszarach aktywności samorządu województwa, tj. obszarach polityki rozwoju.

Zagadnienia dziedzictwa kulturowego poruszone zostały w obszarze 2. Dziedzictwo i przemysł czasu wolnego. Sformułowano w nim cel strategiczny: wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury, oraz określono kierunki polityki rozwoju.

Cele odnoszące się bezpośrednio do zabytków to:

2.1. Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej.

Rezultatem zaplanowanych oraz realizowanych działań powinno być przejście od pasywnej i biernej ochrony, polegającej głównie na działaniach konserwatorskich, do efektywnego i racjonalnego zarządzania kulturą, zasobami dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego. Konieczne jest zatem podejmowanie przedsięwzięć, których głównym celem będzie nie tylko kompleksowa ochrona i zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, ale również generowanie impulsów do dalszego ich rozwoju. Tak rozumiane działania powinny stanowić podstawę nowoczesnego modelu zarządzania kulturą, który umożliwi pełne wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych Małopolski. W tym celu niezbędne jest wdrożenie mechanizmów włączających dziedzictwo kulturowe w obieg gospodarczy przy zachowaniu priorytetowej roli dziedzictwa regionalnego. Ponadto należy dążyć, przy jednoczesnym eksponowaniu ich autentyzmu, do nadania zabytkom nowych funkcji poprzez określenie i upowszechnienie nowoczesnego modelu „użytkowania zabytków”. Model taki będzie łączył ich ochronę, zwiększenie dostępności, poszukiwanie nowych form opieki nad zabytkami, ale również tworzył sprzyjające warunki dla rozwoju sektora przemysłów czasu wolnego.

Działania podejmowane w zakresie opieki nad regionalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym oraz ochrony i kształtowania krajobrazu:

2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego.

Właściwe wykorzystanie zasobów dziedzictwa regionalnego, zarówno kulturowego, jak i przyrodniczego, jest warunkiem wzmocnienia zewnętrznej konkurencyjności regionu oraz

poprawy jego atrakcyjności jako miejsca zamieszkania i spędzania czasu wolnego. Dzięki pełnemu wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury, możliwe będzie zapewnienie wysokiego udziału przemysłów czasu wolnego w gospodarczym rozwoju regionu.

Zrównoważony i kompleksowy rozwój turystyki w Małopolsce – w dobie powszechnego niemal dostępu do usług turystycznych i rosnącej roli tej dziedziny jako gałęzi gospodarki – to niezwykle istotne zadanie ze względu na ekonomiczny rozwój województwa. Jego realizacja wymaga zatem tworzenia przewagi konkurencyjnej poprzez rozwój i różnicowanie oferty opartej o pełną gamę małopolskich produktów turystycznych, stwarzającej nie tylko możliwość uprawiania różnych form turystyki, ale również wykorzystującej specyficzne walory poszczególnych części województwa. W związku z tym strategia postępowania powinna prowadzić do rozprowadzania ruchu turystycznego w regionie, przy jednoczesnym skoncentrowaniu wsparcia dla wykorzystania potencjałów miejsc o najcenniejszych walorach, mających największy udział w generowaniu dochodów z obsługi ruchu turystycznego. Działania podejmowane w ramach realizacji kierunku polityki skoncentrowane zostaną na rozwijaniu infrastruktury – w powiązaniu ze standaryzacją, kategoryzacją oraz komercjalizacją usług, obejmujących tworzenie i efektywne wykorzystywanie regionalnych produktów.

Wspierane w ramach kierunku działania powinny bezpośrednio przyczynić się do:

- podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu;
- zwiększenia potencjału rezydencjonalnego Małopolski;
- efektywnego wykorzystania istniejącej i projektowanej infrastruktury – poprzez zapewnienie jej wielofunkcyjnego charakteru np. w zakresie zbiorników wodnych, tras biegowych.

2.4. Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego.

Redefinicja miejsca kultury w strategii dla Małopolski prowadzi do osadzenia tego sektora w nurcie głównych obszarów decydujących o przewadze konkurencyjnej regionu. Oznacza to potrzebę bardziej dynamicznego i nowoczesnego podejścia do kreowania oferty przemysłów kultury, w tym kultury wysokiej. Dzięki temu możliwy będzie wzrost rozpoznawalności regionu jako miejsca zróżnicowanego kulturowo, o bogatej tradycji i silnej tożsamości, a zarazem nowoczesnego i otwartego w wymiarze społeczno-kulturalnym.

Niezwykle istotnym zadaniem będzie wzmacnianie świadomości społecznej w zakresie znaczenia harmonijnie kształtowanego krajobrazu kulturowego. Edukacja obywatelska będzie koncentrować się na budowaniu właściwych postaw społecznych wobec dziedzictwa kulturowego, ze względu na jego znaczenie dla przyszłych pokoleń, ale również aspekt ekonomiczny. Niezbędne będzie także lepsze wykorzystanie, obecnie zbyt słabej, współpracy pomiędzy podmiotami sektora publicznego, pozarządowego i prywatnego. Realizowane działania powinny prowadzić do wdrożenia skutecznych mechanizmów

szczególnie w zakresie edukacji, promocji oraz kształtowania nawyków i potrzeb związanych z dziedzictwem regionalnym, estetyką otoczenia oraz ładem przestrzennym.

2) Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

W dokumencie (uchwała nr 240/15 zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 4 marca 2015) przewidziano docelowo utworzenie 12. osi priorytetowych. Zagadnień ochrony dziedzictwa kulturowego dotyczy Oś priorytetowa 6. Dziedzictwo i przestrzeń regionalna. Jej głównym celem jest podniesienie atrakcyjności i konkurencyjności regionu oraz spójności wewnątrzregionalnej w oparciu o walory dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz potencjał miast, uzdrowisk i obszarów wiejskich Małopolski. Szczegółowe cele interwencji scharakteryzowano następująco:

- Zachowanie dziedzictwa kulturowego i włączanie go w obieg gospodarczy, społeczny i kulturowy poprzez twórcze wykorzystywanie jego zasobów;
- Zachowanie wysokiej jakości przyrodniczej i walorów krajobrazu oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego przy jednoczesnym wykorzystaniu tych zasobów na cele turystyczne;
- Odnowa oraz zrównoważony rozwój miast, uzdrowisk oraz obszarów wiejskich poprzez przywrócenie utraconych lub nadanie nowych funkcji obszarom wymagającym rewitalizacji;
- Wzrost aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców miast, uzdrowisk oraz obszarów wiejskich wymagających rewitalizacji.

3) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa (PZPW)² należy, obok Strategii Rozwoju Regionu i związanych z nią strategii sektorowych oraz programów operacyjnych, do kluczowych narzędzi zarządzania rozwojem. Jego funkcją jest programowanie terytorialnego wymiaru polityki rozwoju regionu samorządu województwa, czyli ustalanie jakie cele, jakie programy i w jaki sposób będą realizowane na jego poszczególnych terytoriach. Ponadto PZPW formułuje wymagania, ograniczenia lub rekomendacje w stosunku do programów i polityk innych podmiotów zaangażowanych w zagospodarowanie przestrzenne – przede wszystkim samorządów gminnych. Istotną treścią PZPW są także ustalenia (np. merytoryczne uzasadnienia) dotyczące wnioskowania o realizację przedsięwzięć PZPW o charakterze ponadregionalnym. PZPW pełni ważną funkcję informacyjno-promocyjną – w syntetycznym ujęciu obrazuje całość uwarunkowań, celów rozwoju, obszarowych polityk oraz kluczowych przedsięwzięć zaliczanych do inwestycji publicznych. W tym sensie jest wyrazem systemu wartości w takich sferach jak ekologia czy ochrona dziedzictwa.

Plan wyróżnia czynniki, które miały wpływ na tradycję i dziedzictwo kulturowe regionu. Wskazuje on, że na terenie dzisiejszego województwa małopolskiego na przestrzeni wieków stykały się i krzyżowały wpływy różnych kultur. Widoczna jest także silna integracja

² Uchwała Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r.

Małopolski, a szczególnie Krakowa, z kulturą śródziemnomorską. Wpływ na różnorodność kulturową miały bez wątpienia szerokie kontakty Krakowa i Małopolski, związane z transeuropejskimi szlakami komunikacyjno-handlowymi. Podstawowym wyznacznikiem tożsamości województwa jest dziedzictwo kulturowe, na które składa się oprócz zasobu zabytków ruchomych i nieruchomych, niezwykle bogate dziedzictwo kultury niematerialnej. Do najważniejszych czynników kształtujących tożsamość kulturową województwa małopolskiego należą:

- historia polityczna łącząca obszar ziemi krakowskiej od głębokiego średniowiecza;
- oddziaływanie Krakowa jako ośrodka naukowego, kulturowego oraz religijnego;
- bogato rozwinięta sieć osadnicza i gęste zaludnienie;
- folklor oraz strój ludowy krakowski, traktowany często jako strój narodowy;
- kultura materialna i niematerialna grup etnicznych zamieszkujących Małopolskę;
- liczne, zachowane zabytki sakralnej architektury;
- zamki obronne;
- ośrodki kultu religijnego i centra pielgrzymkowe;
- zasoby krajobrazu naturalnego i kulturowego objęte ochroną w postaci parków narodowych i krajobrazowych.

Wśród obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury UNESCO wymienia się Auschwitz-Birkenau – Niemiecki i Nazistowski Obóz Koncentracyjny i Zagłady /1940-1945/ (wpis 1979 r.)

Układy urbanistyczne większości miast i miasteczek Małopolski mają zazwyczaj średniowieczny rodowód. Z miast powiatu oświęcimskiego do dziś zachowały swój historyczny układ, bądź zostały w niewielkim stopniu przekształcone: Kęty, Oświęcim i Zator.

4) Subregionalny Program Rozwoju na lata 2014-2020

Subregionalny Program Rozwoju na lata 2014-2020³ prezentuje stanowisko Zarządu Województwa Małopolskiego w kwestii subregionalnego rozwoju na lata 2014-2020 i służy realizacji Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

Powiat oświęcimski jest częścią subregionu „Małopolska Zachodnia”. W obszarze tematycznym 2: Rozwój potencjału gospodarczego Małopolski Zachodniej, określono 5 typów przedsięwzięć strategicznych. Drugi z nich to „2.2. Poprawa warunków dla rozwoju przemysłów czasu wolnego w subregionie:”

- turystyka kulturowa i pielgrzymkowa, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz inicjatywy

³ Subregionalny Program Rozwoju na lata 2014-2020. Założenia. Załącznik nr 1 do uchwały Nr 1077/12 ZWM z dn. 31 sierpnia 2012 r. Zarządu Województwa Małopolskiego wersja I, sierpień 2012

pokojoych związanych z wizerunkiem Oświęcimia – Miasta Pokoju, a także z wykorzystaniem potencjału Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowic;

- turystyka aktywna, rekreacyjna i specjalistyczna;
- zachowanie i udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego;
- organizacja imprez kulturalnych.

5) Program Strategiczny Dziedzictwo i Przemysły Czasu Wolnego

Program Strategiczny Dziedzictwo i Przemysły Czasu Wolnego⁴ realizuje zapisy Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020, a zwłaszcza treści ujęte w kierunkach polityki i działaniach obejmujące takie wyzwania, jak: - 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej. W wizji Małopolski opartej o wykorzystanie walorów i atutów kultury i dziedzictwa region jest postrzegany jako konkurencyjny i atrakcyjny nie tylko z perspektywy osób ją odwiedzających, ale także przez jej mieszkańców. Kreatywność i twórcza wyobraźnia mają swoje źródło w czułej tkance tradycji, świadomości i tożsamości, jednym słowem w dziedzictwie, które w Małopolsce jest świadectwem historii, tygla kultur, wyznań, sposobów życia, obrzędów. Małopolska dumny i świadomy swej historii region, patrzący w przyszłość, umiejący harmonijnie łączyć to, co przeszłe, z tym, co aktualne. Duma i świadomość swej historii nie jest powodem do usypiającej satysfakcji, ale rodzi aktywne postawy, wyrażające się ochroną materialnych i niematerialnych wartości dziedzictwa. Proces ten nie ogranicza się do konserwacji, ale jego istotą jest rewitalizacja znajdowanie nowych funkcji i znaczeń dla świadectw przeszłości.

Wśród przedsięwzięć strategicznych w ramach Priorytetu 1. wymienia się wzmocnienie źródeł tożsamości poprzez ochronę zasobów dziedzictwa, jego rewaloryzację, kształtowanie krajobrazu kulturowego, rewitalizację przestrzeni oraz odczytywanie i interpretację znaczeń kulturowych.

6) Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami Województwa Małopolskiego na lata 2018-2022

Program⁵ zawiera wnikliwą analizę stanu zachowania zabytków na terenie województwa, porównuje rozłożenie środków finansowych z różnych źródeł przeznaczonych na ochronę zabytków, przedstawia obiekty szczególnie zagrożone utratą wartości zabytkowych.

Motto Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Małopolsce 2018-2021 zostało wyrażone krótkim hasłem, które dedykowane jest wszystkim interesariuszom: *Dziedzictwo – warto mieć korzenie.*

Dziedzictwo definiowane jest jako spuścizna, za którą jesteśmy odpowiedzialni, która kształtuje naszą tożsamość, odpowiada na pytanie, kim jesteśmy, jest wyrazem uznawanego

⁴ Uchwała Nr 1436/15 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 22 października 2015 r.

⁵ Uchwała Nr VI/49/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 lutego 2019 r.

przez nas systemu wartości i sposobem pojmowania rzeczywistości, dziedzictwo tworzy poczucie wspólnoty i pozwala podejmować nowe wyzwania. W oparciu o ewaluację poprzednich edycji programu i wnioski wynikające z diagnozy stanów zasobów dziedzictwa kulturowego sformułowano misję programu: *Pielęgnowanie i przywracanie wysokiej wartości wyjątkowych elementów krajobrazu kulturowego Małopolski wraz z kreowaniem poczucia istoty regionalnej tożsamości i wzmacnianiem obywatelskiej odpowiedzialności za kulturową spuściznę pokoleń oraz adekwatnym systemem ochrony i opieki nad dziedzictwem.*

Misja programu odzwierciedla potrzebę budowania na poziomie regionalnym wspólnoty celów i działań ukierunkowanych na ochronę regionalnej przestrzeni kulturowej, pojmowanej szeroko, w kontekście krajobrazowym, przyrodniczym, przestrzennym, związanym z kulturą materialną jak i niematerialną oraz istniejącymi lub potencjalnymi możliwościami kreowania funkcji kulturotwórczych, animowania stabilnej, odpowiedzialnej, skutecznej współpracy wielu interesariuszy działających na rzecz dziedzictwa kulturowego Małopolski, a także wzmocnienia tożsamości regionalnej i aktywności obywatelskiej mieszkańców.

Fundamentami dla realizacji misji są:

- zapewnienie możliwie najskuteczniejszej ochrony regionalnego dziedzictwa kulturowego - zarówno tego najcenniejszego, jak i tych wszystkich jego aspektów, które w powszechnym odbiorze nie są jeszcze postrzegane jako wspólne dziedzictwo kulturowe warte ochrony i opieki;
- utrzymanie bogactwa i zróżnicowania kulturowego wynikającego z długiej historii regionu;
- umiejętne łączenie teraźniejszości i przyszłości z przeszłością;
- harmonijna korelacja środowiska zurbanizowanego ze środowiskiem przyrodniczym;
- przywrócenie, uporządkowanie i pielęgnowanie krajobrazu kulturowego Małopolski, zagrożonego lub skażonego działaniami człowieka i rozwojem cywilizacji, związanymi np. z niszczeniem zasobów naturalnych i kulturowych, zakłóceniami funkcjonowania ekosystemów przyrodniczych, działaniami prowadzącymi do zmian fizjonomii krajobrazu, do niszczenia układów kompozycyjnych, układów historycznych, wprowadzaniem chaosu w przestrzeni, pozbawianiem jej indywidualności i funkcjonalności;
- powiązanie przestrzeni w sieci o wieloaspektowym znaczeniu i licznych funkcjach;
- kreowanie regionalnej tożsamości wspartej na dziedzictwie, z której obecne i przyszłe pokolenia mogą czerpać wzorce, inspiracje w procesie rozwoju osobistego, społecznego, gospodarczego;
- wzmacnianie aktywności i odpowiedzialności obywatelskiej za dziedzictwo kulturowe regionu, budowanie potencjału społecznego i relacyjnego dla dziedzictwa.

W celu zapewnienia właściwej opieki nad nieruchomościami, które posiadają wartości artystyczne, historyczne lub naukowe, 4 obiekty z Powiatu Oświęcimskiego warte ujęcia

przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisem do rejestru zabytków nieruchomych i tym samym zachowania dla przyszłych pokoleń są to:

- a) Kościół pw. św. Macieja w Bielanach gm. Kęty;
- b) Kościół pw. NMP w Chełmku;
- c) Kościół pw. NMP w Piotrowicach gm. Przeciszów;
- d) Kościół pw. św. Michała Archanioła we Włosienicy gm. Oświęcim.

W Małopolsce wytyczonych jest już wiele szlaków kulturowych, turystycznych, tras tematycznych oraz miejskich. Każdy z nich ma swojego operatora. W kolejnych latach planowana jest aktywizacja i aktualizacja istniejących szlaków oraz utworzenie kilku kolejnych, które mogą przyczynić się do dalszego rozwoju aktywnej turystyki kulturowej w regionie. W grupie projektowanych tras zwiedzania Małopolski – przeznaczonych dla turystów i mieszkańców województwa – dominują trasy rowerowe, prowadzące dolinami głównych rzek, dolin i zboczami gór. Województwo małopolskie realizuje obecnie największy w Polsce projekt budowy tras rowerowych, w tym m.in.: Wiślanej Trasy Rowerowej wiodącej przez Powiat Oświęcimski. Na trasie znajdują się Dolina rzeki Wisły i jej dopływy w Małopolsce, Zamek Królewski w Niepołomicach, Muzeum Drogownictwa w Szczucinie, Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu. Trasa, biegnąca przez powiaty: oświęcimski, chrzanowski, krakowski, wadowicki, Miasto Kraków, wielicki, bocheński, brzeski, tarnowski, dąbrowski, w znacznej mierze przebiegać będzie po wałach przeciwpowodziowych Wisły, dzięki czemu rowerzyści unikną miejsc o natężonym ruchu samochodowym.

Drugą planowaną trasą wiodącą przez Powiat Oświęcimski jest VeloMetropolis (małopolski odcinek trasy EuroVelo 4) Na trasie znajdzie się Dolina rzeki Wisły i jej dopływ, Puszcza Niepołomiccka, **Muzeum Auschwitz-Birkenau** w Oświęcimiu i Brzezince, Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach. Trasa połączy powiaty: oświęcimski, wielicki, bocheński, brzeski, tarnowski.

Wśród zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków – oprócz tych wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO oraz uznanych za pomniki historii – wyróżnia się grupa obiektów o dużym znaczeniu artystycznym i historycznym, będących wybitnymi przykładami sztuki i architektury lub też zachowanego w niezmienionym kształcie krajobrazu kulturowego. Obiekty te wytypowano po przeprowadzonej waloryzacji krajobrazu kulturowego oraz na podstawie szczegółowych danych konserwatorskich dotyczących zasobów dziedzictwa kulturowego z zakresu m.in. historii, archeologii, etnografii, zabytkowych układów przestrzennych, założeń zieleni, obiektów architektury i budownictwa oraz zabytków przemysłu, techniki i sztuki inżynierskiej. Na liście obiektów o znaczeniu regionalnym z powiatu oświęcimskiego wymienia się: Osiek: pałac i założenie parkowe, Oświęcim: zamek, układ urbanistyczny, kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, zespół klasztorny Salezjanów (d. Dominikanów), zespół klasztorny ss. serafitek, synagoga. Zator: pałac, kościół pw. św. św. Wojciecha i Jerzego.

6. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

6.1 Strategia Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2014-2020.

Poprzez funkcjonowanie Państwowego Muzeum Auschwitz- Birkenau co roku powiat odwiedza ponad milion osób z całego świata. Dzięki działalności Muzeum Auschwitz- Birkenau, miasto Oświęcim i Powiat Oświęcimski jest jednym z trzech najczęściej odwiedzanych i rozpoznawalnych miejsc na mapie Małopolski. Problemem jednak jest zatrzymanie części osób odwiedzających miejsce pamięci i zainteresowanie ich inną ofertą kulturalną lub turystyczną. Wizyty w muzeum są najczęściej jednodniowymi przyjazdami bez korzystania z noclegów i innej oferty na miejscu. Należy dokładać starań w zakresie intensyfikacji wydarzeń o charakterze konferencyjnym, seminaryjnym, sympozjalnym, naukowym, a także rozpowszechniać inne rodzaje oferty kulturowej i turystyczno-rekreacyjnej.

25 czerwca 2014 r. Rada Powiatu uchwałą nr XLI/452/2014 przyjęła Strategię Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2014-2020.

W dokumencie przyjęto następujące priorytety:

- I. Gospodarka lokalna
- II. Dziedzictwo i oferta czasu wolnego
- III. Integrująca polityka społeczna
- IV. Kapitał społeczny

W priorytecie 2 (Dziedzictwo i oferta czasu wolnego) określono cel strategiczny – rozwój wszechstronnej oferty spędzania czasu wolnego na terenie powiatu oświęcimskiego oraz przyjęto następujące cele operacyjne:

- Cel 2.1. Rozwój infrastruktury oraz spójnej oferty turystycznej.
- Cel 2.2. Wykorzystanie oraz ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego powiatu.

W zakresie celu operacyjnego 2.2. wyznaczono kluczowe zadania w ramach określonych kierunków interwencji:

2.2.1. Wykorzystanie roli i znaczenia byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz – Birkenau i potencjału, jaki niesie za sobą przyjazd na teren powiatu oświęcimskiego licznej grupy polskich i międzynarodowych turystów.

2.2.2. Wdrożenie mechanizmów włączających wartości dziedzictwa w obieg gospodarczy – współpraca przy działaniach mających na celu zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego, ich odpowiednią ekspozycję i udostępnianie oraz włączanie w obieg gospodarczy, aktywizacja użytkowników obiektów do inwestowania we własne nieruchomości adaptacji ich do nowych funkcji, a także poprawa stanu i sposobu użytkowania zabytków oraz przeciwdziałanie procesowi ich degradacji.

2.2.3. Utrzymanie i promocja wielokulturowego bogactwa oraz tożsamości lokalnej i regionalnej.

2.2.4. Organizacja wydarzeń propagujących historyczne dziedzictwo powiatu oświęcimskiego.

7. ZARYS DZIEJÓW POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie Kotliny Oświęcimskiej datowane są na okres pradziejów⁶. Opuszczone przez poprzednich właścicieli obszary zasiedliło po pewnym czasie słowiańskie plemię Wiślan. Oświęcim był zachodnim grodem granicznym ich państwa, a w X wieku ziemie te włączono do nowo tworzącego się państwa polskiego. Gród rozbudowano, obwarowania wzmocniono, a Oświęcim zyskał miano kasztelanii. Pilnował ważnego szlaku kupieckiego z Rusi na Morawy. Było to na tyle istotne miejsce, że znalazło się na mapie z 1150 roku opracowanej przez arabskiego podróżnika el-Idrisiego.

W 1179 roku Kazimierz Sprawiedliwy podarował gród oświęcimski swojemu bratankowi Mieszkowi Płatonogiemu, księciu opolskiemu i raciborskiemu. Była to pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości z tego terenu. Podczas rozbicia dzielnicowego ziemia oświęcimska początkowo należała do Małopolski. Następnie, w wyniku podziałów między potomkami, zawieranych małżeństw, sprzedaży, wymian etc. powstało księstwo cieszyńsko-oświęcimskie.

W drugiej połowie XIII wieku nastąpiła lokacja Oświęcimia (prawdopodobnie około 1272 roku). 3 września 1291 roku potwierdził te prawa książę cieszyński Mieszko I, rozszerzając je o ważne dla tego ośrodka przywileje gospodarcze. W I. poł. XIV w. Oświęcim został otoczony obwodem obronnym, a nieco później wytyczono nowy główny plac targowy. Po śmierci księcia Mieszka I Cieszyńskiego w 1315 roku, doszło do kolejnego podziału między jego synów na księstwa cieszyńskie oraz oświęcimskie. Były one zależne od królów czeskich (Czechami rządziła wówczas dynastia luksemburska).

Początkowo księstwo oświęcimskie zachowało niezależność, jednak w 1327 roku Jan Scholastyk złożył hołd lenny królowi czeskiemu Janowi Luksemburskiemu. W 1445 roku doszło do kolejnego rozdrobnienia tych ziem. Podzielono księstwo na trzy mniejsze: oświęcimskie (Jana IV), zatorskie (Wacława) i toszeckie (Przemysława). Jan IV i Wacław sprzedali swoje ziemie królom polskim, odpowiednio Janowi Olbrachtowi i Kazimierzowi Jagiellończykowi, a księstwo toszeckie przejął król węgierski Maciej Korwin.

Na sejmie warszawskim w 1564 roku ujednociono prawa tych ziem i status szlachty do obowiązujących w Polsce. Likwidacja dzielnic i zastąpienie ich województwami spowodowała wcielenie ziemi oświęcimskiej pod administrację krakowską. Oświęcim bogacił się na handlu solą. Ze znajdujących się w mieście składów solnych kupcy rozwozili na Śląsk Dolny, Górny, Morawy i Czechy tzw. bałwany oświęcimskie (bałwany oświęcimskie, przeznaczone na rynek

⁶ Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2018 str. 32-35.

zagraniczny, były znacznie droższe i mniejsze od krakowskich).⁷ Natomiast okoliczne wsie, a w szczególności tereny byłego księstwa zatorskiego, utrzymywały się z rolnictwa i rybołówstwa, rozwiniętego w drugiej połowie XV wieku. Kęty rosły w siłę dzięki rzemieślnikom.

Według dostępnych źródeł osadnictwo żydowskie można datować na 1. poł. XVI w. Jego rozwój został ograniczony przywilejem królewskim, wydanym na prośbę mieszczan oświęcimskich przez króla Polski Zygmunta Augusta w dniu 28 lipca 1563 roku, który zabraniał osiedlania się nowo przybyłym Żydom w mieście. Zator zaś stał się ważnym centrum reformacji.

Wojny szwedzkie spowodowały zniszczenie i upadek gospodarczy na ziemiach oświęcimskich. Miasto Zator zostało niemal całkowicie spalone – z 500 domów przetrwało zaledwie 40 – w tym 20 niezamieszkanym, a z 200 rzemieślników pozostało tylko 6, skład solny przestał funkcjonować, zamek i kościół św. Mikołaja były w stanie ruiny.

W następujących po potopie latach nastąpiło zubożenie ludności na skutek pożarów, epidemii, powodzi i nieurodzaju. W 1 ćwierci XVIII wieku rozwój ziem zahamowały działania towarzyszące III wojnie północnej. W 1772 roku ziemia oświęcimska na mocy traktatu rozbiorowego została zajęta przez Austrię. Wytoczono wówczas nowe granice Oświęcimia, które przetrwały niezmienione do 1939 roku

Ziemia Zatorska cieszyła się sympatią cesarza Austrii, który przyjął tytuł księcia zatorskiego, a miasto Oświęcim otrzymało przywilej 12 jarmarków w roku, nowy herb, przekazano też lokalnym organom samorządowym administrację nad okolicznymi terenami. Od połowy XIX w. na terenie miasta zaczął się rozwijać przemysł i handel. Miało to związek z utworzeniem w Oświęcimiu węzła kolejowego łączącego Kraków, Wiedeń i Katowice.

W Brzeszczach odkryto złoża węgla kamiennego i wybudowano duży kompleks górniczy, w Chełmku czeski fabrykant obuwia Tomasz Bata w 1931 roku rozpoczął budowę fabryki oraz osiedla mieszkaniowego, co doprowadziło do podwojenia liczby mieszkańców w ciągu następnych pięciu lat. Po zakończeniu I wojny światowej powstał powiat oświęcimski bez Kęt, wchodzący w skład województwa krakowskiego.

Powiat oświęcimski został zlikwidowany w dniu 1 kwietnia 1932 roku, a część jego obszaru (ziemia zatorska) powróciła do powiatu wadowickiego; pozostały teren znalazł się w granicach powiatu bialskiego.

Ziemia Oświęcimska została zajęta przez wojska niemieckie już w pierwszych dniach września 1939 roku. W dniach 3-4 września 1939 r. miała miejsce bitwa pod Rajskiem (jedno z sołectw dzisiejszej Gminy Oświęcim). Bitwa ta, stoczona przez Armię Kraków (w tym m.in. 3 pułk Strzelców Podhalańskich oraz żołnierzy Batalionu Obrony Narodowej Oświęcim) z niemieckimi oddziałami zmechanizowanymi była ostatnią fazą walk granicznych prowadzonych w obronie Śląska. Już na początku października 1939 ziemia oświęcimska została włączona do III Rzeszy Niemieckiej.

⁷ Źródło <https://muzeum.wieliczka.pl/balwan-solny/>.

W kwietniu 1940 roku na Zasolu okupanci rozpoczęli budowę obozu koncentracyjnego Auschwitz, a w rok później w Brzezince gigantycznego obozu Birkenau (KL Auschwitz II - Birkenau). Powstały także: obóz w Monowicach (KL Auschwitz III - Monowitz) i kilka podobozów oświęcimskich. 14 czerwca 1940 roku do założonego przez Niemców Konzentrationslager Auschwitz, przybył pierwszy transport Polaków - więźniów politycznych. Od 1942 roku KL Birkenau był największym ośrodkiem masowej zagłady, głównie ludności żydowskiej, którą zwożono tu ze wszystkich krajów okupowanej Europy. W latach 1940–1944 – niemieccy okupanci przeprowadzili wiele akcji przesiedleńczych i wysiedleńczych z okolicznych miejscowości, ściągając na miejsce wysiedlonej ludności osadników niemieckich i tzw. Volksdeutschy. W okresie 1941-1944 wybudowano działające do dziś zakłady chemiczne IG Farben (Werk Auschwitz) w Dworach koło Oświęcimia. Dało to początek polskim zakładom Chemicznym „Oświęcim” (od 1997 roku funkcjonowały jako lokalna firma chemiczna Dwory S.A., obecnie międzynarodowa firma Synthos S.A.).

Zbliżające się w 1945 roku wojska radzieckie zmusiły okupantów do likwidacji obozów koncentracyjnych. 19 stycznia został wyprowadzony z obozu ostatni pieszy transport ewakuacyjny więźniów, a w ostatniej fazie likwidacji obozu esesmani wysadzili w powietrze komory gazowe i krematoria znajdujące się w Brzezince oraz podpalili baraki, w których przechowywali mienie po zamordowanych. W sumie zginęło na terenie obozu 1,1 mln ludzi z 1,3 mln, które tu trafiły. 2 lipca 1947 roku utworzono Państwowe Muzeum Oświęcim – Brzezinka, odwiedziło je od chwili powstania około 50 milionów ludzi z całego świata. W 2018 r. tereny byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz i Auschwitz II-Birkenau, nad którymi opiekę sprawuje Muzeum odwiedziło 2 miliony 152 tysiące osób. To o prawie 50 tysięcy więcej niż w rekordowym dotychczas 2017 roku.⁸

Władze komunistyczne w latach 1945-1950 stworzyły kilka obozów pracy przymusowej dla więźniów, które zostały zamknięte dopiero w 1956 roku, podczas odwilży politycznej po śmierci Stalina. Tworzone zakłady pracy na terenach o dobrej infrastrukturze z odpowiednią ilością okolicznych fabryk rozwijały się szybko, dając mocne ekonomiczne podstawy pod odbudowę całego regionu. W 1951 roku powstał powiat oświęcimski wchodzący w skład województwa krakowskiego. W wyniku reformy administracyjnej w 1975 zlikwidowano powiaty, a ziemia oświęcimska, bez Brzeszcz i ówczesnej gminy Jawiszowice, znalazła się w województwie bielskim. W 1999 roku wprowadzono trójstopniowy podział administracyjny kraju. Utworzono ponownie powiat oświęcimski, przyłączony do województwa małopolskiego.

⁸ Źródło <http://auschwitz.org/>.

8. ZABYTKI W POWIECIE OŚWIĘCIMSKIM

8.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Na terenie powiatu oświęcimskiego znajduje się 58 obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków (15 obiektów – m. Oświęcim, 7 obiektów – gm. Oświęcim, 3 obiekty – gm. Brzeszcze, 2 obiekty – gm. Chełmek, 14 obiektów – m. i gm. Kęty, 5 obiektów – gm. Osiek, 2 obiekty – gm. Polanka Wielka, 1 obiekt – gm. Przeciszów, 9 obiektów – gm. Zator; stan na lipiec 2019 r.). Zasób zabytków nieruchomych został pomniejszony w ostatnich latach o:

- wytwórnię wódek i likierów Jakuba Haberfelda, budynki mieszkalne nr 2 i 4 wraz z wyposażeniem, zabudowania produkcyjne w Oświęcimiu przy ul. Dąbrowskiego 2 i 4 – skreśloną decyzją Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 19 maja 2003 r.;
- budynek stajni cugowej z zespołu parkowego z kaplicą Hallerów przy ul. Zwycięstwa w Dworach, Oświęcim – skreślony decyzją Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 25 listopada 2014 r.;
- starą plebanię w miejscowości Przeciszów – skreśloną decyzją Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 22 września 2014 r.;
- zagrodę Łowiczki w miejscowości Przeciszów – postępowanie w sprawie skreślenia.
- Bobrek – spichlerz drewniany, A-312 z 20.10.1971, aktualizacja A-362/78 z 17.10.1978 [A-677/M] – przeniesiony do skansenu w Wygiełzowie (Muzeum – Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec.

Powstały w 1779 r. jako własność rodu Wielkopolskich. Budynek o konstrukcji zrębowej, za wzór miał śląskie spichlerze folwarczne. Obiekt wzniesiony jest na planie prostokąta. Posiada dwie kondygnacje przykryte czterospadowym dachem gontowym i daszkiem okapowym. Wnętrze podzielone jest na sień z dwoma pomieszczeniami po bokach i ze schodami na piętro. Spichlerz posiada bogate zdobienie stolarki. Obecnie po remoncie wewnątrz przeznaczony jest na wystawy związane z działalnością skansenu.

Wykaz zabytków nieruchomych z terenu powiatu oświęcimskiego wpisanych do rejestru Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

• GMINA MIEJSKA OŚWIĘCIM

1. Układ urbanistyczny, A-483/87 z 11.02.1987 (B) [A-958/M]

Powstały w wyniku nowej lokacji w początkach XVI w., założony został na schemacie szachownicowym zamknięty wrzecionowatym owalem dawnych obwarowań, szczególnie zaznaczone jest zagęszczenie w rejonie wlotów do

starego miasta, ale należy do niego też zespół zabudowy starego miasta z przełomu XIX i XX wieku z głównymi dominantami: zamek, kościół i klasztor.

2. Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Panny Marii, ul. Dąbrowskiego 5 st. rej. nr 562, z 26.10.1933 [A-1201/M]

Nie ma informacji o dokładnej dacie powstania. Wiadomo, że był przebudowany w III ćw. XVII w, a restaurowany po pożarze w latach 1864. Dolna część pochodzi z końca XVI w., wieża zbudowana w okresie od 1863 do 1877. Jest to budynek orientowany, murowany, posiada prosto zamknięte prezbiterium dwuprzęsłowe, trzynawowy, dwuprzęsłowy, halowy, z chórem. Zakończony wieżą z zegarem, oszkarpowany, na dachu sygnaturka. Nawa główna oddzielona od naw bocznych arkadowaniem, składającym się z prostokątnych filarów z pilastrami. Sklepienia prezbiterium i nawy głównej są kolebkowe z lunetami na gurtach. Od północy mała kaplica św. Maksymiliana Marii Kolbego.

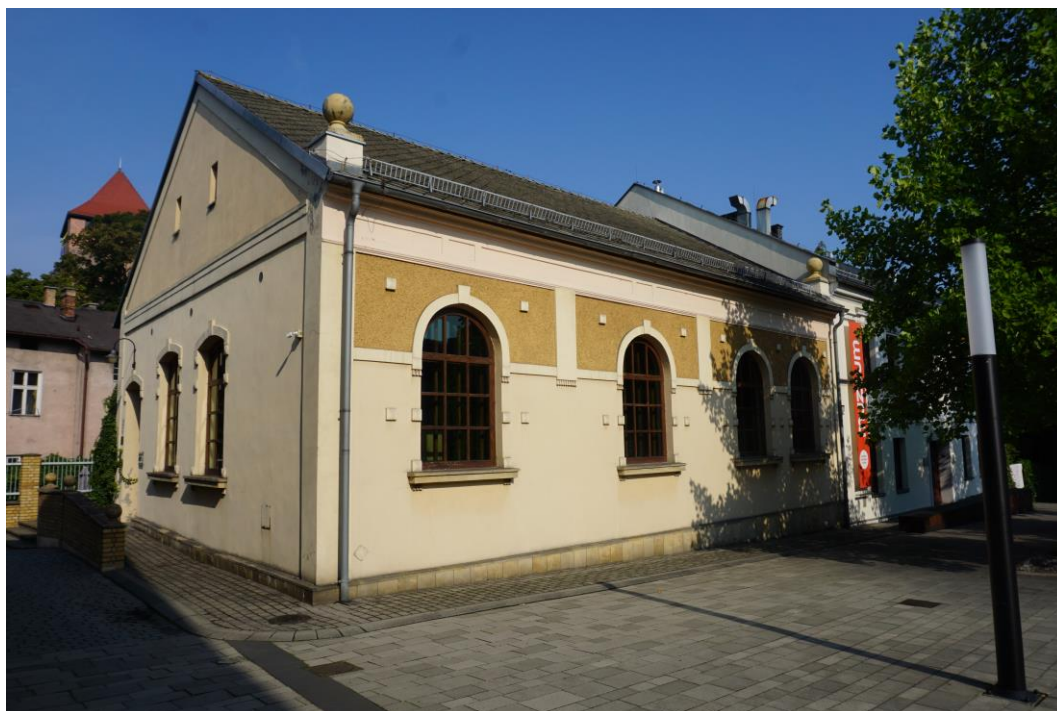
3. Zespół klasztorny salezjanów (dawniej dominikanów), ul. Jagiełły: kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych, kaplica św. Jacka, klasztor, drzewostan, A-644/89 z 04.09.1989 [A-963/M]

Zespół powstały ok. 1350 r. Wielokrotnie niszczone, przez pożary w 1519 r., 1564 r. Po kataklizmie dominikanie odbudowali go częściowo. Następny pożar miał miejsce w czasie potopu szwedzkiego, ucierpiały w tym czasie nie tylko zabudowania klasztorne, ale też całe miasto. Po kasacie zakonu budynki popadły

w ruinę. Ratunkiem dla założenia było przybycie salezjanów z Turynu w 1898 r., rozpoczęli naprawę budynków i zmienili nazwę wezwania kościoła z pw. Świętego Krzyża, na kościół pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych. Trzy lata po przybyciu salezjanie otworzyli zakład wychowawczy. Współczesne remonty zespołu miały miejsce w 1953 r., kiedy to przeprowadzono generalny remont kościoła, następnie w latach 1975-1984 dobudowano od strony zachodniej kolejną część świątyni.

4. Zespół klasztorny Sióstr Serafitek pl. Kościuszki 8,9,10: kościół pw. Matki Bożej Bolesnej, klasztor, ogrodenie, A-543 z 22.12.1987 (B) [A-961/M]

Klasztor wzniesiony w latach 1893-1895, połączony w późniejszym okresie z kościołem. Kolejny budynek zespołu powstał współcześnie w latach 50. XX wieku. Obręb zespołu zajmuje również budynek "Caritasu" z lat 1905-1910 oraz dwa budynki przedszkola z lat 30. XX w. Od wschodu i zachodu większa część zespołu klasztornego zajęta jest przez ogród i sad.

5. Synagoga pl. Ks. J. Skarbka 3, A-725/97 z 04.08.1997(B) [A-966/M]

Powstała w 1918 r. i pełniła swoją rolę do czasu opanowania terytorium Polski przez wojska niemieckie. Jest to budynek na planie prostokąta, murowany. Całość jest przykryta dwuspadowym dachem. W środku znajduje się sporych rozmiarów prostokątna sala modlitewna z Aron ha-kodesz, ławami oraz bimą. Dawny babiniec został umieszczony od strony północnej, był on połączony z główną salą, opisaną powyżej, małymi oknami. Zachował się tam niewielki zamalowany obszar, w postaci gzymsu.

6. Cmentarz rzymskokatolicki, kaplica, dom przedpogrzebowy, ogrodzenie z bramą, A-465 z 05.12.1986 (B) [A-960/M]

Cmentarz obecnie o kształcie nieregularnego czworokąta. Powstały w I poł. XIX w., stopniowo rozszerzany w II poł. XIX w., i w późniejszych latach. Najstarszy fragment cmentarza jest usytuowany pośrodku, znajdują się tam najstarsze nagrobki. Zachowały się fragmenty dawnego rozplanowania w najstarszej części.

7. Cmentarz żydowski wraz z ogrodzeniem i bramą oraz zielenią, ul. Dąbrowskiego, A-618/94 z 18.10.1994 (B) [A-962/M]

Powstały w wieku XVIII, najstarsza macewa pochodzi z 1757 roku. Przez ok. 250 lat kirkut został powiększony do rozmiarów 1,7 ha i znajduje się na nim 1000 nagrobków. Ostatni nagrobek pochodzi z 2000 roku. Na środku placu cmentarnego ustawiono lapidarium składające się ze zniszczonych macew.

8. Zamek, ul. Zamkowa 1, A-390 z 17.11.1972, (B) [A-956/M]

Obiekt z najwcześniejszymi elementami z XIII w., czyli z wczesnogotycką wieżą obronną. Główna część zamku pochodzi z XVI wieku, jest na planie prostokąta, dwukondygnacyjna, podpiwniczona. Najmłodsza część pochodzi z lat 1929–1931, jest to łącznik wybudowany na miejscu starszej zabudowy. Duże szkody wyrządziła przez lata płynąca rzeka, zabierająca wraz ze swym nurtem fragmenty fortyfikacji. Na wzgórzu zamkowym znajdują się resztki murów obronnych.

9. Budynek przy ul. Kolbego 2 – dawniej SS Küche, -, A-116/M z 17.10. 2007

Powstał ok. 1941 roku. Drewniany budynek na planie krzyża łacińskiego. Mieściła się w nim stołówka dla podoficerów i szeregowców SS, członków załogi obozowej, a także kino. W latach powojennych wykorzystywany przez zakłady zbożowe.

10. Historyczny zespół budynków dawnych Zakładów Zbożowo Młynarskich i Zakładów Tytoniowych (wcześniej Polskiego Monopolu Tytoniowego), w 1940 - 44: magazyn SS „Truppenwirtschaftslager” - „TWL-HWL”, magazyn

SS „Lagerhaus”, budynek administracji obozowej „Stabsgebäude”, budynek „SS-Unterkunftsgebäude”, ul. Kolbego, Spółdzielców, Legionów, A-173/M z 12.01.2009.

Składa się głównie z czterech budynków magazynowych, powstałych w latach 1916-31. Jeden z najstarszych powstał w 1916 r., był to magazyn nr 2 – piekarnia. Pozostałe budynki pierwotnie miały stanowić część kompleksu obiektów Osady Barakowej, gdzie planowano zakwaterowanie emigrantów zarobkowych z Galicji. W okresie II wojny światowej było to miejsce gdzie przewożono pierwsze transporty więźniów. Przez kolejne lata budynki były wykorzystywane do pomocy w funkcjonowaniu obozu.

Budynki dawnych zakładów Polskiego Monopolu Tytoniowego charakteryzują się identyczną formą architektoniczną, modną wówczas dla modernistycznej architektury przemysłowej. Cechuje je podobna bryła architektoniczna, dwuspadowe dachy z trójkątnymi szczytami, ryzality oraz osiowa kompozycja elewacji z rytmicznym rozplanowaniem otworów okiennych. Posiadają skromną formę, pozbawioną detalu architektonicznego.

11. Kamienica mieszczańska z oficyną, Rynek Główny 8, A-665/91 z 19.06.1991 (B) [A-965/M]

Dwukondygnacyjna kamienica z oficyną z przełomu XIX i XX w, o klasycyzującym wystroju fasady.

12. Bocznice kolejowe przy ul. Leszczyńskiej „Do Monopolu” i „Baraki”, A-700/M

Bocznice kolejowe służyły do wyładunku więźniów deportowanych do obozu. Podczas każdego wyładunku odbywała się selekcja więźniów. Były w latach 1940-1944 częścią KL Auschwitz-Birkenau.

13. Rampa kolejowa i bocznic (na terenie Dworca Towarowego, A-672/91 z 06.07.1991 (B) [A-957/M]

Wspólnie tworzyły element funkcjonującego w latach 1942-1944 Konzentrationslager Auschwitz II - Birkenau. Służyły do maja 1944 r. do wyładunku więźniów deportowanych do obozu. Przy każdym wyładunku prowadzono selekcje wśród więźniów, chociaż częstą praktyką było kierowanie Żydów bezpośrednio do komór gazowych. Od maja 1944 r. transporty kolejowe więźniów wyładowywano na specjalnej rampie, która znajdowała się na terenie KL Birkenau. Wiodła do niej poprzez Bramę Śmierci bocznic będąca odgałęzieniem starej bocznicy.

14. Dawny obóz koncentracyjny „Auschwitz-Birkenau”, ul. Więźniów Oświęcimia 20, A-714/95 z 02.08.1995 [A-959/M]

Utworzony został przez hitlerowców na przedmieściach miasta Oświęcimia, które podobnie jak i inne tereny Polski, było okupowane przez Niemców w czasie II wojny światowej. Za początek jego funkcjonowania uważa się 14 czerwca 1940 r., dzień przywiezienia do Auschwitz pierwszego transportu polskich więźniów politycznych. W ciągu następnych lat obóz został rozbudowany i składał się

z trzech głównych części: Auschwitz I, Auschwitz II - Birkenau, Auschwitz III - Monowitz oraz z ponad 40 podobozów. Początkowo w obozie więzieni byli i ginęli Polacy. Później osadzono w nim również radzieckich jeńców wojennych, Cyganów oraz więźniów innych narodowości. Od 1942 roku obóz stał się miejscem największego masowego mordu w dziejach ludzkości, dokonanego na europejskich Żydach w ramach hitlerowskiego planu całkowitej zagłady tego narodu. Większość z deportowanych do Auschwitz Żydów - mężczyzn, kobiet i dzieci bezpośrednio po przywiezieniu kierowano na śmierć w komorach gazowych Birkenau. Pod koniec wojny esesmani, usiłując zatrzeć ślady swych zbrodni, rozpoczęli demontaż i niszczenie komór gazowych i krematoriów oraz innych obiektów, a także palenie dokumentów. Więźniów zdolnych do marszu ewakuowano w głąb Rzeszy. Tych, którzy pozostali w obozie oswobodzili żołnierze Armii Czerwonej w dniu 27 stycznia 1945 roku.

15. Kamienica Ślebarskich, dawny Ratusz (obecnie Sąd Rejonowy), Rynek Główny 14, A-645/89 (B) [A-964/M]

Dawna kamienica Ślebarskich wybudowana ok. 1830 r. przez Michała Ślebarskiego, przez niemal 70 lat była własnością rodziny Ślebarskich. Jest to budynek jednopiętrowy, na rzucie w kształcie litery „L”, Fasada posiada 15 osi. Obiekt neoklasycystyczny, z lekko wysuniętą partią centralną, z balkonem wspartym na dwóch kolumnach. Poszczególne kondygnacje oddzielone od siebie ozdobnym gzymsem.

- **GMINA WIEJSKA OŚWIĘCIM**

16. Brzezinka – ruiny „ziemniaczarek” i „kwaszarni” ul. Piwniczna [A-1205/M], 10.06.2010

Obiekty wybudowane niewolniczą siłą więźniów obozu, usytuowane w pobliżu historycznych drutów Birkenau. Podczas okupacji znajdowały się w nich obozowe magazyny żywności.

17. Grojec – kościół p.w. św. Wawrzyńca, ul. Chowańca 1, A-70 z 4.12.1968, aktualizacja A-277/78 z 27.02.1978 [A-836/M]

Kościół parafialny pod wezwaniem Św. Wawrzyńca zbudowany w XVII w., drewniany, oszalowany; w II połowie XIX wieku dostawiono mury dobudówki, kaplicę i zakrystię.

18. Grojec – zespół pałacowy: pałac, park, resztówka zabudowań gospodarczych, Aleja Ogrodowa 1, A-673/91 z 10.02.1994 (B) [A-835/M]

Pałac wzniesiony w XVIII wieku dla rodziny Szembeków, właścicieli miejscowości. W 1779 r. dobra w Grojcu kupił od Aleksandra Szembeka hrabia Ignacy Bobrowski z Bobrowki herbu Jastrzębiec. Przez niemal 80 lat dobra były w posiadaniu Bobrowskich, do roku 1851. W ciągu tych 80 lat nastąpiła zmiana stylistyki dworu z barokowej na klasycystyczną. W późniejszym okresie zmieniony na stylistykę neogotycką. W latach 1851-1905 Grojec należał do rodziny Chwalibóg. W 1905 r. majątek kupiła księżna Wilhelmina Maria Radziwiłł. Do II wojny światowej właścicielami dóbr byli Radziwiłłowie – pozostali oni właścicielami dóbr do II wojny światowej. Dwór otoczony jest parkiem krajobrazowym o pomnikowym drzewostanie.

19. Harmężę – zespół dworsko-parkowy, A-606/94 z 11.10.1994 (B) [A-842/M]

Budynek dworu wzniesiony na początku XIX w., murowany z cegły, otynkowany, założony na planie prostokąta, dwukondygnacyjny, nakryty dachem dwuspadowym. Fasada siedmioosiowa, z centralnie umieszczonym wejściem głównym, z portykiem z przysadzistych kolumn, podtrzymujących belkowanie, nad którym prawdopodobnie znajdował się trójkątny przyczółek. W elewacji ogrodowej centralny, jednoosiowy ryzalit mieszczący klatkę schodową i niewielka parterowa dobudówka. Dwór w znacznym stopniu przekształcony, pozbawiony cech stylowych, elewacja o zmienionym układzie otworów okiennych. Za dworem znajduje się boisko szkolne i niewielkie pozostałości parku krajobrazowego.

20. Poręba Wielka – kościół pw. św. Bartłomieja, cmentarz wraz z drzewami, Plac ks. Hanusiaka 2, A-118 z 30.04.1934 oraz A-364/78 z 17.10.198 [A-981/M]

Powstały na początku XVI wieku, w roku 1644 dobudowano wieżę. Obiekt orientowany, o trójbocznie zamkniętym prezbiterium. Nawa szersza i dłuższa na planie prostokąta, w konstrukcji zrębowej, miejscami oszalowane deskami. Od zewnątrz przylegają soboty, a od północy do prezbiterium zakrystia. Wieża zwieńczona jest cebulastym ostrosłupowym hełmem.

21. Poręba Wielka – dwór, otoczenie, drzewostan, Wadowicka 85, A-392 z 17.11.1972 oraz A-290/78 z 30.03.1978 (B) [A-980/M]

Dwór w stylu neogotycko-mauretańskim, projektu architekta Franciszka Marii Lanciego, wybudował Wincenty Bobrowski, który zastąpił jako mecenas sztuki. Oprócz licznych pisarzy i artystów przebywał tu Artur Grottger. Obecny kształt budynku znacznie odbiega od tego zaprojektowanego przez Franciszka M. Lanciego. Jednopiętrowy, murowany budynek oparty na planie prostokąta powstał w połowie XIX w. Liczne przebudowy zatępiły większość zdobieć architektonicznych.

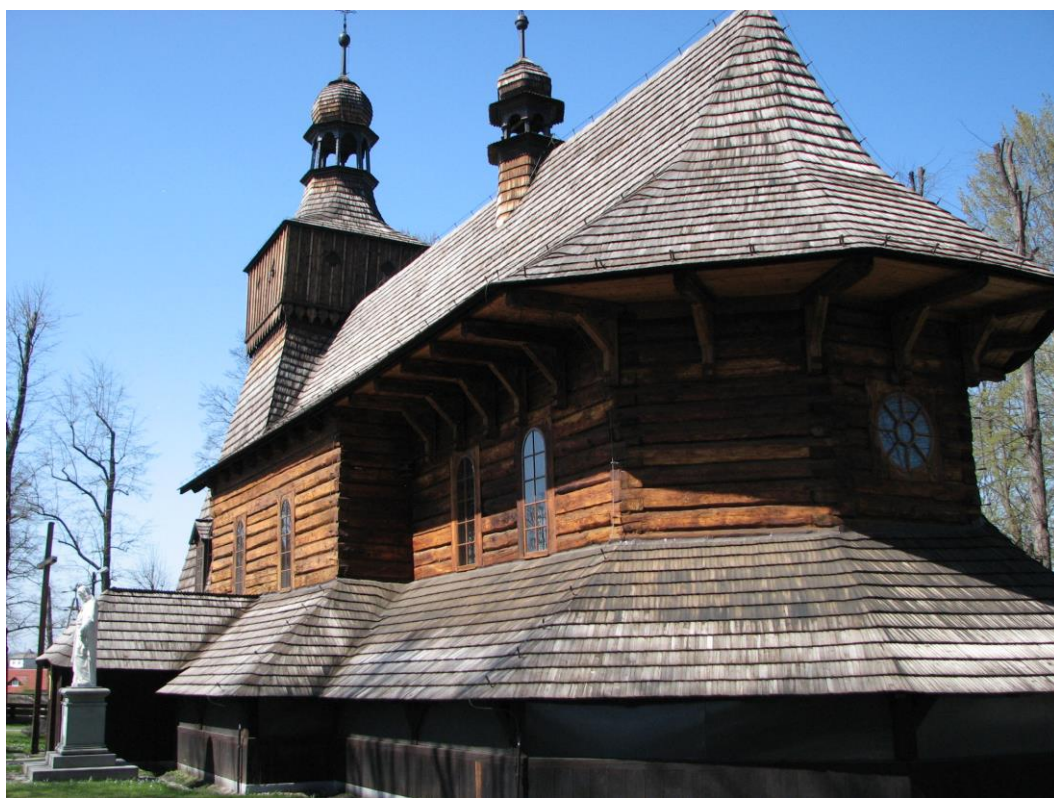
**22. Rajsko – pałac, park, ul. Pszczyńska, 26 A-395 z 17.11.1972, aktualizacja
A 286/78 z 24.03.1978 (B) [A-879/M]**

Obiekt wzniesiony w XVII w. dla rodziny Bobrowskich. Jest dobrym przykładem eklektycznej architektury rezydencjonalnej, z wieloboczną basztą narożną i krenelażowymi attykami. Budynek otacza dawna zabudowa gospodarcza. Całość zlokalizowana jest na terenie parku krajobrazowego z pomnikowym drzewostanem. Rankiem 4 września 1939 r. park stał się miejscem boju (w historiografii niemieckiej określany jako „bój pod Oświęcimem”). Polskie zgrupowanie pod dowództwem majora Piotra Ryby, zebrane z różnych wycofujących się w stronę Krakowa jednostek, w tym trzech plutonów kompanii Obrony Narodowej „Kęty”, starły się z jednostkami 5 Dywizji Pancерnej pod dowództwem generała Heinricha von Vietinghoffa. Około godziny 4 rano wywiązała się ostra walka z silnymi strażami niemieckimi strzegącymi sztabu całej 5 Dywizji Pancерnej, który kwaterował w pałacu. W wyniku niemieckiej przewagi bitwa zakończyła się klęską Polaków, ale pozwoliła na przegrupowanie batalionów z polskiej 6 Dywizji Piechoty oraz wstrzymała postępy niemieckiego natarcia.

- **GMINA BRZESZCZE**

23. Brzeszcze – kościół pw. św. Urbana, ul. Kościelna 2, A-71/M z 16.01.2007

Kościół parafii pod wezwaniem św. Urbana został oddany i poświęcony 29 sierpnia 1876 roku. Murowany, jednonawowy i jednowieżowy budynek kościoła wzniesiono w stylu neobarokowym. We wnętrzu na szczególną uwagę zasługuje ołtarz główny wykonany w 1892 r. w stylu barokowym. W nawie głównej kościoła są jeszcze dwa ołtarze boczne, sprowadzone w 1892 r. z Kościoła Mariackiego w Krakowie.

24. Jawiszowice – kościół pw. św. Marcina z otoczeniem i starodrzewiem, ul. Św. Marcina 1, A-81 z 9.01.1969 [A-847/M]

Powstał w 1692 r. W jego miejscu był wcześniej inny kościół, który uległ spaleni. Cechą charakterystyczną jest gontowe przykrycie dachu nad nawą i prezbiterium. Wnętrze kościoła w nawie jest przekryte stropem, a w prezbiterium pozornym sklepieniem kolebkowym. Kościół posiada belkę tęczową z krucyfiksem i posągami Matki Bożej, św. Jana Ewangelisty i św. Marii Magdaleny.

25. Jawiszowice – budynek dawnej łaźni obozowej wraz z najbliższym otoczeniem oraz latarnia obozowa, przy ul. Dworcowej, A-1629/95 z 29.12.1995 (Kat) [A-848/M]

Powstały 15 sierpnia 1942 r. jako filia KL Auschwitz-Birkenau. Był obozem męskim. Na jego terenie istniał kompleks budynków drewnianych i murowanych; murowane przeznaczone były dla załogi podobozu, na szpital i kuchnię, natomiast te o niższym standardzie, drewniane, przydzielano więźniom. Podobóz Jawischowitz istniał do 18. stycznia 1945 roku. Pozostałe po obozie baraki aż do lat 70-tych wykorzystywane były jako lokum dla osób oczekujących na przydział mieszkań spółdzielczych. Zachował się tylko stary budynek obozowej łaźni oraz stojąca tuż obok niego latarnia.

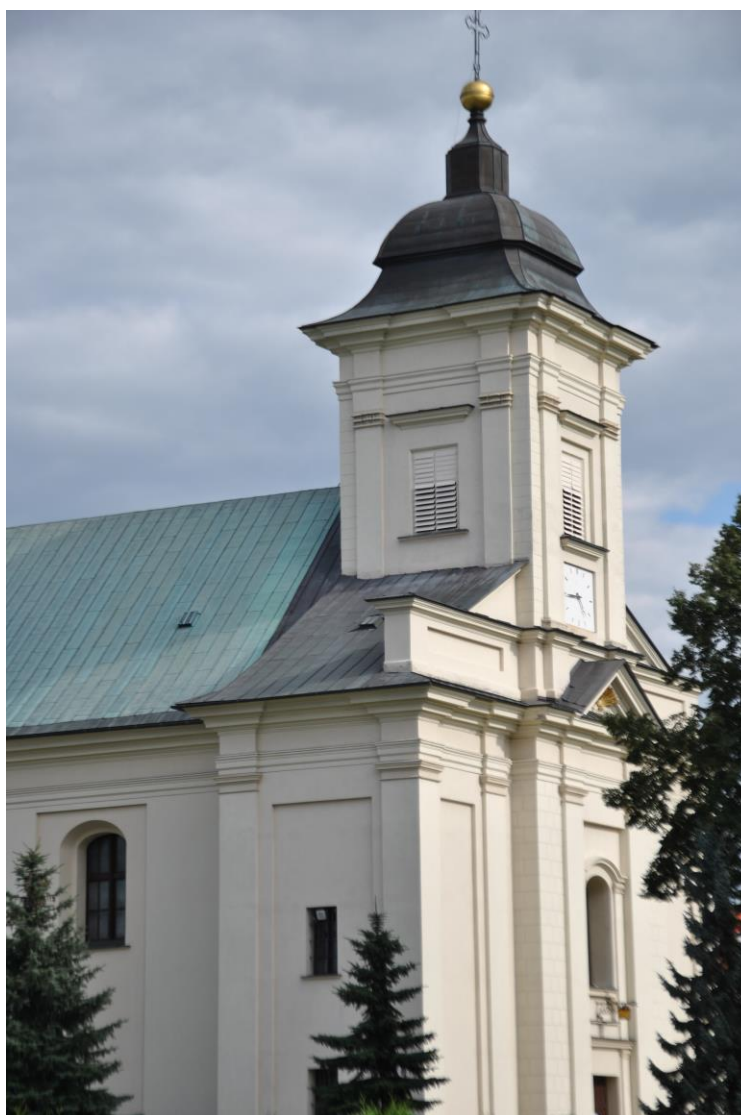
- **GMINA CHEŁMEK**

26. Bobrek – zespół pałacowy: pałac, oficyna, park, ul. Nadwiślańska 2, A-311 z 20.10.1971, aktualizacja A-361/78 z 17.10.1978 (B) [A-683/M]

XVIII-wieczny klasycystyczny pałac został wzniesiony z wykorzystaniem wcześniejszych zamkowych piwnic, z ich sklepieniami, niewielkiej części murów parteru i przypór widocznych od strony zachodniej. W drugiej ćwierci XIX wieku wewnętrzna część pałacu została przebudowana i uzupełniona przez hr. Barbarę córkę hr. Rocha Ignacego Wielopolskiego i jej męża hr. Kazimierza Potulickiego, m. in. zlikwidowano istniejącą od roku 1785 kaplicę dworską, przekazując jej wyposażenie do bobreckiego kościoła. Na początku XX wieku pałac został

przebudowany na zlecenie księżnej Marii Ogińskiej, przyjmując cechy eklektyczne z przewagą stylu neo- i pseudobarokowego.

Park stanowi przykład dużego naturalistycznego parku krajobrazowego. Na terenie założenia, w południowo-wschodniej jego części, znajduje się pałac i oficyna z budynkami gospodarczymi. Pałac usytuowany jest na osi północ-południe. Do czasów obecnych układ kompozycyjny i komunikacyjny parku nie uległ większym zmianom. Na terenie obiektu zachowały się pozostałości po fontannie oraz kapliczka. Główne budynki znajdujące się w parku przetrwały od 1848 roku do dziś w niemal niezmienionym składzie.

27. Bobrek - zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Trójcy, ul. Księżnej Ogińskiej 6, A-746 z 20.03.2001 [A-390/M]

Kościół rozpoczęto budować w 1798 roku. Poświęcony został w lipcu 1804 r. przez ks. Cypriana Gdowskiego, choć ukończono go dopiero w roku 1810. Obiekt jednonawowy, murowany. Projekt wnętrza z 1980 r. według projektu

krakowskiego artysty Zygmunta Wiglusza. Ołtarz główny został zbudowany z piaskowca i gipsu, według koncepcji Felixa Książarskiego. Autorem obrazu Trójcy Świętej, który znajduje się w jego centralnym miejscu, jest Szymon Czechowicz.

- **GMINA KĘTY**

28. Bulowice – kościół pw. św. Wojciecha, ul. Bielska 69, A-515 z 15.09.1987 (B) [A-690/M]

Kościół wzniesiony w 1817 roku na miejscu spalonej 3 lata wcześniej drewnianej świątyni. Murowany, otynkowany, jednonawowy i jednowieżowy kościół o skromnym wystroju architektonicznym został niedawno rozbudowany, przy czym zmieniono kompozycję jego fasady.

29. Bulowice – pałac, park, ul. Zamkowa 15, A-150 z 22.08.1969, aktualizacja A-376/79 z 8.09.1980 (B) [A-699/M]

Powstały w 1882 r. dla rodziny Larischów. Zaprojektowany w stylu neogotyku angielskiego, zachowany razem z założeniem parkowym. Prawdopodobnie był wzorowany na zamku Huntly Castle w Szkocji. Pałac na planie prostokąta z basztami w narożach i loggią. Po zakończeniu II wojny światowej majątek Larischów przejął państwo. Obecnie pałac wrócił do rodziny Larischów.

30. Kęty – cmentarz komunalny, ul. Cmentarna, A-653/90 z 23.01.1990 (B) [A 864/M]

Powstały pod koniec XVIII w. w 1795 r. Jest jednym z najstarszych cmentarzy komunalnych w Polsce. Posiada okazałą kolekcję nagrobków o różnej stylistyce. Pochowani tu są właściciele ziemscy, mieszczanie, powstańcy styczniowi, legioniści oraz żołnierze radzieccy. Na cmentarzu w Kętach znajdują się też zbiorowe mogiły zakonnice - sióstr klarysek od Wieczystej Adoracji i sióstr zmartwychwstanek oraz zakonników - Franciszkanów Reformatów.

31. Kęty – układ urbanistyczny, A-464 z 26.11.1986 (B) [A-867/M]

Istniejący od średniowiecza układ urbanistyczny z pierwotnym rynkiem, wokół którego obecnie istnieją XIX wieczne kamienice. Pierwotnie rynek zajmowała zabudowa drewniana, jednak po pożarze w 1797 r. zamieniono ją na nowszą.

32. Kęty – kościół pw. św. Jana Kantego, ul. Adama Mickiewicza 2, A-463 z 25.11.1986 (B) [A-862/M]

Powstały na początku XVIII w. z fundacji Sykstusa Lubomirskiego. Pierwotnie w tym miejscu istniała kaplica z połowy XVII w. Uroczyste poświęcenie miało

miejsce 14 czerwca 1724. Kościół jest jednonawowy, o sklepieniach kolebkowych z lunetami.

33. Kęty – zespół klasztorny Sióstr Klarysek: kościół, budynki mieszkalne i gospodarcze, ogród, mur ogrodzeniowy, ul. Tadeusza Kościuszki 6, A-581/88 z 27.08.1988 (B) [A-863/M]

Klasztor założony został przez Matkę Marię od Najświętszego Serca Jezusa (Walentynę Łempicką) jako dom Sióstr Kapucynek. W 1880 r. zakupiono parcelę z budynkiem starej poczty i przylegającym do niej małym domkiem. Rok później rozpoczęły się prace budowlane wg projektu inż. B. Margockiego z Poznania. Istniejące zabudowania zostały rozbudowane i wyremontowane. Prostopadle do już istniejącego domu dobudowano również drugie skrzydło klasztoru. Po połączeniu z zakonem Franciszkanek Najświętszego Sakramentu ze Lwowa, klasztor przebudowano, by dostosować wnętrze do charyzmatu wieczystej adoracji Najświętszego Sakramentu. Wyburzono ścianę za ołtarzem i w części centralnej ustawiono Tron Eucharystyczny.

34. Kęty – dom Rynek 25, A-694/93 10.12.1993 (B) [A-869/M]

Kamienica z pocz. XIX w., murowana, tynkowana, dwukondygnacyjna, o sześciosiowej fasadzie z uproszczoną klasycyzującą dekoracją architektoniczną. Ważnym wydarzeniem w historii kamienicy było przybycie do Kęt, w styczniu 1915 r., I Brygady z Józefem Piłsudskim na czele, który obrał ten budynek za swoją kwaterę. Dla wielu historyków odpoczynek legionistów w Kętach stanowił istotny moment w tworzeniu zrębów polskich sił zbrojnych, ponieważ prowadzono tu intensywne ćwiczenia taktyczne, dokonano zmian w umundurowaniu oraz uzupełniono wyposażenie żołnierzy.

35. Kęty Podlesie – kapliczka przydrożna z 30.09.1937, ul. Partyzantów 36, [A 1200/M]

Kapliczka przydrożna, którą datuje się na rok 1823. Została wraz z otaczającymi lipami bardzo wcześnie wpisana do rejestru zabytków, już w roku 1937. Jest ona kubaturowa, murowana. Na planie prostokąta, zbliżonego do kwadratu.

36. Kęty – zespół klasztorny: kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Panny Marii, klasztor OO. Reformatów cmentarz przykościelny, mur z bramkami i kapliczkami - Stacjami Męki Pańskiej, ul. Klasztorna 1, A-467 z 18.12.1986 [A-861/M]

Powstały na przełomie XVII i XVIII wieku z inicjatywy chorążego krakowskiego i rycerza chorągwi husarskiej Andrzeja z Żydowa. Uroczysta konsekracja miała miejsce 4 października 1714 r. przez bp. Krakowskiego Kazimierza Łubieńskiego. Kościół jednonawowy, na planie prostokąta, ze sklepieniem kolebkowym z lunetami. Najcenniejszym zabytkiem kościoła jest Pieta z I połowy XV wieku, nieznanego autora. Rzeźba jest polichromowana, częściowo zniszczona. Innym unikatem jest płaskorzeźba, na której przedstawiono ukrzyżowanie. Datuje się ją na I połowę XVII wieku. Płaskorzeźba ta jest sprowadzona ze Śląska, wykonana z alabastru, a oprawiona w profilowaną, drewnianą ramę. Przy kolumnie barokowej usytuowana jest rzeźba Chrystusa z końca XVIII wieku. Ołtarz główny kościoła znajduje się pośrodku prezbiterium i dzieli je na dwie części. W centralnym jego miejscu są rzeźby, przedstawiające ukrzyżowanie. Natomiast z tyłu ołtarza znajduje się chór zakonny - kaplica, wyposażona w stalle. W miejscu tym na modlitwie zbierają się zakonnicy. Ważnym zabytkiem klasztoru są organy, kupione w 1891 roku w fabryce organów w Krnov, na Śląsku Opawskim. Ich wykonawcą była firma Gebrüder Rieger. Organy te są wyposażone w 13 głosów, około 500 piszczałek, jeden manual i pedał. Ciekawostką jest umieszczony na południowej ścianie klasztoru w wirydarzu zegar słoneczny z łacińskim napisem, a który po polsku brzmi: *Ciągle ucieka godzina, czas ginie, ileż go umknęło, zaoszczędzony niech będzie twój czas.*

37. Kęty – cmentarz żydowski, ul. Kęckie Góry Północne, A-651/90 z 16.01.1990 (B) [A-866/M]

Kirkut powstał w II połowie XIX wieku poza miastem. Do naszych czasów zachowało się dużo macew z różnego materiału, piaskowca, granitu, wapienia. Zajmuje powierzchnię ok. 0,2 ha. Obecnie na cmentarzu znajduje się około 60 nagrobków i pomników w różnym stanie zachowania. Najstarszy zidentyfikowany nagrobek to podwójna macewa ze zniszczoną, w wyniku korozji, tablicą inskrypcyjną, z czytelnymi fragmentami epitafium: "G [...] K[...] [...]rter, Juli 1894". Najmłodszy nagrobek upamiętnia Gustawa Leidera, zmarłego 26 sierpnia 1937 roku.

38. Kęty – dom ul. Krakowska 3, d. poczta, A-588/88 z 28.11.1988 (B) [A-868/M]

Murowany, dwukondygnacyjny budynek dawnej poczty konnej z oficyną i stajnią, wzniesiony w 1790 r., przykryty mansardowym dachem, o symetrycznej pięcioosiowej elewacji ze zryzalitowaną osią centralną i późnobarokowym wystrojem architektonicznym.

39. Kęty – kościół parafialny p.w. św. Małgorzaty i Katarzyny, cmentarz przykościelny, drzewostan, ogrodzenie, ul. Adama Mickiewicz 4, A-462 z 24.11.1986 (B) [A-860/M]

Powstały w XVII w. w stylu barokowy. Na planie krzyża łacińskiego, z pseudotranseptem, bazylikowy, prezbiterium niższe od nawy z sygnaturką. Od północy i południa przylegają do kościoła kaplice. Bryła kościoła zwieńczona wieżą z barokowym hełmem. Pierwszy drewniany kościół miał być wzniesiony około 1200 roku przy tworzącej się osadzie z fundacji księcia Mieczysława. Prawdopodobnie spalony przez Tatarów w 1241 roku, został odbudowany z kamienia o ciężkich, masywnych, grubych murach, od południa z dwoma oknami nawiązującymi do stylu gotyckiego. W wyniku najazdu szwedzkiego 25 VI 1657 roku Kęty poniosły dotkliwe straty – spłonęły dwa drewniane kościoły (św. Krzyża i WW Świętych) oraz kościół parafialny, który został odbudowany w ciągu 7 lat w stylu barokowym na wzór włoski z dwiema wieżami przyległymi do fasady zachodniej i parą bocznych kaplic. Odtąd nowo wzniesiona świątynia jest pod wezwaniem dwóch patronek: św. Małgorzaty i św. Katarzyny.⁹

⁹ Źródło: <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-233938>

40. Budynek mieszkalno-usługowy, ob. Muzeum, Rynek 16, A-567/94 z 4.10.1994 (B) [A-865/M]

Kamienica z I poł. XIX w., murowana i tynkowana, dwukondygnacyjna, o pięcioosiowej asymetrycznej fasadzie z prostą dekoracją architektoniczną.

41. Malec - średniowieczny gródek stożkowaty otoczony stawem, A-447/86 z 02.04.1986(B) - przekazano do rej. C (zabytek archeologiczny)

Ślady fundamentów średniowiecznego zamku (warowni) rozebranego na rozkaz króla Kazimierza Jagiellończyka. Likwidacja zamku miała uniemożliwić wykorzystywanie go do celów rozbójniczych. Podczas sondażowych badań wykopaliskowych przebadano powierzchnię około 50 m². Stożek zbudowany jest z białozółtego utworu lessopodobnego, sprawiającego wrażenie układu naturalnego, co świadczy o wykorzystaniu pod budowę gródka naturalnej formy terenu. Znalaziono niewielką ilość ceramiki późnośredniowiecznej, fragment kafła renesansowego, nieliczne kości zwierzęce oraz dużą ilość przepalanej polepy z odciskami konstrukcji drewnianych. Materiał ten można datować na XV-XVI w. Na stoku południowo-zachodnim, tuż pod powierzchnią stawu, poniżej warstwy kulturowej, wystąpiła 20-30-centymetrowa warstwa przepalanej gliny z fragmentami spalonych belek. Wskazuje to na zniszczenie

obiekty lub jego części w wyniku gwałtownego pożaru. Stosunkowo liczny materiał zabytkowy w tej warstwie pozwala datować katastrofę na XIV-XV w. W rowie sondażowym w partii połuniowozachodniej, najsilniej zniszczonej, odsłonięto relikty kamiennej zabudowy gródka. Mury, grubości 70-80 cm, były zbudowane z otoczków i kamienia łamanego na zaprawie wapiennej, z niewielkim dodatkiem cegły palcówki. Odkryto w nich fragment węgara otworu drzwiowego. Odsłoniętą budowlę z racji jej usytuowania można interpretować jako budynek bramny, do którego prowadził najprawdopodobniej pomost drewniany od strony dzisiejszej wsi.¹⁰

¹⁰ Bożena Chorąży, Bogusław Chorąży. Malec, st. 4, gm. Kęty, woj. bielskie, AZP 105-50/3. Informator Archeologiczny : badania 30, 268-269. 1996 r.

- **GMINA OSIEK**

42. Osiek – kościół drewniany pw. św. Andrzeja, obok posesji. Starowiejska 142, A-1 z 26.03.1968, A-292/78 z 19.04.1978(B) [A-954/M]

Powstały w latach 1538–1549, Jest budynkiem orientowanym, wykonanym w konstrukcji zrębowej, jedynie wieża wykonana jest w konstrukcji słupowo-ramowej. Prezbiterium zamknięte wielobocznie, jest niższe i węższe od nawy, od północy przylega zakrystia. Nawa na planie zbliżonym do kwadratu. Wszystko przykryte gontem. Dwukalenicowy dach zwieńczony cebulastą sygnaturką. Wnętrze kościoła udekorowane zostało malowidłami w okresie gotyku, renesansu i baroku, a wyposażenie wykonano przed zamknięciem świątyni w 1906 r. W rokokowym ołtarzu głównym znajduje się obraz Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny, a powyżej obraz św. Andrzeja Apostoła, patrona świątyni. Na północnej ścianie prezbiterium umieszczona jest XVIII-wieczna ambona w kształcie piotrowej łodzi. W prawym ołtarzu bocznym mieści się XVII-wieczny obraz św. Karola Boromeusza, a w lewym Matki Bożej Piekarskiej. Na stropie wieży umieszczono malowidło Archanioła Michała zabijającego szatana. W kryptach znajdują się groby byłych właścicieli Osieka: Bethmanów, Laryszów i Rudzińskich.

43. Osiek – pałac, oficyny, park, ul. Zamkowa 3, A-389 z 17.11.1972, aktualizacja A 278/78 z 27.02.1978 oraz A-726/97 z 27.08.1997 [A-955/M]

Wiadomo, że w 1784 roku majątek został zakupiony przez barona Karola Wacława Larischa. Choć przypuszcza się, że dwór istniał zdecydowanie wcześniej. Baron przekształcił pałac na stylistykę klasycystyczną. Jednak gruntowną przebudowę zabytku wykonał syn barona Karol Józef Larisch. Miało to miejsce przed 1840 r. według projektów Franciszka Marii Lanciego. Do końca XIX wieku był w posiadaniu rodziny Larischów. Jest to obiekt dwukondygnacyjny o potężnej cebulastej wieży, całość utrzymana w stylistyce arabskiej z elementami neogotyku angielskiego. Ściany i sufity wnętrza są pokryte bardzo precyzyjną dekoracją w stylu arabskim. W sali balowej, zwanej Salą Mauretańską, znajdują się arabeski i wejścia z zamkniętym łukiem ozdobione motywem muszli. Pałac otoczony jest parkiem krajobrazowym z klasycystycznymi i neogotyckimi zabudowaniami mieszkalnymi i gospodarczymi, w tym neogotycką oficyną z okrągłą basztą z 1843 roku.

44. Osiek – młyn, ul. Główna 2, [A-1315/M] z 12.11.2012

Dawna papiernia, wzniesiona na przełomie XVIII/XIX w., w późniejszym okresie funkcjonowała jako młyn. Przebudowana po 1920 roku.

45. Głębowice – pałac, park, ul. Zamkowa, 200 m od skrzyżowania z ul. Oświęcimską po prawej str., A-239 z 17.03.1954), A-295/78 z 20.04.1978(B)

Miejscowość od roku 1824 należała do radcy królewskiego hrabiego Carla Poutalesa. Po zakupie ziemi powstał pałac w Głębowicach. Po zakończeniu II wojny światowej budynek został sprywatyzowany. Był masywny, na planie w kształcie litery „U”, trzykondygnacyjny. Posiadał duży owalny salon, trzytraktowy. Bogato zdobiony od zewnątrz. Do zespołu wchodzi park. Obecnie w ruinie.

46. Głębowice – kościół pw. NPM z Góry Karmelu z otoczeniem w obrębie ogrodzenia, drzewostanem i aleją dojazdową od strony wschodniej, Aleja Grunwaldzka, A-71 z 9.12.1968 i aktualizacja A-294/78 z 20.04.1978

Powstały w 1518 roku. Posiada późniejsze dobudówki, kruchta wzniesiona w 1924 r., prezbiterium z kaplicami dokończono w 1931 roku. Drewniany, częściowo murowany w okolicy prezbiterium. Korpus drewniany o konstrukcji zrębowej, szalowany pionowo. Nawa kościoła jest drewniana, o konstrukcji zrębowej ze ścianami oszalowanymi pionowo z listowaniem, natomiast prezbiterium z przylegającymi kaplicami jest murowane. W słup bramy ogrodzenia świątyni została wmurowana kamienna płyta nagrobna Jakuba Gierałtowskiego (zm. 1546 r.). Płaskorzeźba (na zdjęciu) przedstawia rycerza w zbroi, z mieczem i tarczą. Do 1854 r. znajdowała się na zewnętrznej ścianie kaplicy kościoła M. B. Szkaplerznej w Głębowicach. Jest to jedna z najstarszy płyt nagrobnych na ziemi małopolskiej.

- **GMINA POLANKA WIELKA**

47. Polanka Wielka, Kościół pw. św. Mikołaja, otoczenie, drzewostan, ul. Polna 1, A-117 z 30.12.1961 (st. rej. Nr 726), aktualizacja A-280/78 z 20.03.1978 (B) [A 977/M]

Powstały w I poł. XVI w., przebudowany po ok. 100 latach w 1658 r. w stylu barokowym. Obiekt drewniany o konstrukcji zrębowej, ściany szalowane pionowo. Kościół przykryty dachem o jednej kalenicy, dwuspadowy, znajduje się na nim sygnaturka z pozorną latarnią. Zwieńczony jest wieżą o konstrukcji słupowo ramowej, jej ściany szalowane są pionowo i poziomo, ma kopulasty kształt dachu.

48. Polanka Wielka, Zespół pałacowo-parkowy: pałac, dwie oficyny, spichlerz, bud. gosp., park, ul. Pałacowa 1, A-408/82 z 12.04.1982 (B) [A-976/M]

Obiekt wybudowany najprawdopodobniej w I poł. XVII w. W 1769 r. odbył się remont z inicjatywy Kacpra Cieńskiego. Nastąpiło wtedy rozbudowanie pałacu i nadanie nowej stylistyki barokowej. Kolejna przebudowa miała miejsce w 1850 r. z inicjatywy Apolinara Cieńskiego. Następne zmiany nastąpiły w 1909 r., kiedy to dostawiono drewniane galerie do tylnej elewacji. Budynek jest murowany i otynkowany, jego główna część jest prostokątna, skrzydła kwadratowe, a łączniki prostokątne, dwukondygnacyjny, kryty dachem łamanym, przykrytym blachą. Fasada 17-osiowa, o części środkowej 5-osiowej. Wokół park.

• **GMINA PRZECISZÓW**

49. Przeciszów – kościół pw. św. Jana Chrzciciela, ogrodzenie, otoczenie, drzewostan, ul. Szkolna 24, A-256 z 29.03.1971, aktualizacja A-284/78 z 24.03.1978 (B) [A-988/M]

Powstały w latach 1816-1823 według projektu Józefa Heintzego. Budynek murowany, jednonawowy, w stylistyce neobarokowej, zwieńczony kwadratową wieżą.

GMINA ZATOR

50. Graboszyce – kościół pw. św. Andrzeja, ul. Św. Andrzeja, otoczenie, drzewostan, A-282 z 26.06.1961 oraz A-505 z 19.06.1987 (zmiana decyzji A-79/M)

Powstały ok. 1585 r., stale rozbudowywany. W przeciągu 100 lat zwieńczony wieżą, która uległa podwyższeniu w XVIII w. Jest orientowany, drewniany o konstrukcji ramowo-słupowej, prezbiterium węższe, o konstrukcji zrębowej, Nawa kryta osobnym dachem, jest na niej sygnaturka. Wieża ma kopulasty hełm.

51. Graboszyce – zespół dworski, ul. Szlachecka 1, A-501/88 z 2.05.1988 (B) [A 833/M]

Budynek dworu został przebudowany ok. 1584 roku przez Dziwisza Brandysa. Powstał na miejscu wcześniejszego obiektu. Murowany, na planie prostokąta, kryty dachem czterosпадowym. Fasada sześciosiowa, z asymetrycznie umieszczonym ryzalitem, a tam kamienna attyka. W elewacji tylnej ryzalit z drugim wejściem do budynku. Zachowane kamienne obramienia okien. Otoczony suchą fosą. W pobliżu zabytku fragmenty parku krajobrazowego i pozostałości zabudowań gospodarczych.

52. Grodzisko – grodzisko wczesnośredniowieczne, A-583/88 z 16.11.1988 oraz A-729/98 z 22.04.1998 (B) [A-834/M]

Prace badawcze prowadzone przez Panią Annę Tyniec wskazały datację grodziska na X-XI w. Choć istnieją również ślady starszego warownego grodziska z okresu kultury łużyckiej, czyli z lat 1300-1100 p.n.e. Zewnętrzna część fortyfikacji powstała zapewne nie wcześniej niż w końcu II fazy wczesnego średniowiecza. Za upadek grodu uważa się najazd Tatarów w roku 1241.

53. Palczowice - Kościół drewniany pw. św. Jakuba Młodszeo, ul. Św. Jakuba, A-113 z 28.02.1969 oraz A-287/78 z 30.03.1978 (B)[A-967/M]

Powstały w 1894 r. w miejscu nieistniejącego kościoła z XV wieku. Odnowiony w 1965 roku. Jest orientowany, zwieńczony wieżą, o konstrukcji słupowo-ramowej. Kryty dachem dwuspadowym, dwukalenicowym, przykrytym gontem.

54. Rudze – dwór, park, ul. Dworska 13, A -396 z 17.11.1972, aktualizacja. A-282/78 z 21.03.1978 (B) [A-1000/M]

Powstały w II poł. XVIII w. dzięki Janowi Bibersteinowi Starowieyskiemu. Budynek na planie prostokąta, murowany, otynkowany, na potężnych fundamentach. Posiada trzy ryzality, jeden od strony ogrodu pozostałe frontowe.

55. Trzebieńczyce – średniowieczna osada, A-674/91 z 22.11.1991 – przekazano do rej. C (zabytek archeologiczny).

56. Zator – układ urbanistyczny, A-482 z 25.02.1987 (B) [A-1180/M]

Sięga metryką do średniowiecza, ukształtowany w XIV w. Obecny kształt zawdzięcza 2 lokacji, wtedy też został całkowicie ukształtowany. Układ zabudowy przy rynku jest szachownicowy. Przy rynku również znajdowała się bożnica żydowska, którą w trakcie II wojny światowej zniszczyli ją hitlerowcy.

57. Zator – kościół pw. Świętych Wojciecha i Jerzego, Plac Kościuszki 3, A-162 z 15.01.1970, aktualizacja A-299/78 z 20.04.1978 [A-1156/M]

Stary kościół z 1393 r., powstały na miejscu wcześniejszego z 1292 roku. Wielokrotnie przebudowywany i regotyzowany po wojnie. Jego przebudowa miała miejsce w 1766 roku. Przywrócenie stanu gotyckiego w latach 1956-1961 oraz 1968-1973.

58. Zator – pałac, otoczenie, park tarasowy, oficyna (tzw. „portierówka”), brama z fragmentem muru obwodowego, Plac Kościuszki 1, A-397 z 02.12.1972, aktualizacja. A-300/78 z 20.04.1978 (B) [A-1181/M]

Początkowy zamek powstał w XV w. i miał wyraźne cechy obronne. Był siedzibą książąt zatorskich. W roku 1778 został kupiony przez Duninów, wtedy też został przebudowany. Inni właściciele dóbr to: Poniatowscy, Tyszkiewiczowie, Wąsowiczowie, Potoccy. Dla tych ostatnich w częściowej odbudowie zabytku pracował Franciszek Maria Lanci, który nadał charakter neogotycki budynkowi. W okresie po II wojnie światowej sprywatyzowany. W latach 1964-1973 przeszedł kapitalny remont.

8.2. Zabytki nieruchome wpisane do Gminnych Ewidencji Zabytków.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na gminy obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków. Artykuł 22, punkt 4 mówi: „Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy”. Gminna ewidencja zabytków jest narzędziem pomocnym przy realizacji zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska. Aktualnie w gminnych ewidencjach zabytków w Powiecie Oświęcimskim figurują łącznie 1062 obiekty. Najwięcej z nich (339) znajduje się na terenie gminy Kęty, a najmniej (33) na terenie gminy Polanka Wielka. Wśród zabytków wpisanych do gminnych ewidencji dominują budynki - głównie mieszkalne, drugą grupę stanowią kapliczki oraz obiekty sakralne.

Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w Gminnych Ewidencjach Zabytków

Lp.	Obiekt	Gmina	Miejscowość	Adres
1	Kościół parafialny pw. św. Urbana	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Kościelna 2
2	Łaźnia i latarnia obozowa podobozu Jawischowitz	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Dworcowa (park)
3	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 1
4	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 2
5	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 3
6	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 4
7	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 5
8	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 7
9	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 8
10	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 9
11	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 12
12	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 12a
13	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 12b
14	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 12c
15	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 16
16	Dom w zespole osiedla robotniczego Starej Kolonii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Górnicza nr 20

17	Budynek dawnej szkoły	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Kosynierów 8 – ob. 20
18	Dom w zespole osiedla robotniczego Nowa Kolonia	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nowa Kolonia nr 1
19	Dom w zespole osiedla robotniczego Nowa Kolonia	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nowa Kolonia nr 2
20	Dom w zespole osiedla robotniczego Nowa Kolonia	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nowa Kolonia nr 3
21	Dom w zespole osiedla robotniczego Nowa Kolonia	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nowa Kolonia nr 4
22	Dom w zespole osiedla robotniczego Nowa Kolonia	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nowa Kolonia nr 5
23	Dom w zespole osiedla robotniczego Nowa Kolonia	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nowa Kolonia nr 6
24	Dom w zespole osiedla robotniczego Nowa Kolonia	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nowa Kolonia nr 7
25	Dom w zespole osiedla robotniczego Nowa Kolonia	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nowa Kolonia nr 8
26	Dom w zespole osiedla Kolonia Urzędnicza	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Parkowa nr 2/ul. Matejki nr 1
27	Dom w zespole osiedla Kolonia Urzędnicza	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Parkowa nr 4/ul. Matejki nr 3
28	Dom w zespole osiedla Kolonia Urzędnicza	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Parkowa nr 6/ul. Matejki nr 5
29	Dom w zespole osiedla Kolonia Urzędnicza	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Sienkiewicza nr 1/ul. Matejki nr 3
30	Dom w zespole osiedla Kolonia Urzędnicza	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Sienkiewicza nr 3/ul. Matejki nr 4
31	Dom w zespole osiedla Kolonia Urzędnicza	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Sienkiewicza nr 5/ul. Matejki nr 6
32	Dom w zespole osiedla Kolonia Urzędnicza	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Sienkiewicza nr 7/ul. Matejki nr 8
33	Dom	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Piastowska 24
34	Krzyż	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Kościuszki/ul. Leśna
35	Kapliczka – krzyż z figurą św. Anny Samotrzeć	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nazieleńce/ul. św. Anny
36	Kapliczka krzyż	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Ofiar Oświęcimia/ul. Przecieszkańska
37	Kapliczka – figura Chrystusa	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Ofiar Oświęcimia 87
38	Kapliczka – krzyż na tzw. Tyrnówce	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Piastowska 4a
39	Kapliczka	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Nazieleńce/ul. Łąbądzia
40	Nagrobek Kamila Dominika dr Gherii	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Sobieskiego/ul. Dąbrowskiego/ ul. Ofiar Oświęcimia (cmentarz komunalny)
41	Pomnik ku czci poległych w walce z faszyzmem	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Kościuszki (park miejski)
42	Pomnik ku czci ofiar podboju Jawischowitz	Brzeszcze	Brzeszcze	ul. Dworcowa (park)

43	Kamienny słup graniczny	Brzeszcze	Brzeszcze	
44	Kapliczka	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. Bielska
45	Kapliczka	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. Jaźnik
46	Kapliczka	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. Mostowa
47	Kapliczka	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. Olszyny 58
48	Kapliczka	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. Olszyny/ul. św. Marcina
49	Kapliczka	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. Pocztowa 24
50	Kościół parafialny p.w. św. Marcina z Tours	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. św. Marcina 1
51	Kaplica południowo – wschodnia w ogrodzeniu kościelnym	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. św. Marcina 1
52	Kaplica południowo – zachodnia w ogrodzeniu kościelnym	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. św. Marcina 1
53	Kaplica północno - wschodnia w ogrodzeniu kościelnym	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. św. Marcina 1
54	Kaplica północno – zachodnia w ogrodzeniu kościelnym	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. św. Marcina 1
55	Figura Najświętszego Serca Pana Jezusa	Brzeszcze	Jawiszowice	ul. św. Marcina 1
56	Zespół modernistycznej zabudowy przemysłowej. Cechownia, nadszybia szybu Andrzej III, sortownia, budynki zespołu sprzedaży węgla wraz z wieżą zasypową oraz system pomostów transportowych pomiędzy szybem Andrzej III a sortownią usytuowane na terenie Kopalni Węgla Jawiszowice	Brzeszcze	Jawiszowice	Jawiszowice, dawny Ruch II KWK Brzeszcze
57	Kapliczka – krzyż przydrożny	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Długa 25
58	Kapliczka – krzyż przydrożny	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Wyzwolenia 25
59	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Graniczna 17
60	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Graniczna 25
61	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Graniczna 27
62	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Graniczna 45
63	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Jodłowa 4
64	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Jodłowa 30
65	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Jodłowa 34
66	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Sadowa 5-7
67	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Sadowa 24
68	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Sadowa 26
69	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Sadowa 41
70	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Wyzwolenia 26
71	Szkoła	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Wyzwolenia 54
72	Dom	Brzeszcze	Przecieszyn	ul. Fredry 2
73	Figura przydrożna z posągami św. Jana Nepomucena	Brzeszcze	Skidziń	ul. Wypoczynkowa
74	Dwór obok budynek mieszkalny	Brzeszcze	Skidziń	ul. Piwna
75	Budynek gospodarczy 1 w zespole folwarcznym obok budynek warsztatowo - biurowy	Brzeszcze	Skidziń	ul. Piwna 3
76	Dom	Brzeszcze	Skidziń	ul. Ślepa koło nr 3
77	Dom	Brzeszcze	Skidziń	ul. Ślepa naprzeciwko nr 7

78	Dom	Brzeszcze	Skidziń	ul. Wypoczynkowa 7
79	Dom	Brzeszcze	Skidziń	ul. Wypoczynkowa 20
80	Dom	Brzeszcze	Skidziń	ul. Wypoczynkowa 34
81	Dom	Brzeszcze	Skidziń	ul. Wypoczynkowa 64
82	Dom	Brzeszcze	Skidziń	ul. Zakątek 2
83	Stodoła	Brzeszcze	Skidziń	ul. Pogranicze 2
84	Stodoła	Brzeszcze	Skidziń	ul. Wypoczynkowa 38
85	Krzyż przydrożny z wizerunkiem Chrystusa Ukrzyżowanego	Brzeszcze	Wilczkowice	ul. Oświęcimska 98
86	Dom	Brzeszcze	Wilczkowice	ul. Rączki 5
87	Dom	Brzeszcze	Wilczkowice	ul. Rączki 7
88	Kapliczka – krzyż przydrożny	Brzeszcze	Zasole	ul. Jasna
89	Dom	Brzeszcze	Zasole	ul. Gołębia 6
90	Dom	Brzeszcze	Zasole	ul. Kostka Jagiełły 32
91	Dom	Brzeszcze	Zasole	ul. Kostka Jagiełły 7
92	Dom	Brzeszcze	Zasole	ul. Wypoczynkowa 59
93	Kapliczka przy ul. Kościuszki	Chełmek	Chełmek	Przy skrzyżowaniu ul. Krakowskiej i Kościuszki
94	Kapliczka przy skrzyżowaniu ul. Krasieńskiego i Jagiellońskiej	Chełmek	Chełmek	ul. Jagiellońska przy posesji nr 57
95	Kapliczka	Chełmek	Chełmek	ul. Mickiewicza np. bud. przy ul. Mickiewicza 7
96	Krzyż przydrożny	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego przy budynku nr 48
97	Kościół Parafialny pw. NMP Królowej Polski w Chełmku	Chełmek	Chełmek	ul. Słowackiego 13A
98	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Głogowa 2
99	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Głogowa 4
100	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Głogowa 6
101	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Topolowa 1
102	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Topolowa 2
103	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Topolowa 3
104	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Topolowa 4
105	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Topolowa 5
106	Osiedle fabryczne, ob. siedziba Związku Emerytów i Rencistów	Chełmek	Chełmek	ul. Topolowa 6
107	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Topolowa 7
108	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Klonowa 1
109	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Klonowa 2
110	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Klonowa 3
111	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Klonowa 4
112	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Klonowa 6
113	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Klonowa 8
114	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Klonowa 10
115	Osiedle fabryczne, ob. budynek mieszkalny	Chełmek	Chełmek	ul. Klonowa 12
116	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 10

POWIAT OŚWIĘCIMSKI

117	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 12
118	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 21
119	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 25
120	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 16
121	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 38
122	Chałupa	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 43
123	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 76
124	Rozlewnia wód, ob. budynek mieszkalno-gospodarczy	Chełmek	Chełmek	ul. Bolesława Chrobrego 81
125	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Dąbrowskiej 1
126	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Mickiewicza 1
127	Warsztat	Chełmek	Chełmek	ul. Mickiewicza 20
128	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Mickiewicza 20
129	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Mickiewicza 35
130	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Krakowska 14
131	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Piastowska 5
132	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Piastowska 9
133	Dom, ob. Komisariat Policji	Chełmek	Chełmek	ul. Piastowska 16
134	Dom, ob. poczta	Chełmek	Chełmek	ul. Piastowska 24
135	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Piastowska 25
136	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Piastowska 42
137	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Słowackiego 2
138	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Słowackiego 8
139	Dom	Chełmek	Chełmek	ul. Zygmunta Starego 8
140	Zespół Kościoła Parafialnego p. w. Trójcy Przenajświętszej	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 6
141	Kaplica cmentarna przy Kościele Parafialnym	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 6
142	Ogrodzenie kościoła w zespole Kościoła Parafialnego pw. Trójcy Przenajświętszej	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 6
143	Kartusz w ogrodzeniu kościoła w zespole Kościoła Parafialnego pw. Trójcy Przenajświętszej	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 6
144	Plebania przy Kościele Parafialnym pw. Trójcy Przenajświętszej	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 6
145	Pałac Sapiearów	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska 2
146	Oficyna przy pałacu	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska 2
147	Park - zespół podworski	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska 2
148	Obelisk w parku dworskim przy pałacu Sapiearów	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska 2
149	Lodownia przy pałacu Sapiearów	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska 2

150	Figura Assenty przy Kościele Parafialnym	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska przy skrzyżowaniu ul. Nadwiślańskiej i ul. Księżnej Ogińskiej
151	Kaplica	Chełmek	Bobrek	ul. Długa w pobliżu budynku nr 23
152	Dom w Zespole Nadleśnictwa, ob. dom	Chełmek	Bobrek	ul. Długa 1
153	Dom	Chełmek	Bobrek	ul. Długa 22
154	Budynek sierocińca, ob. Dom Pomocy Społecznej	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 2
155	Budynek w Zespole Sierocińca, ob. Dom Pomocy Społecznej	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 2
156	Budynek w Zespole Sierocińca, ob. Dom Pomocy Społecznej	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 2
157	Budynek w Zespole Sierocińca, ob. Dom Pomocy Społecznej	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 2
158	Szkółka zadrzewiania w Zespole Sierocińca, ob. dom	Chełmek	Bobrek	ul. Księżnej Ogińskiej 4
159	Oficina dworska, ob. budynek mieszkalno-usługowy, poczta	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska 5
160	Dom Zespół Nadleśnictwa	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska 7
161	Stodoła Podworska w Zespole Nadleśnictwa	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska w pobliżu budynku nr 7
162	Składzik (lamus) w Zespole Nadleśnictwa, ob. budynek prywatny	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska (naprzeciw budynku nr 7)
163	Budynek Biurowy w Zespole Nadleśnictwa, ob. budynek prywatny	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska (naprzeciw budynku nr 7)
164	Magazyn w Zespole Nadleśnictwa, ob. budynek prywatny	Chełmek	Bobrek	ul. Nadwiślańska (naprzeciw budynku nr 7)
165	Dom	Chełmek	Bobrek	ul. Podkomorska 2
166	Dom	Chełmek	Bobrek	ul. Spacerowa 6
167	Dom	Chełmek	Bobrek	ul. starowiejska 25
168	Kaplica	Chełmek	Gorzów	ul. Gorzowska (naprzeciw domu nr 33)
169	Klub Rolnika, ob. sklep	Chełmek	Gorzów	ul. Gorzowska 8
170	Dom	Chełmek	Gorzów	ul. Małowy 24
171	Dom	Chełmek	Gorzów	ul. Oświęcimska 31
172	Szkoła, ob. Wiejski Dom Kultury	Chełmek	Gorzów	ul. Szkolna 5
173	Dom	Chełmek	Gorzów	ul. Szkolna 23
174	Warsztat, ob. budynek gospodarczy	Chełmek	Gorzów	ul. Szkolna 46
175	Dom	Chełmek	Gorzów	ul. Źródłana 4

176	Figura św. Jana Nepomucena XVIII/ XIX w.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Grunwaldzka 2
77	Krzyż-Kalwaria 1894 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Grunwaldzka 7
178	Dom 1910-1920 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Grunwaldzka 22
179	Budynek dróżnika ok. 1900 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Grunwaldzka 38
180	Dom 1910 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Orzechowa 6
181	Transformator ok. 1930 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Różana 1
182	Dom 1910-20 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Różana 8
183	Dom ok. 1930 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Śląska 1
184	Dom ok. 1930 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Śląska 3
185	Dom ok. 1920 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Śląska 7
186	Dom ok. 1910-20 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Śląska 10
187	Dom ok. 1930 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Śląska 22
188	Dom ok. 1925 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Śląska 36
189	Dom 1910 r.	Gmina Oświęcim	Babice	ul. Załawie 3
190	Dom ok. 1930 r.	Gmina Oświęcim	Broszkowice	ul. Jodłowa 4
191	Kapliczka z figurą MB 1930 r.	Gmina Oświęcim	Broszkowice	ul. Klubowa 13
192	Dom l. 30 XX w.	Gmina Oświęcim	Broszkowice	ul. Świerkowa 5
193	Kapliczka XIX/ XX w.	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Brzozowa 47
194	Brama Śmierci 1941/42	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Ofiar Faszyzmu
195	„Czerwony Domek” komora gazowa	Gmina Oświęcim	Brzezinka	Babice okolice ul. Spacerowej 1 ćw. XX w. 1942-43 r.
196	Judenrampa 1942-43 r.	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Piwniczna
197	Judenrampa 1943-44 r.	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Piwniczna/Ofiar Faszyzmu

198	Komendantura Obozu 1943-44 r.	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Ofiar Faszyzmu
199	Magazyn warzyw „KRAUTSILO” 1943-44 r.	Gmina Oświęcim	Brzezinka	
200	Pozostałości rowów melioracyjnych	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Gajowa
201	Ruiny wodociągów 1943-44 r.	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Ofiar Faszyzmu
202	Dawna żwirownia	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Ofiar Faszyzmu/ Czernichowska
203	Nasyp ziemny 1942-44 r.	Gmina Oświęcim	Brzezinka	ul. Ostatni Etap
204	Wieża wartownicza 1941-42 r.	Gmina Oświęcim	Brzezinka	
205	Ziemniaczarka „ I KARTOFFELLAGERHALLEN” 1943-44 r .	Gmina Oświęcim	Brzezinka	
206	Ziemniaczarka „ FÜNF KARTOFFELLAGERHALLEN” 1943-44 r .	Gmina Oświęcim	Brzezinka	
207	Obwałowania przeciwpowodziowe „KONIGSGRABEN”	Gmina Oświęcim	Brzezinka	
208	Obwałowania przeciwpowodziowe „KONIGSGRABEN”	Gmina Oświęcim	Brzezinka	
209	Dom 1907 r.	Gmina Oświęcim	Dwory II	ul. Łopianowa 2
210	Stodoła pocz. XX w.	Gmina Oświęcim	Dwory II	ul. Łopianowa 2
211	Stodoła 1890 r.	Gmina Oświęcim	Dwory II	ul. Łopianowa 4
212	Dom 1890 r.	Gmina Oświęcim	Dwory II	ul. Łopianowa 4
213	Dom 1918 r.	Gmina Oświęcim	Dwory II	ul. Łopianowa 14
214	Dom 1938 r.	Gmina Oświęcim	Dwory II	ul. Oświęcimska 42
215	Pałac Radziwiłłów ok. 1760 1 poł. XIX 3 ćw. XIX	Gmina Oświęcim	Grojec	Aleja Ogrodowa
216	Park I poł. XIX w.	Gmina Oświęcim	Grojec	Aleja Ogrodowa
217	Młyn Walusów I poł. XX w.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Beskidzka
218	Cmentarz komunalny 1851 r.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Główna
219	Dawna plebania ob. dom 1802 r.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Jagiellończyka 3
220	Figura Madonny 3 ćw. XIX w.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Jagiellończyka 7

221	Dom 1912 r.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Jagiellończyka 40
222	Dom ok. 1910 r.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Jagiellończyka 64
223	Dom ok. 1930 r.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Jagiellończyka 70
224	Dom l.30 XX w.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Jagiellończyka 76
225	Dawne Gospodarstwo Rybackie ob. dom XIX/ XX w.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Jagiellończyka 82
226	Kościół pw. Św. Wawrzyńca 1671 r., 1764-1767 r., 2 poł. XIX w.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Chowańca 1
227	Zakrystia Kościoła 4 ćw. XIX w.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Jagiellończyka
228	Krzyż przydrożny XIX/ XX w.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Kolisty 40
229	Figura Chrystusa pod krzyżem 1880 r.	Gmina Oświęcim	Grojec	ul. Leśna Grobel/ Beskidzka
230	Park dworski pocz. XIX w.	Gmina Oświęcim	Harmęże	nr. 30
231	Dwór ob. szkoła pocz. XIX w.	Gmina Oświęcim	Harmęże	nr. 30
232	Kaplica XIX w.	Gmina Oświęcim	Harmęże	ul. Franciszkańska 16
233	Krzyż przydrożny k. XIX w.	Gmina Oświęcim	Harmęże	ul. Borska
234	Krzyż przydrożny pocz. XX w.	Gmina Oświęcim	Harmęże	ul. Browarna
235	Kapliczka z figurą Chrystusa XIX/XX w.	Gmina Oświęcim	Harmęże	ul. Borowskiego
236	Kapliczka 1790 r.	Gmina Oświęcim	Łazy	przy drodze Grojec- Łazy
237	Kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena pocz. XX w.	Gmina Oświęcim	Łazy	ul. Lanckorona 13
238	Dwór ok. poł. XIX w.	Gmina Oświęcim	Łazy	ul. Puściny 1
239	Dom ok. 1920 r.	Gmina Oświęcim	Pławy	ul. Wojewódzka 1
240	Figura św. Jana Nepomucena k. XIX w.	Gmina Oświęcim	Pławy	ul. Wojewódzka
241	Cmentarz przykościelny XVII w.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	Plac ks. Hanusiaka 2
242	Kościół pw. Św. Bartłomieja 1 ćw. XVI, 1644 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	Plac ks. Hanusiaka 2
243	Cmentarz rzymsko-katolicki 1874 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	
244	Dom 4 ćw. XIX w.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	Wadowicka 85

245	Park poł. XIX w.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	Wadowicka 85
246	Pałac 1769 r. poł. XIX w. 1958 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	Wadowicka 85
247	Dom ok. 1910 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	ul. Tyszkiewicza 57
248	Kapliczka XVIII/ XIX w.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	ul. Tyszkiewicza
249	Remiza 1920 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	ul. Tyszkiewicza
250	Figura Madonny 1828 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	ul. Wadowicka 7
251	Dom 1910-20 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	ul. Wadowicka 26
252	Dom 1920-30 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	ul. Wadowicka 81
253	Figura Chrystusa (przy parku) 1894 r.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	ul. Wadowicka
254	Figura św. Jana Nepomucena (przy parku) XVIII/ XIX w.	Gmina Oświęcim	Poręba Wielka	ul. Wadowicka
255	Cmentarz komunalny pocz. XX w.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Wilamowicka
256	Dom 1920 r.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Pszczyńska 14 (d. nr 125)
257	Kapliczka 4 ćw. XIX w.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Pszczyńska
258	Krzyż przydrożny 1890 r.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Pszczyńska
259	Pałac 2 poł. XVIII 3 ćw. XIX po 1914 r.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Pszczyńska 26
260	Park XIX w.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Pszczyńska 26
261	Budynek mieszkalny w zespole pałacowo- parkowym XIX w.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Pszczyńska 26
262	Dawna oficyna ob. bud. mieszkalny w zespole pałacowo-parkowym XIX w.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Pszczyńska 26
263	Szkoła 1920-30 r.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Pszczyńska
264	Dom 1920-30 r.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Słowiańska 8
265	Dom 1902 r.	Gmina Oświęcim	Rajsko	ul. Za Sołą 1
266	Dom 1931 r.	Gmina Oświęcim	Stawy Monowskie	ul. Dogodna 7
267	Kościół par. pw. Św. Michała Archanioła 1843-1844 r.	Gmina Oświęcim	Włosienica	ul. Rieczna 12
268	Cmentarz przykościelny XIX w.	Gmina Oświęcim	Włosienica	ul. Rieczna

269	Cmentarz parafialny pocz. XX w.	Gmina Oświęcim	Włosienica	ul. Bernasia
270	Dwór 1911 r.	Gmina Oświęcim	Włosienica	ul. Rieczna 6
271	Remiza 1910 r.	Gmina Oświęcim	Włosienica	ul. Rieczna 26
272	Wiadukt kolejowy pocz. XX w.	Gmina Oświęcim	Włosienica	
273	Dom 1870 r.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Grojecka 37
274	Park k. XIX w.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Grojecka 54
275	Dwór II poł. XIX w.; ob. Przedszkole Samorządowe	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Grojecka 54
276	Dom 1910 r.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Grojecka 63
277	Kapliczka 3-4 ćw. XIX w.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Grojecka 69
278	Dom 1910-20 r.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Grojecka 82
279	Dom 1910-20 r.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Grojecka 83
280	Dom ok. 1920 r.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Grojecka 100
281	Kapliczka poł. XIX w.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Jezioro 5
282	Dom 1920-30 r.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Jezioro 17
283	Dom I poł. XIX w.	Gmina Oświęcim	Zaborze	ul. Pod Dębem 5 (d. adres: Poręba Wielka 142)
284	Cmentarz parafialny	Kęty	Bielany	
285	Kapliczka kubaturowa (1)	Kęty	Bielany	
286	Kościół pw. św. Macieja Apostoła	Kęty	Bielany	
287	Kapliczka słupowa (2)	Kęty	Bielany	ul. Bożej Męki
288	Budynek mieszkalny	Kęty	Bielany	ul. Kęcka 30
289	Kapliczka (3)	Kęty	Bielany	ul. Kęcka
290	Kapliczka (4)	Kęty	Bielany	ul. Kęcka
291	Piwniczka	Kęty	Bielany	ul. Kręta 3
292	Kapliczka kubaturowa (5)	Kęty	Bielany	ul. Kwiatowa
293	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Stara Droga 61
294	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Stara Droga 181
295	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Stara Droga 219
296	Cmentarz rzymskokatolicki „stary”	Kęty	Bulowice	ul. Stara Droga
297	Kapliczka słupowa (1)	Kęty	Bulowice	ul. Stara Droga
298	Kapliczka słupowa z figurą Matki Boskiej (2)	Kęty	Bulowice	ul. Stara Droga
299	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Bielska 24
300	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Bielska 154

POWIAT OŚWIĘCIMSKI

301	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Bielska 160
302	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Bielska 202
303	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Bielska 235
304	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Bielska 279
305	Cmentarz parafialny	Kęty	Bulowice	ul. Bielska
306	Kaplica kubaturowa (k. cmentarza)	Kęty	Bulowice	ul. Bielska
307	Kościół św. Wojciecha, nr rej. zab. A-690/M	Kęty	Bulowice	ul. Bielska
308	Plebania	Kęty	Bulowice	ul. Bielska
309	Budynek gospodarczy w zespole folwarcznym	Kęty	Bulowice	ul. Błogosławionej Faustyny
310	Budynek gospodarczy w zespole folwarcznym	Kęty	Bulowice	ul. Błogosławionej Faustyny
311	Rządcówka w zespole folwarcznym	Kęty	Bulowice	ul. Błogosławionej Faustyny
312	Seminarium, ob. Państwowy Dom Pomocy Społecznej	Kęty	Bulowice	ul. Błogosławionej Faustyny
313	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska 6
314	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska 43
315	Kapliczka słupowa (1)	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska 43
316	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska 83
317	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska 103
318	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska 104
319	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska 134
320	Budynek mieszkalny	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska 175
321	Kapliczka z figurą Matki Boskiej (2)	Kęty	Bulowice	ul. Krakowska
322	Budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowym	Kęty	Bulowice	ul. Zamkowa 15
323	Budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowym	Kęty	Bulowice	ul. Zamkowa 15
324	Budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowym	Kęty	Bulowice	ul. Zamkowa 15
325	Pałac w zespole pałacowo-parkowym, nr rej. zab. A-699/M	Kęty	Bulowice	ul. Zamkowa 15
326	Park w zespole pałacowo-parkowym, nr rej. zab. A-699/M	Kęty	Bulowice	ul. Zamkowa 15
327	Budynek mieszkalny w zespole pałacowo-parkowym folwarczny	Kęty	Bulowice	ul. Zamkowa 15
328	Aleja Wojska Polskiego 7	Kęty	Kęty	
329	Aleja Wojska Polskiego 9	Kęty	Kęty	
330	Aleja Wojska Polskiego 11	Kęty	Kęty	
331	Aleja Wojska Polskiego 13	Kęty	Kęty	
332	Układ urbanistyczny miasta, nr rej. zab. A-867/M	Kęty	Kęty	
333	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. 3 maja 6
334	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. 3 maja 10
335	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. 3 maja 14
336	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. 3 maja 16
337	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. 3 maja 34

338	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. 3 maja 38
339	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Błonie 3
340	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Błonie 7
341	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Czajki 4
342	Budynek gospodarczy w zespole folwarcznym	Kęty	Kęty	ul. Czajki
343	Budynek gospodarczy w zespole folwarcznym	Kęty	Kęty	ul. Czajki
344	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Fabryczna 24
345	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Jana Kantego 3
346	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Jana Kantego 4
347	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Jana Kantego 15
348	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Jana Kantego 20
349	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Jana Kantego 31
350	Kapliczka	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Południowe
351	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne 3
352	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne 19
353	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne 20
354	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne 23
355	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne 26
356	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne 35
357	Cmentarz żydowski, nr rej. zab. A-866/M	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne
358	Kapliczka kubaturowa (1)	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne
359	Kapliczka kubaturowa (2)	Kęty	Kęty	ul. Kęckie Góry Północne
360	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kilińskiego 3
361	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Klasztorna 6
362	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Klasztorna 8
363	Cmentarz i figura MBNP w zespole OO. Reformatorów, nr rej. zab. A-861/M	Kęty	Kęty	ul. Klasztorna
364	Kaplica w zespole OO. Reformatorów, nr rej. zab. A-861/M	Kęty	Kęty	ul. Klasztorna
365	Klasztor w zespole OO. Reformatorów, nr rej. zab. A-861/M	Kęty	Kęty	ul. Klasztorna
366	Kościół NPNMP w zespole OO. Reformatorów, nr rej. zab. A-861/M	Kęty	Kęty	ul. Klasztorna
367	Mur z bramkami, kapliczkami w zespole OO. Reformatorów, nr rej. zab. A-861/M	Kęty	Kęty	ul. Klasztorna
368	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kleparz 16
369	Kapliczka	Kęty	Kęty	ul. Kleparz
370	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. św. Maksymiliana Kolbe 5

371	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. św. Maksymiliana Kolbe 13
372	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 1
373	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 4
374	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 9
375	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 13
376	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 14
377	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 17
378	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 20
379	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 24
380	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 25
381	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 27
382	Szkoła, ob. Liceum Ogólnokształcące	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 29
383	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 32
384	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 33
385	Kapliczka kubaturowa	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 34
386	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 38
387	Budynek d. odlewni żeliwa	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 46
388	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 54
389	Kapliczka słupowa	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 59
390	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 61
391	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 71
392	Kapliczka z figurą Ecce Homo	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 77
393	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 88
394	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 89
395	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 92
396	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 101
397	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 130
398	Budynek mieszkalny, ob. gospodarczy w zespole klasztorным ss. kapucynek, nast. klarysek, nr rej. zab. A -863/M	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 6
399	Dom kapelana w zespole klasztorным ss. kapucynek, nast. klarysek, nr rej. zab. A -863/M	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 6
400	Ogród w zespole klasztorным ss. kapucynek, nast. klarysek, nr rej. zab. A -863/M	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 6
401	Klasztor (skrzydło wschodnie) w zespole klasztorным ss. kapucynek, nast. klarysek, rej. zab. A -863/M	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 6
402	Klasztor (skrzydło zachodnie) w zespole klasztorным ss. kapucynek, nast. klarysek, rej. zab. A -863/M	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 6
403	Kościół pw. św. Trójcy w zespole klasztorным ss. kapucynek, nast. klarysek, rej. zab. A -863/M	Kęty	Kęty	ul. Kościuszki 6
404	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 1
405	Pocztą, ob. budynek mieszkalno-usługowy, nr rej. zab. A-868/M	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 3
406	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 10
407	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 17

408	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 21
409	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 23
410	Komisariat Policji	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 25
411	Budynek mieszkalny, ob. PGNiG	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 27-29
412	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 31
413	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 33
414	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 40
415	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 42
416	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 46
417	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 47/49
418	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 48
419	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 50
420	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 63
421	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 78
422	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 84/86
423	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 89
424	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 93/95
425	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Krakowska 102
426	Strzelnica	Kęty	Kęty	ul. Krakowska
427	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Królickiego 4
428	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Legionów 24
429	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Legionów 30
430	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 1
431	Kino Hejnał, ob. Przedszkole	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 6
432	Ochotnicza Straż Pożarna	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 10
433	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 17
434	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 19
435	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 20
436	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 23
437	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 29
438	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 35
439	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 36
440	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 37
441	Kapliczka słupowa	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 38
442	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 43
443	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 54
444	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 60
445	Kapliczka	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 65
446	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 68
447	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 84
448	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 86
449	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 94
450	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza 98
451	Cmentarz komunalny, nr rej. zab. A-864/M	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza (ul. Cmentarna)
452	Kapliczka (cmentarz choleryczny)	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza
453	Kościół p.w. św. Jana Kantego, nr rej. zab. A-862/M	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza

454	Kościół par. P.w. Św. Katarzyny i Małgorzaty, nr rej. zab. A-860/M	Kęty	Kęty	ul. Mickiewicza
455	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Ogrodowa 9
456	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Partyzantów 7
457	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Partyzantów 23
458	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Partyzantów 25
459	Kapliczka	Kęty	Kęty	ul. Partyzantów 36
460	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Partyzantów 48
461	Kościół	Kęty	Kęty	ul. Partyzantów
462	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Partyzantów 32
463	Klasztor SS Zmartwychwstaniek, aleja	Kęty	Kęty	ul. Rajska
464	Klasztor SS Zmartwychwstaniek, budynek Przedszkola	Kęty	Kęty	ul. Rajska
465	Figura św. Józefa z dzieciątkiem przy klasztorze SS Zmartwychwstaniek	Kęty	Kęty	ul. Rajska
466	Klasztor SS Zmartwychwstaniek	Kęty	Kęty	ul. Rajska
467	Starodrzew przy klasztorze SS Zmartwychwstaniek	Kęty	Kęty	ul. Rajska
468	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Reymonta 3
469	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Reymonta 6
470	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Reymonta 10
471	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Różana 4
472	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Różana 7
473	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 1
474	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 2
475	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 3
476	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 4
477	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 5
478	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 6
479	Budynek UM i G. Kęty	Kęty	Kęty	ul. Rynek 7
480	Budynek usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 8
481	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 9
482	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 10
483	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 11
484	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 12
485	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 13
486	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 14
487	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 15
488	Budynek mieszkalno-usługowy, ob. Muzeum, nr rej. zab. A-865/M	Kęty	Kęty	ul. Rynek 16
489	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 17
490	Budynek Poczty	Kęty	Kęty	ul. Rynek 18
491	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 19
492	Budynek Sądu Rejonowego	Kęty	Kęty	ul. Rynek 20
493	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 21
494	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 22
495	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 23

496	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 24
497	Budynek mieszkalno-usługowy, nr rej. zab. A-869/M	Kęty	Kęty	ul. Rynek 25/26
498	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Rynek 27
499	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Sienkiewicza 3
500	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Sienkiewicza 5
501	Dworzec PKP	Kęty	Kęty	ul. Sienkiewicza
502	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Słowackiego 7
503	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Słowackiego 8
504	Szkoła Podstawowa	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 6
505	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 9
506	Budynek mieszkalny, ob. administracji publicznej	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 12
507	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 15
508	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 18
509	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 21
510	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 23
511	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 25
512	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 26
513	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 27
514	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 29
515	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 35
516	Budynek fabryki włókienniczej Franciszka i Edwarda Zajączków oraz Karola Lankosza, późn. Befado	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 19
517	Budynek fabryki włókienniczej Franciszka i Edwarda Zajączków oraz Karola Lankosza, późn. Befado	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego
518	Kapliczka z figurą Jezusa upadającego pod krzyżem	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego
519	Pomnik Grunwaldzki	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 6
520	Budynek Urzędu Miasta i Gminy Kęty	Kęty	Kęty	ul. Sobieskiego 19
521	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Staszica 6
522	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Staszica 10
523	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Staszica 13
524	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Staszica 22
525	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Szkotnia 32
526	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Szkotnia 34
527	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 9
528	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 11
529	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 12
530	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 13
531	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 19
532	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 26
533	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 29
534	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 49
535	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 54
536	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 56

537	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 72
538	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 82
539	Kapliczka	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 82
540	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Świętokrzyska 84
541	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 1
542	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 2
543	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 3
544	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 4
545	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 5
546	Budynek mieszkalno-usługowy	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 9
547	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 10
548	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 13
549	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 19
550	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 20
551	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 22
552	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 24
553	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 25
554	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 26
555	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 33
556	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 35
557	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 37
558	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 48
559	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 50
560	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 55
561	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 57
562	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 60
563	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 63
564	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Wszystkich Świętych 75
565	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Zielona 4
566	Budynek mieszkalny, ob. Biblioteka	Kęty	Kęty	ul. Żeromskiego 1
567	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Żeromskiego 10
568	Kapliczka figura Matki Boskiej	Kęty	Kęty	ul. Żeromskiego
569	Przedszkole nr 2	Kęty	Kęty	ul. Żeromskiego (Szkolna 5)
570	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Żwirki i Wigury 1
571	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Żwirki i Wigury 3
572	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Żwirki i Wigury 4
573	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Żwirki i Wigury 10
574	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Żwirki i Wigury 16
575	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Żwirki i Wigury 21
576	Budynek mieszkalny	Kęty	Kęty	ul. Żwirki i Wigury 27
577	Budynek gospodarczy	Kęty	Łęki	ul. Akacjowa 10
578	Budynek mieszkalny	Kęty	Łęki	ul. Akacjowa 10
579	Budynek mieszkalny	Kęty	Łęki	ul. Akacjowa 25
580	Kapliczka słupowa	Kęty	Łęki	ul. Akacjowa
581	Budynek gospodarczy w zespole dworsko-parkowym	Kęty	Łęki	

582	Budynek gospodarczy w zespole dworsko-parkowym	Kęty	Łęki	
583	Dwór w zespole dworsko-parkowym	Kęty	Łęki	
584	Gorzelnia w zespole dworsko-parkowym	Kęty	Łęki	
585	Budynek mieszkalny	Kęty	Łęki	ul. Jarzębinowa 2
586	Kapliczka słupowa św. Floriana	Kęty	Łęki	
587	Kapliczka kubaturowa	Kęty	Łęki	
588	Kapliczka słupowa	Kęty	Łęki	
589	Budynek mieszkalny	Kęty	Łęki	ul. Klonowa d. nr 85
590	Park w zespole dworsko-parkowym	Kęty	Łęki	
591	Spichlerz w zespole dworsko-parkowym	Kęty	Łęki	
592	Stajnia w zespole dworsko-parkowym	Kęty	Łęki	
593	Gródek stożkowaty, nr rej. zab. A-447/86 z 2.04.1986	Kęty	Malec	
594	Kapliczka słupowa	Kęty	Malec	
595	Ul. Piastowska 13 (d. Nr 58), zab. A-447/86 z 2.04.1986	Kęty	Malec	
596	Dwór w zespole dworsko-parkowym, ob. Przedszkole	Kęty	Malec	
597	Park w zespole dworsko-parkowym	Kęty	Malec	
598	Kapliczka kubaturowa (1)	Kęty	Nowa Wieś	
599	Kapliczka kubaturowa (2)	Kęty	Nowa Wieś	
600	Kapliczka słupowa (3)	Kęty	Nowa Wieś	
601	Kapliczka słupowa (4)	Kęty	Nowa Wieś	
602	Kapliczka (5)	Kęty	Nowa Wieś	ul. Oświęcimska
603	Budynek mieszkalny	Kęty	Nowa Wieś	róg ul. św. Floriana i Szymanowskiego
604	Rządcówka Laryszów, nast. Dom przy młynie Warmuzów	Kęty	Nowa Wieś	
605	Kapliczka kubaturowa (6)	Kęty	Nowa Wieś	ul. Dworska
606	Budynek mieszkalny	Kęty	Nowa Wieś	ul. Głowackiego 7
607	Budynek mieszkalny	Kęty	Nowa Wieś	ul. Głowackiego 2
608	Budynek gospodarczy w zespole dworskim	Kęty	Nowa Wieś	
609	Budynek gospodarczy, ob. mieszkalny w zespole dworskim	Kęty	Nowa Wieś	
610	Dwór w zespole dworskim	Kęty	Nowa Wieś	
611	Park w zespole dworskim	Kęty	Nowa Wieś	
612	Cmentarz parafialny	Kęty	Witkowice	
613	Kapliczka nad stawem (1)	Kęty	Witkowice	
614	Kapliczka słupowa (2)	Kęty	Witkowice	
615	Kapliczka słupowa (Matka Boska, Jezus, św. Andrzej, św. Łucja) (3)	Kęty	Witkowice	
616	Kapliczka (4)	Kęty	Witkowice	ul. Beskidzka
617	Kapliczka Matki Boskiej (5)	Kęty	Witkowice	ul. Dworska
618	Budynek mieszkalny	Kęty	Witkowice	ul. Karpacka 10
619	Kapliczka słupowa (6)	Kęty	Witkowice	ul. Karpacka
620	Dwór w zespole dworskim	Kęty	Witkowice	

621	Park w zespole dworskim	Kęty	Witkowice	
622	Spichrz w zespole dworskim	Kęty	Witkowice	
623	Zamek w Oświęcimiu XIII/XIV w. XVI w., XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zamkowa 1
624	Cmentarz rzymsko-katolicki Parafii pw. WNMP XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego
625	Układ urbanistyczny XIV/XV w.	M. Oświęcim	Oświęcim	
626	Zespół Klasztorny SS. Serafitek 1895r. 1897-1899 pocz. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 8, 9, 10
627	Zespół klasztorny Salezjanów XIV w., XIX – XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 8
628	Kamienica Ślebarskich 2 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 14
629	Kamienica mieszczańska wraz z oficyną XIX-XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 8
630	Bocznica kolejowa z rampą rozładowniczą dawnego obozu KL Auschwitz II - Birkenau ok. 1941 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Teren dworca towarowego zachodniego w Oświęcimiu
631	Kaplica mauzoleum rodziny Hallerów koniec XVIII	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa
632	Cmentarz żydowski – kirkut XVIII/XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego
633	Były obóz KL Auschwitz-Birkenau 1940-1945 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Więźniów Oświęcimia 20
634	Budynek dawnej synagogi ok. 1900 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Pl. Skarbka 3
635	Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP XVI-XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 5
636	Budynek SS Küche 1941-42 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Kolbego 2
637	Zespół budynków d. Zakładów Zbożowo Młynarskich i Tytoniowych 1916-1931 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Kolbego, ul. Szajny, ul. Legionów
638	Bocznica kolejowa: Baraki” przy ul. Leszczyńskiej wraz z rozgałęzieniem „Do Monopolu” ok.1915 – 1916 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Leszczyńskiej
639	Kościół Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w zespole klasztornym Salezjanów 1 poł. XIV w.,1ćw. XIX w.,1899-1906r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 8
640	Klasztor w zespole klasztornym Salezjanów 1 poł. XIV w. koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 8 – 10
641	Budynek murowany – Zakład im. J. Bosko XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 10a
642	Dom zakonny SS. Serafitek przed 1895r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Pl. Kościuszki 8
643	Kościół pw. Matki Bożej Bolesnej 1897-1899r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Pl. Kościuszki 8
644	Zabudowa mieszkalna i układ urbanistyczny środkowej części Osiedla Chemików lata 40 - te XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	W granicy ulic: Olszewskiego/ Bema/ Wróblewskiego/ Śniadeckiego/ Łukasiewicza/ Zawadzkiego
645	Kaplica cmentarna na cmentarzu rzymsko-katolickim Parafii WNMP ok. 1900 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Dąbrowskiego
646	Kamienica 2 poł. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 1
647	Kamienica 2 poł. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 3

648	Plebania Parafii pw. WNMP pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 5
649	Kancelaria Parafii pw. WNMP ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 5a
650	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 9
651	Kamienica ok. 1920/30 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 15
652	Dom murowany ok. 1900 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 17
653	Dom murowany pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 24
654	Dom murowany 1902 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dąbrowskiego 121
655	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dworcowa 5
656	Dom murowany - willa XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Dworcowa 6
657	Dom murowany ok. 1930 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Fabryczna 3
658	Kamienica ok. 1910/20 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Górnickiego 2
659	Kamienica ok. 1910/20 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Górnickiego 7
660	Kamienica ok. 1900/1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Górnickiego 9
661	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 1
662	Kamienica pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 4
663	Kamienica ok. 1910/1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 7
664	Budynek murowany – Zakład św. Jana Bosko księży Salezjanów XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 10a
665	Kamienica lata 30-te XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 11
666	Kamienica lata 20-te XX w. ok. 1935 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 12
667	Kamienica - Poczta ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 14
668	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 15
669	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 17
670	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 22
671	Kamienica ok. 1910/1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 23
672	Kamienica pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 24
673	Dom murowany - willa koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 25
674	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 26
675	Dom murowany - willa ok. 1930 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 27
676	Dom murowany - willa pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 34
677	Kamienica lata 20-te XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 35
678	Dom murowany - willa XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 36
679	Kamienica XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 37
680	Chałupa drewniana 1902 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 78
681	Budynek murowany wielorodzinny przed 1939 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Kalicińskiego 2
682	Kamienica pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Klucznikowska 2
683	Piekarnia KL Auschwitz „prov. Bäckerei” 1942-1943 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Kolbego 2
684	Kamienica pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Konarskiego 2
685	Kamienica pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Konarskiego 4
686	Budynek murowany – Zespół Szkół Ogólnokształcących im. St. Konarskiego; ok. 1935 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Konarskiego 24
687	Kamienica lata 30-te XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Kościelna 6
688	Kamienica ok. 1900 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Kościelna 8
689	Kamienica ok. 1900 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 1
690	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 5

691	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 6
692	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 7
693	Dom Sióstr Serafitek Emerytek przed 1895 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 9
694	Dom murowany "Caritas" pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 10
695	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 14
696	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Kościuszki 16
697	Kamienica ok. 1920/1930 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Krasickiego 4
698	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Kraszewskiego 3
699	Dom murowany ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Królowej Jadwigi 6
700	Dom murowany – willa Hössa lata 30-te XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Legionów 88
701	Zespół zabudowy osiedla robotniczego Walcowni Cynku Austriackiego Towarzystwa Przemysłowego 1910-1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Leszczyńskiej 1-5
702	Budynek murowany ok. 1910/1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Leszczyńskiej 1
703	Basen przeciwpożarowy KL Auschwitz „Feuerloschteich” 1944 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Leszczyńskiej
704	Budynek dawnej elektrociepłowni KL Auschwitz “prov. Fernheizwerk” 1944 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Leszczyńskiej
705	Była hala przemysłowa koncernu Krupp A.G. Werke “Werkhalle I und II” 1941-1943 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Leszczyńskiej
706	Dom murowany koniec XIX w. przebud.	M. Oświęcim	Oświęcim	Mały Rynek 5
707	Kamienica ¼ ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Mayzla 1
708	Kamienica 2 poł. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Mayzla 5
709	Kamienica XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Mickiewicza 2
710	Kamienica XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Mickiewicza 4
711	Kamienica ok. 1920/1930 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Mickiewicza 6
712	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Mickiewicza 10
713	Dom murowany lata 20 XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Młyńska 7
714	Budynek dawnej stacji wodociągowej KL Auschwitz I 1943-1944 r. „Wasseraufbereitungsanlage”	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Ostatni Etap 6
715	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Piastowska 2
716	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Piastowska 7
717	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Piastowska 12
718	Zespół zabudowy osiedla Pileckiego wraz z budynkiem dawnego bloku 157 E 1942-1944 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Pileckiego
719	Kamienica ok. 1930 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Piłsudskiego 6
720	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Plebańska 2
721	Dom murowany ok. 1900/1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Powstańców Śląskich 2
722	Budynek murowany osiedla PKP XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Powstańców Śląskich 9
723	Dom murowany ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Powstańców Śląskich 10
724	Budynek murowany osiedla PKP XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Powstańców Śląskich 11-13
725	Budynek murowany osiedla PKP XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Powstańców Śląskich 15-17
726	Dom murowany (przychodnia PKP) XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Powstańców Śląskich 19-21

727	Dom murowany 1929 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Prusa 1
728	Dom murowany pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Prusa 7
729	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Prusa 8
730	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 2
731	Kamienica ¾ ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 3
732	Kamienica 4 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 4
733	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 5
734	Kamienica ok. 1930 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 6
735	Kamienica 4 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 7
736	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 9
737	Kamienica 4 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 10
738	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 11
739	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 12
740	Kamienica ¾ ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 15
741	Kamienica ok. 1920/1930 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 16
742	Kamienica ¾ ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 17
743	Kamienica 4 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 18
744	Kamienica ¾ ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 19
745	Kamienica XVIII, XIX w., 1950 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 20
746	Kamienica XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Rynek Główny 21
747	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 1
748	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 2
749	Kamienica XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 3
750	Kamienica pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 4
751	Kamienica ok. 1900/1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 5
752	Kamienica pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 6
753	Kamienica XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 7
754	Kamienica lata 20-te XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 9
755	Kamienica ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Sienkiewicza 15
756	Kamienica ok. 1900 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac ks. Skarbka 5
757	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Słoneczny 4
758	Kamienica ok. 1910 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	Plac Słoneczny 5
759	Kamienica 4 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Solskiego 1
760	Kamienica lata 20-te XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Solskiego 2
761	Kamienica koniec XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Solskiego 8
762	Kamienica pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Solskiego 10
763	Budynek murowany XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Stara Droga 2
764	Dom murowany lata 20-te XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Stara Droga 3
765	Dom murowany 4 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Stara Droga 20
766	Chałupa drewniana 1879 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Stara Droga 40
767	Chałupa drewniana 1870/1880 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Stara Droga 42
768	Kamienica ok. 1900 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Stolarska 2
769	Kamienica ok. 1910-1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Stolarska 4
770	Dom murowany ok. 1904-1906 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Szewczyka 3
771	Dawny hotel oficerski z kasynem .przed 1939 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Więźniów Oświęcimia 5-7
772	„Führerheim”	M. Oświęcim	Oświęcim	

773	Obiekty na terenie d. bazy PKS 1941-1943 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Więźniów Oświęcimia 61
774	(dawnej rzeźni i mleczarni)	M. Oświęcim	Oświęcim	
775	Magazyn rzeczy zrabowanych Theatregebäude (Stary Teatr) ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Więźniów Oświęcimia 20/ Leszczyńskiej
776	Kamienica ok. 1910/1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Wyzwolenia 1
777	Budynek murowany XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Wyzwolenia 7
778	Budynek murowany XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Wyzwolenia przy 7
779	Budynek murowany XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Wyzwolenia 9-11
780	(budynek mieszkalny)	M. Oświęcim	Oświęcim	
781	Budynek murowany XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Wyzwolenia przy 9-11
782	(budynki gospodarcze)	M. Oświęcim	Oświęcim	
783	Budynek murowany XIX/XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Wyzwolenia 13
784	Dom murowany pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Wyzwolenia 15
785	Dom murowany pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Wyzwolenia 17
786	Kamienica ok. 1890 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zaborska 2
787	Budynek murowany pocz. XX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zaborska 19
788	Dom murowany -willa ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zajazdowa 2
789	Chałupa drewniana 4 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa 119
790	Dawny majątek dworski koniec XIX w. przebud.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa 135
791	Dawny spichlerz z zespołu dworsko-parkowego Hallerów XVIII/XIX w. przebud.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa 135
792	Dawny dwór z zespołu dworsko-parkowego Hallerów XVIII/XIX w. przebud.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa 135
793	Chałupa drewniana 3 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa 135
794	Chałupa drewniana ¾ ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa 139
795	Chałupa drewniana 4 ćw. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa 145
796	Dom murowany ok. 1900 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Zwycięstwa 221
797	Kapliczka ok. 1874 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Bema
798	Kapliczka ok. 1874 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Chemików 1; teren zakładów Synthos
799	Kapliczka kamienna 1 poł. XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Fabryczna
800	Kaplica murowana 1826 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Jagiełły 75
801	Krzyż przydrożny 1895 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Konopnickiej 10
802	Kapliczka kamienna 1936 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Koszykowej/Wiejskiej
803	Kapliczka murowana XVIII/XIX w.	M. Oświęcim	Oświęcim	ul. Krasickiego 12
804	Kapliczka przydrożna 1919 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Lipowej
805	Kapliczka przydrożna 1935 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Pod Krukami 29
806	Kapliczka przydrożna 1946 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Wiejskiej 3
807	Kapliczka przydrożna murowana 1905 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Wysokie Brzegi 25
808	Kapliczka przydrożna murowana tynkowana ok. 1880 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Zwycięstwa
809	Kapliczka kamienna ok. 1925 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Zwycięstwa 69
810	Kapliczka kamienna ok. 1820 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Zwycięstwa 115
811	Kapliczka przydrożna kamienna ok. 1808 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Zwycięstwa 159

POWIAT OŚWIĘCIMSKI

812	Krzyż przydrożny betonowy ok. 1936 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy skrzyżowaniu ul. Zwycięstwa i ul. Koszykowej
813	Krzyż przydrożny ok. 1920 r.	M. Oświęcim	Oświęcim	przy ul. Jagiełły
814	Zespół pałacowo – parkowy w Osieku obejmujący budynek pałacu z 1830r. z najbliższym otoczeniem parkowym znajdującym się na jego terenie. Budynek pałacu z otoczeniem parkowym i murowaną oficyną. Pozostała część historycznego założenia parkowego przy pałacu w Osieku wraz z alejkami, drogami dojazdowymi i drzewostanem oraz dwoma oficynami pałacowymi tzw. „Ogrodami” i „Domem Sędziego”.	Osiek	Osiek	ul. Zamkowa (za siedzibą OHZ- ul. Zamkowa 3)
815	Kościół pw. Św. Andrzeja w Osieku. Kościół drewniany z pocz. XVI w. Wpis do rejestru obejmuje budynek kościoła w całości z otoczeniem w granicach dawnego cmentarza przykościelnego oraz drzewostanem.	Osiek	Osiek	obok posesji Starowiejska 142
816	Budynek dawnego młyna w Osieku powstały na przełomie XVIII i XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 2
817	Dom nr 510 murowany (Kruczała); lata 20-30 XX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 117
818	Chałupa nr 77 (wł. Mrozik) drewniano-zrębowa XIX/XX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 77
819	Chałupa nr 149 murowana z 1910 r.	Osiek	Osiek	ul. Główna 345
820	Budynek nr 352 drewniano- zrębowy; pocz. XX w.	Osiek	Osiek	ul. Starowiejska 158
821	Budynek nr 110 Drewniano-zrębowy z 1927 r.	Osiek	Osiek	ul. Starowiejska 340
822	Budynek murowany nr 255 , ok. 1925 r.	Osiek	Osiek	ul. Jaśminowa 59
823	Zabudowania folwarku „Karolina” murowane z poł. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Karolina 42
824	Zabudowania folwarku „Karolina” murowane z poł. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Karolina 42
825	Budynek mieszk. w zesp. folwarku, murowany, poł. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 3
826	Kościół parafialny /nowy/ murowany neogot. z 1908 r.	Osiek	Osiek	ul. Kościelna obok nr 13
827	Plebania murowana z 1904-1908 r.	Osiek	Osiek	ul. Kościelna 13
828	Budynek gospodar. przy plebani murowany z 1890 r.	Osiek	Osiek	ul. Kościelna 13
829	Kopiec grunwaldzki z kapliczką murowaną ok. 1820 r.	Osiek	Osiek	ul. Starowiejska za nr. 348
830	Kapliczka pw. św. Tekli „Kramarczykówka” pocz. XX w.	Osiek	Osiek	ul. Talarówka-Kramarczykówka
831	Budynek szkoły; murowany ¼ XX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 450
832	Kapliczka w pos. 759 Pieczka murowana w 2/4 XX w.	Osiek	Osiek	ul. Starowiejska 72

833	Dom nr 144 obok starego kościoła murowany z pocz. XX w.	Osiek	Osiek	ul. Starowiejska 142
834	Kapliczka w posesji Honik 368 murowana w 2/2 XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Starowiejska 368
835	Dom nr 107 drewniano- zrębowy wł. Kozieł z ok. 1921 r.	Osiek	Osiek	ul. Starowiejska 352
836	Budynek nr 406 drewniano-zrębowy z 1903-1910 r.	Osiek	Osiek	ul. Jaśminowa 41
837	Oficyna pałacowa tzw. „stary sąd” lub „hotelik” – II poł. XVIII w.	Osiek	Osiek	ul. Zamkowa 5
838	Budynek gospodarczy przy oficynie pałacowej tzw. „stary sąd” lub „hotelik” – II poł. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Zamkowa 5
839	Oficyna pałacowa tzw. „stara kuźnia”; I poł. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna obok nr. 3
840	Budynek gospodarczy przy oficynie pałacowej tzw. „stara kuźnia” – przed 1895 r.	Osiek	Osiek	ul. Główna obok nr. 3
841	Budynek gospodarczy – dawna gorzelnia i likiernia – XVIII/XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
842	Budynek gospodarczy – dawny browar: słodownia piwa, gorzelnia, ob. Spichlerz; przed 1895 r.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
843	Budynek gospodarczy – obora, magazyn paszowy (spichlerz) – koniec XVIII w. lub I ćw. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
844	Budynek administracyjno – gospodarczy - biura, zaplecze socjalne, świetlica, magazyn paszowy, dawna obora – I poł. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
845	Budynek gospodarczy (obora) – przed 1895 r.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
846	Budynek gospodarczy – obora dla zwierząt, pierwotnie spichlerz i stajnia – XVIII /XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
847	Budynek gospodarczy – ob. magazyn, warsztat, przechowalnia części zamiennych, pierwotnie dom ogrodnika – przed 1895 r.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
848	Stodoła I – I poł. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
849	Stodoła II – I poł. XIX w.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
850	Stodoła III – część zachodnia z I poł. XIX w., część wschodnia wzniesiona po 1885 r.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
851	Budynek gospodarczy – pomieszczenia na maszyny rolnicze, magazyn nawozów sprzed 1895 r.	Osiek	Osiek	ul. Główna 1
852	Budynek mieszkalno-biurowy przy cegielni; pomiędzy 1885 r. a 1890 r.	Osiek	Osiek	ul. Ceglana 3
853	Budynek przemysłowy (cegelnia); pomiędzy 1885 r. a 1890 r.	Osiek	Osiek	ul. Ceglana 3
854	Suszarnia na 75 tys. Cegieł; pomiędzy 1885 r. a 1890 r.	Osiek	Osiek	ul. Ceglana 3

855	Kapliczki przy wjeździe na teren dawnego folwarku – około 1930 r.	Osiek	Osiek	ul. Główna na przeciwko bramy wjazdowej do gospodarstwa
856	Młyn wodny (turbinowy) – XVIII/XIX w.; papiernia, przebudowana na młyn 1920 – 1928 r. – część została wpisana do rejestru zabytków nieruchomości woj. małopolskiego	Osiek	Osiek	ul. Główna 2
857	Dawny cmentarz rzymskokatolicki - data założenia ok. 1870 r.	Osiek	Osiek	Powyżej posesji przy ul. Starowiejskiej 161
858	Dawny cmentarz rzymskokatolicki przy zabytkowym kościele św. Andrzeja - prawdopodobnie cmentarz istniał już ok. 1550 r.	Osiek	Osiek	Teren zabytkowego kościoła, obok posesji przy ul. Starowiejskiej 142
859	Cmentarz komunalny – założony w 1914 r., powiększony współcześnie.	Osiek	Osiek	ul. Kościelna
860	Kapliczka (versus 64) - murowana – XIX/XX w.	Osiek	Głębowice	ul. Zamkowa obok nr 21
861	Kapliczka w posesji 182 /Leśniak/ – murowana ok. 1920 r.	Osiek	Głębowice	ul. Zielona obok nr 10 i 12
862	Figura przydrożna św. Jana Nepomucena na postumencie – kamienna – 1843 r.	Osiek	Głębowice	przy Alei Grunwaldzkiej
863	Chałupa nr 67 drewniano-zrębowa – 1880r. (Pomietlak)	Osiek	Głębowice	ul. Zamkowa
864	Ruiny pałacu, murowany - XVI/XVII/XVIII w.	Osiek	Głębowice	ul. Zamkowa, 200 m od skrzyżowania z ul. Oświęcimską po prawej str.
865	Park w zespole dw.- pał , XVII/XVIII w.	Osiek	Głębowice	ul. Zamkowa, 200 m od skrzyżowania z ul. Oświęcimską po prawej str.
866	Cmentarz komunalny rzymskokatolicki; 3 ćw. XIX w.	Osiek	Głębowice	ul. Zamkowa, 200 m od skrzyżowania z ul. Oświęcimską po prawej str.
867	Pałac murowany w Głębowicach w 2 połowie XVI w., powiększony w 1647 i 1773 r. renesansowo barokowy. Granice zabytku obejmują całość budynku i jego najbliższe otoczenie.	Osiek	Głębowice	ul. Zamkowa, 200 m od skrzyżowania z ul. Oświęcimską po prawej str.
868	Kościół parafialny pod wezwaniem NMP z Góry Karmelu w Głębowicach Wpis obejmuje budynek kościoła w całości wraz z najbliższym otoczeniem, drzewostanem i aleją dojazdową	Osiek	Głębowice	Aleja Grunwaldzka, wejście od ul. Oświęcimskiej
869	Kościół p.w. św. Mikołaja, otoczenie, drzewostan; drewniany XVI w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Polna 1
870	Ogrodzenie kościoła p.w. św. Mikołaja; murowane II poł. XIX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Polna 1

871	Pałac; murowany II poł. VIII w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
872	Oficyna podworska (północna); murowana 1769 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
873	Oficyna południowa w zespole podworskim; murowana 1770 r., przebud. 1980 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
874	Spichlerz folwarczny w zesp. podworskim; murowano -drewniany ok. 1880 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
875	Spichlerz w zespole podworskim; murowany ok. 1930 r., przebud. 1980 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
876	Spichlerz w zespole podworskim; murowano-drewniany II poł. XIX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
877	Budynek gospodarczy; murowany ok. 1890 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
878	Oranżeria w zespole podworskim; murowana XIX/XX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
879	Kuźnia w zespole podworskim; murowana II poł. XIX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
880	Obora w zespole podworskim; murowana II poł. XIX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
881	Park w zespole podworskim; II poł. XIX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Pałacowa 1
882	Kapliczka murowana	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Długa 210; (dawny nr 48)
883	Kapliczka murowana 1850 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Długa 56
884	Figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem na postumencie; murowana 1776 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Kasztanowa w pobliżu nowego cmentarza
885	Kapliczka; murowana XIX/ XX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Leszczyńska 4 (dawny nr 201)
886	Kapliczka; murowana XIX/ XX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Leszczyńska 13 (dawny nr 77)
887	Kapliczka; murowana XIX/ XX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Miodowa 18; (dawny nr 321)
888	Kapliczka na cokole; murowana	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Ogrodowa 87 (dawny nr 20)
889	Kapliczka kamienna	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Ogrodowa 127
890	Figurka Matki Boskiej z Dzieciątkiem; kamienna	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Południowa (dostępna z ul. Polnej) 20
891	Figurka Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia; kamienna 1885 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Słoneczna 11
892	Kapliczka murowana XIX/ XX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Słoneczna 43 (dawny nr 180)
893	Kapliczka słupowa kamienna	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Zatorska obok starego cmentarza

894	Kapliczka murowana 1897 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Zatorska w pobliżu nr 23
895	Kapliczka kamienna	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Zatorska 63
896	Krzyż drewniany 1925 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Długa 224 (dawny nr 679)
897	Figura Jana Nepomucena; kamienna; II poł. XIX w.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Polna obok kościoła pw. św. Mikołaja
898	Stajnia w zespole folwarcznym; murowana; 1880 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Orzechowa 3a (dawny nr 86)
899	Stodoła w zespole folwarcznym; murowano-drewniana; 1910 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Orzechowa 3; (dawny nr 86)
900	Stodoła w zespole folwarcznym; murowano-drewniana; 1880 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Orzechowa 5
901	Obora w zespole folwarcznym; murowana; 1880 r.	Polanka Wielka	Polanka Wielka	ul. Orzechowa 5
902	Kapliczka Matki Boskiej Częstochowskiej	Przeciszów	Przysiółek Las	ul. Leśna
903	Kapliczka	Przeciszów	Przeciszów	ul. Podlesie
904	Kapliczka Św. Jana Nepomucena	Przeciszów	Przeciszów	ul. Krakowska
905	Kapliczka	Przeciszów	Przeciszów	ul. Długa
906	Kapliczka	Przeciszów	Przeciszów	w polach
907	Spichlerz w zagrodzie plebańskiej	Przeciszów	Przeciszów	ul. Szkolna
908	Kościół Parafialny Św. Jana Chrzciciela	Przeciszów	Przeciszów	ul. Szkolna 24
909	Cmentarz komunalny	Przeciszów	Przeciszów	
910	Budynek administracyjny w zespole podworskim	Przeciszów	Przeciszów	ul. Szkolna 88
911	Gorzelnia w zespole podworskim	Przeciszów	Przeciszów	ul. Szkolna 88
912	Stodoła w zespole podworskim	Przeciszów	Przeciszów	ul. Szkolna 88
913	Spichlerz w zespole podworskim	Przeciszów	Przeciszów	ul. Szkolna 88
914	Obora w zespole podworskim	Przeciszów	Przeciszów	ul. Szkolna 88
915	Budynek dworca kolejowego	Przeciszów	Przeciszów	ul. Kolejowa 8
916	Budynek gospodarczy przy dworcu kolejowym	Przeciszów	Przeciszów	ul. Kolejowa 8
917	Dom mieszkalny	Przeciszów	Przeciszów	ul. Długa 203
918	Dom mieszkalny	Przeciszów	Przeciszów	ul. Szkolna 89A
919	Kościół Parafialny pw. Najświętszej Marii Panny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Kościelna 1
920	Kapliczka	Przeciszów	Piotrowice	ul. Lipowa
921	Kapliczka	Przeciszów	Piotrowice	ul. Lipowa
922	Kapliczka	Przeciszów	Piotrowice	ul. Bukowiecka
923	Kapliczka	Przeciszów	Piotrowice	ul. Andrychowska
924	Pomnik poległym w I i II wojnie światowej	Przeciszów	Piotrowice	
925	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Akacyjowa 6A
926	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Akacyjowa 13
927	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Akacyjowa 21A
928	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Akacyjowa 37
929	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Akacyjowa 53
930	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Akacyjowa 57
931	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Pagórkowa 36
932	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Lipowa 7

POWIAT OŚWIĘCIMSKI

933	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Lipowa 60A
934	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Modrzewiowa 30
935	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Wrzosowa 3
936	Dom mieszkalny	Przeciszów	Piotrowice	ul. Andrychowska 143
937	Cmentarz komunalny	Przeciszów	Piotrowice	
938	Dwór	Zator	Graboszyce	nr 1, dz. nr 753
939	Park dworski	Zator	Graboszyce	nr 1, dz. nr 567/1, 753
940	Piwniczka dworska	Zator	Graboszyce	dz. nr 756
941	Oficina dworska, ob. Nieużytkowana	Zator	Graboszyce	dz. nr 756
942	Budynek mieszkalny	Zator	Graboszyce	przy nr 11, dz. nr 129/2, 129/1
943	Budynek mieszkalny	Zator	Graboszyce	nr 15, dz. nr 136/2 i 802
944	Budynek mieszkalny	Zator	Graboszyce	nr 37, dz. nr 483/1
945	Budynek mieszkalny	Zator	Graboszyce	nr 91, dz. nr 2/5, 848, 772
946	Budynek mieszkalny	Zator	Graboszyce	nr 103, dz. nr 179/1, 793
947	Kościół parafialny pw. św. Andrzeja	Zator	Graboszyce	ul. Św. Andrzeja, dz. nr 798
948	Kapliczka domkowa	Zator	Graboszyce	przy nr 46, dz. nr 669/6
949	Budynek mieszkalny	Zator	Grodzisko	ul. Akacyjowa 1 (d. 53), dz. nr 175
950	Stodoła	Zator	Grodzisko	ul. Grodowa 16 (d. nr 23), dz. nr 34/5
951	Budynek mieszkalny	Zator	Grodzisko	ul. Grodowa 17 (d. nr 43), dz. nr 137/2
952	Kapliczka	Zator	Grodzisko	ul. Majowa przy nr 1, dz. nr 126
953	Budynek mieszkalny	Zator	Laskowa	nr 10, dz. nr 186/1
954	Stodoła	Zator	Laskowa	przy nr 10, dz. nr 186/1
955	Zbudowania dworskie, ob. zespół budynków	Zator	Laskowa	nr 54, dz. nr 473/2
956	Budynek mieszkalny, ob. siedziba polskiego związku hodowców gołębi pocztowych	Zator	Palczowice	nr 3, dz. nr 361
957	Budynek mieszkalny	Zator	Palczowice	nr 6, dz. nr 87/1, 363, 81/1
958	Budynek mieszkalny	Zator	Palczowice	nr 14, dz. nr 49/4
959	Stodoła	Zator	Palczowice	przy nr 14, dz. nr 49/4
960	Budynek mieszkalny	Zator	Palczowice	nr 15, dz. nr 46, 388
961	Budynek mieszkalny	Zator	Palczowice	nr 21, dz. nr 416
962	Figura św. Jana Nepomucena	Zator	Palczowice	przy nr 21, dz. nr 29/1
963	Budynek mieszkalny	Zator	Palczowice	nr 24, dz. nr 23, 24, 385
964	Budynek mieszkalny	Zator	Palczowice	nr 29, dz. nr 398, 139
965	Budynek mieszkalny	Zator	Palczowice	nr 34, dz. nr 423/1
966	Kościół parafialny pw. św. Jakuba Młodszego	Zator	Palczowice	dz. nr 362
967	Kopiec grunwaldzki	Zator	Palczowice	dz. nr 176/5
968	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Kręta 1, dz. nr 1347/8, 1347/9, 1347/13, 1575

969	Rybakówka - instytut rybacki	Zator	Podolsze	ul. Rybacka 1, dz. nr 1294, dz. nr 1558
970	Figura św. Jana Nepomucena	Zator	Podolsze	ul. Starowiejska/Św. Jana, dz. nr 1347/61
971	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Starowiejska 53, dz. nr 1347/34, 8
972	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Starowiejska 72, dz. nr 1347/31, 1459
973	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Starowińska 3, dz. nr 1326/6, 1617
974	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	
975	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	przy nr ul. Zatorska 11, dz. nr 67/4
976	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Zatorska 18, dz. nr 1672
977	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Zatorska 19, dz. nr 121/4
978	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Zatorska 20, dz. nr 1634
979	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Zatorska 53, dz. nr 175
980	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Zatorska 83, dz. nr 247/1
981	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Zatorska 89, dz. nr 1347/72, 1576
982	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Zatorska 93, dz. nr 1655, 283/38
983	Budynek mieszkalny	Zator	Podolsze	ul. Zatorska 115, dz. nr 1689
984	Budynek mieszkalny	Zator	Rudze	ul. Andrychowska 21; (d. nr 45), dz. nr 368/11
985	Dwór	Zator	Rudze	ul. Dworska 13, dz. nr 12/5, 422
986	Park dworski	Zator	Rudze	ul. Dworska 13, dz. nr 12/5, 422
987	Budynek gospodarczy w zespole dworskim	Zator	Rudze	ul. Dworska, dz. nr 20/12
988	Młyn wodny	Zator	Rudze	ul. Dworska, dz. nr 12/4, 404/1, 428
989	Krzyż przydrożny	Zator	Rudze	ul. Wadowicka przy nr 80, dz. nr 119
990	Budynek mieszkalny	Zator	Smolice	ul. Wiosenna 8;(d. nr 53), dz. nr 102/3, 102/4
991	Budynek mieszkalny	Zator	Smolice	ul. Wiślana 37; (d. nr 37), dz. nr 47/5

992	Budynek mieszkalny	Zator	Smolice	ul. Wiślana 4;(d. nr 72), dz. nr 738, 32/4
993	Budynek mieszkalny	Zator	Smolice	ul. Wiślana 68; (d. nr 43),
994	Kapliczka słupowa	Zator	Smolice	ul. Wiślana przy nr 108; dz. nr 506/5
995	Kapliczka	Zator	Smolice	ul. Wiślana-Św. Anny, dz. nr 119
996	Willa	Zator	Trzebieńczyce	ul. gen. Milana- Kamskiego 18;(d. nr 37), dz. nr 147/5
997	Budynek mieszkalny	Zator	Trzebieńczyce	ul. gen. Milana- Kamskiego 37;(dz. nr 30), dz. nr 178/4
998	Figura najświętszej Marii Panny	Zator	Trzebieńczyce	ul. gen. Milana- Kamskiego koło nr 40, dz. nr 270/1
999	Budynek mieszkalny	Zator	Trzebieńczyce	ul. Wadowicka 87; (dz. nr 22), dz. nr 308
1000	Układ urbanistyczny miasta	Zator	Zator	
1001	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	Pl. Kościuszki 4, dz. nr 129/19, obręb 4
1002	Dom, ob. rybacki zakład doświadczalny (Instytut Rybackstwa Śródlądowego w Olsztynie)	Zator	Zator	Pl. Kościuszki 5, dz. nr 129/14, obręb 4
1003	Kościół parafialny pw. św. Wojciecha i Jerzego	Zator	Zator	Pl. Kościuszki, dz. nr 185, obręb 4
1004	Zamek Piastów zatorskich – pałac potockich w zespole	Zator	Zator	Pl. Kościuszki 1, dz. nr 129/21, obręb 4
1005	Oficina pałacowa - „Portierówka” w zespole pałacowym	Zator	Zator	Pl. Kościuszki 2, dz. nr 129/21, obręb 4
1006	Bramy i ogrodzenie w zespole pałacowym	Zator	Zator	Pl. Kościuszki, dz. nr 129/21, obręb 4
1007	Park pałacowy w zespole pałacowym	Zator	Zator	Pl. Kościuszki/ul. Piastowska/ul. Wałowa Zamkowa, dz. nr 129/11, 129/12 i część dz. nr 129/21, 246/2, 46/4, obręb 4
1008	Ratusz	Zator	Zator	Plac M. J. Piłsudskiego 1, dz. nr 199/4, obręb 4
1009	Figura św. Jan Kanty	Zator	Zator	Pl. Kościuszki, dz. nr 182/4, obręb 4
1010	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. 26-go stycznia 3, dz. nr 198 obręb 4
1011	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Blich 1, dz. nr 194, obrab 2

1012	Budynek mieszkalny (dawna łaźnia żydowska)	Zator	Zator	ul. Blich 3, dz. nr 193, obręb 2
1013	Willa	Zator	Zator	ul. Chrzanowska 1, dz. nr 54, obręb 2
1014	Willa	Zator	Zator	ul. Chrzanowska 6, dz. nr 210/5, obręb 2
1015	Dworzec kolejowy	Zator	Zator	ul. Kolejowa 15, dz. nr 59/4, obręb 2
1016	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Kolejowa 18, dz. nr 91, obręb 2
1017	Willa	Zator	Zator	ul. Kolejowa 24, dz. nr 68/4, obręb 2
1018	Wieża ciśnień - kolejowy budynek techniczny, ob. budynek gospodarczy	Zator	Zator	ul. Kolejowa przy nr 28, dz. nr 60/8, obręb 2
1019	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Kongresowa 2, dz. nr 171, obręb 4
1020	Figura św. Rocha	Zator	Zator	ul. Kościuszki/Krakowska, dz. nr 83, obręb 4
1021	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Krakowska 5, dz. nr 102/1 i 102/2, obręb 4
1022	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Krakowska 6, dz. nr 192/2,
1023	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Krakowska 8
1024	Młyn wodny	Zator	Zator	ul. Młyńska 8, dz. nr 2/8 obręb 8
1025	Kamienica brak kartoteki	Zator	Zator	ul. Oświęcimska 1-3, dz. nr 92, 93, obręb 4
1026	Dawna apteka, ob. budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Oświęcimska 2, dz. nr 188/12, obręb 2
1027	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Oświęcimska 5, dz. nr 91, obręb 4
1028	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Oświęcimska 8, dz. nr 187, obręb 2
1029	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Oświęcimska 14, dz. nr 183, obręb 2
1030	Figura św. Jana Nepomucena	Zator	Zator	ul. Piastowska przy nr 18, dz. nr 307/1, obręb 4
1031	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Piastowska 16, dz. nr 307/3 i 307/4, obręb 4
1032	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Piastowska 20, dz. nr 308, obręb 4
1033	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Różana 1, dz. nr 164, obręb 4
1034	Bank - tow. zaliczkowe	Zator	Zator	ul. Różana 2, dz. nr 149/1,
1035	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Różana 4, dz. nr 148,

1036	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Różana 6, dz. nr 147/2,
1037	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Różana 8, dz. nr 147/2,
1038	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Różana 9, dz. nr 155/1,
1039	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Różana 12, dz. nr 145,
1040	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Różana 14, dz. nr 144,
1041	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Różana 16, dz. nr 143, obręb 4
1042	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 1, dz. nr 180/1, obręb 4
1043	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 2, dz. nr 181/4 obręb 4
1044	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 5, dz. nr 227, obręb 4
1045	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 7, dz. nr 224, obręb 4
1046	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 8, dz. nr 201, obręb 4
1047	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 9, dz. nr 200, obręb 4
1048	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 11, dz. nr 178 obręb 4
1049	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 14, dz. nr 151/2,
1050	Kamienica	Zator	Zator	ul. Rynek 19, dz. nr 167/1, 167/2, obręb 4
1051	Cmentarz żydowski	Zator	Zator	ul. Słoneczna, dz. nr 87, obręb 7
1052	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Stroma 3, dz. nr 121, obręb 4
1053	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Stroma 8, dz. nr 112, obręb 4
1054	Kamienica	Zator	Zator	ul. Wadowicka 1, dz. nr 202,
1055	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Wadowicka 19, dz. nr 314,
1056	Willa	Zator	Zator	ul. Wadowicka 21, dz. nr 316, obręb 4
1057	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Wadowicka 26, dz. nr 337
1058	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Wadowicka 31, dz. nr 40/101, obręb 7
1059	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Wadowicka 33, dz. nr 40/103, obręb 7

1060	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Wadowicka 42, dz. nr 6, obręb 8
1061	Budynek mieszkalny	Zator	Zator	ul. Wadowicka 44, dz. nr 7, obręb 8
1062	Kapliczka - krzyż przydrożny	Zator	Zator	ul. Wadowicka, u wylotu Parkowej, dz. Nr 2, obręb 11

8.3. Zabytki archeologiczne

Na terenie powiatu oświęcimskiego zlokalizowano 200 stanowisk archeologicznych. W ramach programu Archeologiczne Zdjęcie Polski nie przebadano całej powierzchni powiatu, zatem w przyszłości liczba stanowisk powinna się zwiększyć.

W podziale na gminy rozkład stanowisk przedstawia się następująco¹¹:

- **Gmina Brzeszcze** – teren gminy był objęty rozpoznaniem archeologicznym w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Badania przeprowadzono w granicach obszarów AZP nr 103 – 49, 104 – 49, 105 – 49. W trakcie badań nie zidentyfikowano żadnych stanowisk archeologicznych, ani pradziejowych śladów osadniczych.
- **Gmina Chełmek** – 12 stanowisk
- **Gmina Kęty** – 53 stanowiska
- **Gmina Osiek** – 9 stanowisk
- **Gmina Oświęcim** – 32 stanowiska
- **Miasto Oświęcim** – 23 stanowiska
- **Gmina Polanka Wielka** – 6 stanowisk
- **Gmina Preciszów** – 16 stanowisk
- **Gmina Zator** – 49 stanowisk

Do najcenniejszych stanowisk należą m. in.:

- **Grojec** - Neolityczna osada kultury lendzielskiej usytuowana na Górze Grójeckiej (270,3 m n.p.m.) wcinającej się cyplem w dolinę zalewową Soły – stanowisko archeologiczne i obszar 104-49 wpisany do rejestru zabytków pod nr A-438/8.
- **Łazy** - Średniowieczny gródek stożkowaty, usytuowany na wysuniętym cyplu, otoczonym z trzech stron wodami stawu rybnego. Posiada regularny kształt kolisty i otoczony jest dość dobrze zachowaną fosą oraz zewnętrznym wałem porośniętym zabytkowymi dębami. Wpis do rej. zabytków pod nr A-441/84 (obszar w granicy parceli nr 101/4).
- **Malec** – Późnośredniowieczne grodzisko stożkowane.

¹¹ Dane szacunkowe według dokumentów strategicznych i planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin oraz dostępnej na stronach internetowych ewidencji stanowisk. Inwentaryzacja stanowisk archeologicznych w powiecie oświęcimskim jest procesem otwartym, zatem ich rzeczywista liczba może być większa.

- **Zator** – Zachowane fragmenty średniowiecznych obwarowań miejskich w zachodniej części miasta.

Na obszarze powiatu w ramach badań AZP odnotowano przewagę śladów osadniczych lub osad otwartych – stanowisk o dosyć skromnym materiale zabytkowym. Pod względem chronologicznym przeważają znaleziska z epoki kamienia oraz średniowieczne, dużo rzadziej spotykano materiał z okresu neolitu oraz wczesnej epoki brązu. Największe skupiska stanowisk znajdowały się wokół miejscowości Bulowice w gminie Kęty oraz wzdłuż krawędzi doliny Wisły.

8.4. Zabytki ruchome

Rejestr zabytków ruchomych prowadzony jest, podobnie jak rejestr zabytków nieruchomości, przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek właściciela zabytku. Do rejestru nie wpisuje się zabytków wpisanych do inwentarza muzeum lub wchodzących w skład narodowego zasobu bibliotecznego. Muzea stanowią najważniejszą formę organizacyjną opieki nad zabytkami ruchomymi. Kwestie związane z ochroną zbiorów muzealnych reguluje Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987. z późn. zm.).

Ze względu na przepisy ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2019 poz. 1429 t. j.) w dokumentach publikowanych na stronie internetowej może być opublikowany jedynie rejestr zabytków nieruchomości.

8.5. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych

Na terenie powiatu oświęcimskiego znajdują się następujące jednostki o charakterze muzealnym:

- **Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau** zostało utworzone staraniem byłych więźniów, co formalnie potwierdziła ustawa polskiego sejmu z 2 lipca 1947 r. o upamiętnieniu „męczeństwa Narodu Polskiego i innych Narodów”. Miejsce Pamięci obejmuje obszar dwóch zachowanych części obozu Auschwitz I i Auschwitz II - Birkenau, w sumie 191 hektarów, z czego na Auschwitz I przypada 20 ha, a na Auschwitz II Birkenau 171 ha. W granicach Muzeum znajdują się poobozowe obiekty i ruiny, włącznie z ruinami komór gazowych i krematoriów, kilkanaście kilometrów obozowego ogrodzenia i dróg wewnętrznych oraz rampa kolejowa (w Birkenau). Strona internetowa muzeum: <http://www.auschwitz.org/>

W zbiorach Muzeum znajduje się m.in.:

- 40 000 m³ obuwia;
- około 3800 waliz, w tym 2100 z napisami pozostawionymi przez ich właścicieli;
- ponad 12 000 garnków;
- 470 protez i ortez;
- 397 sztuk odzieży obozowej, tzw. pasiaków;

- 246 tałesów;
 - ok. 4 100 prac plastycznych (w tym ok. 2000 wykonanych przez więźniów)¹².
- **Muzeum Zamek w Oświęcimiu** jest miejscem ważnych wydarzeń w historii miasta, pełni funkcje reprezentacyjne, kulturalne i edukacyjne. Misją muzeum jest popularyzowanie historii Ziemi Oświęcimskiej. W kolekcji znajdują się dokumenty, pieczęcie, numizmaty, mapy, książki, fotografie, przedmioty użytku codziennego, zabytki archeologiczne.
Większość eksponatów prezentowana jest na stałej ekspozycji przedstawiającej życie przedwojennego Oświęcimia: wystrój wnętrz mieszkalnych, codzienne życie jego mieszkańców. Prezentację wzbogacają reprodukcje starych fotografii.
Strona internetowa muzeum: <http://muzeum-zamek.pl/>.
 - **Muzeum Żydowskie** jest częścią Centrum Żydowskiego w Oświęcimiu. Wystawa główna prezentuje historię lokalnej społeczności żydowskiej, której początki sięgają pierwszej połowy XVI wieku. Ekspozycja składa się z fotografii, dokumentów, zabytkowych eksponatów. Uzupełnieniem wystawy jest film prezentujący wspomnienia byłych żydowskich mieszkańców miasta. Częścią ekspozycji są także wyjątkowe judaika, pochodzące ze zniszczonej w 1939 r. przez hitlerowców Wielkiej Synagogi. Przedmioty zostały odnalezione przez archeologów podczas prowadzonych w 2004 roku wykopaliisk. Są obecnie poruszającym symbolem zniszczonej kultury. Odwieź stronę internetową muzeum https://ajcf.pl/muzeum/muzeum-zydowskie_06/
 - **Muzeum bł. Małgorzaty Łucji Szewczyk** przy kościele Sióstr Serafitek w Oświęcimiu. W pomieszczeniach klasztornych, przylegających do kościoła, zebrano pamiątki po założycielce zgromadzenia.
Strona internetowa muzeum: <http://www.serafitki.pl/muzeum>
 - **Muzeum im. A. Kłosińskiego w Kętach** powstało na bazie zbiorów Aleksandra Kłosińskiego (1892-1974), który w swojej ostatniej woli przekazał miastu i jego mieszkańcom zbieraną przez całe życie kolekcję historycznych pamiątek, do dziś stanowiącą trzon muzealnych zbiorów. Kolekcja, znacznie wzbogacona głównie dzięki darom mieszkańców miasta i gminy, liczy obecnie blisko 4 tys. eksponatów, dokumentujących historię, sztukę oraz życie codzienne mieszkańców Kęt i okolicy.
Strona internetowa muzeum: <http://muzeum.kety.pl/>
 - **Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej (w organizacji)** jest samodzielną jednostką kultury współprowadzoną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Powiat Oświęcimski. Przedmiotem działania Muzeum jest przedstawianie wielowiekowej historii Ziemi Oświęcimskiej przez pryzmat losów jej mieszkańców z uwzględnieniem różnorodności etnicznej i kulturowej budującej lokalną tożsamość. Istotnym elementem narracji jest ukazanie tragicznej sytuacji

¹² Źródło <http://auschwitz.org/>.

miejscowej ludności, po wybuchu II wojny światowej, której przyszło żyć w sąsiedztwie niemieckiego obozu zagłady KL Auschwitz - Birkenau. Kluczowym tematem lokalnej historii jest pomoc więźniom udzielona przez mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej i polski ruch oporu w warunkach terroru okupacyjnego, w kontekście realizowanego w obozie planu zagłady.

Strona internetowa muzeum: <https://www.muzeumpamieci.pl/>

9. DZIEDZICTWO NIEMATERIALNE

W rozumieniu Konwencji UNESCO, której tekst został przyjęty na 32 sesji w październiku 2003 r., dziedzictwo niematerialne to zwyczaje, przekaz ustny, wiedza i umiejętności oraz związane z nimi przedmioty i przestrzeń kulturowa, które są uznane za część własnego dziedzictwa przez daną wspólnotę, grupę lub jednostki. Ten rodzaj dziedzictwa jest przekazywany z pokolenia na pokolenie i ustawicznie odtwarzany przez wspólnoty i grupy w relacji z ich środowiskiem, historią i stosunkiem do przyrody. Dla danej społeczności dziedzictwo niematerialne jest źródłem poczucia tożsamości i ciągłości. Dziedzictwo niematerialne w rozumieniu Konwencji UNESCO obejmuje:

- 1) tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- 2) sztuki widowiskowe;
- 3) zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne;
- 4) wiedzę i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata;
- 5) umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym.

Rolą władz samorządowych jest m. in. pielęgnowanie wszelkich zastanych przejawów tego dziedzictwa jak i tworzenie warunków do budowania nowych form tożsamości kulturowej. Służą temu wydarzenia kulturalne odbywające się w powiecie.

Na terenie powiatu oświęcimskiego działa 7 zespołów folklorystycznych, 9 zespołów pieśni i tańca oraz 30 zespołów śpiewaczych. Są to:

Zespoły folklorystyczne

Nazwa	Gmina
„Brzeczczanki”	Brzeszcze
„Jawiszowianki”	Brzeszcze
„Przecieszynianki”	Brzeszcze
„Borowianki”	Brzeszcze
Kapela „Zasolanie”	Brzeszcze
„Dolina Soły”	Miasto Oświęcim
Ludowy Zespół Dziecięcy - ROK Zator	Zator

Zespoły pieśni i tańca

Nazwa	Gmina
Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca Regionalnego „Iskierki”	Brzeszcze
Zespół Pieśni i Tańca „Holan”	Gmina Oświęcim
Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca „Trojak”	Gmina Oświęcim
Zespół Pieśni i Tańca „Modraszka”	Gmina Oświęcim
Zespół Pieśni i Tańca „Kęty”	Kęty
Zespół Pieśni i Tańca „Małe Kęty” (grupa dziecięco - młodzieżowa)	Kęty
Zespół Pieśni i Tańca „Kotlina”	Osiek
Reprezentacyjny Zespół Pieśni i Tańca Miasta Oświęcim „Hajduki”	Miasto Oświęcim
Zespół Pieśni i Tańca „Bratkowie”	Miasto Oświęcim

Zespoły śpiewacze

Nazwa	Gmina
„Paświszczanie”	Brzeszcze
„Tęcza”	Brzeszcze
„Skidzinianie”	Brzeszcze
„Chełmkowianki”	Chełmek
„Bobrowianki”	Chełmek
„Malwa”	Chełmek
„Babiczanki”	Gmina Oświęcim
„Broszkowianki”	Gmina Oświęcim
„Brzezinianki”	Gmina Oświęcim
„Grojczanie”	Gmina Oświęcim
„Porębianie”	Gmina Oświęcim
„Dworzanki”	Gmina Oświęcim
Zespół ludowy „Włosianeczki”	Gmina Oświęcim
„Rajskowianki”	Gmina Oświęcim
„Bielaneczki” działający przy KGW w Bielanych	Kęty
„Łęczaneczki” działający przy KGW w Łękach	Kęty
Rodzinna Kapela Bugajskich	Kęty
„Bulowianki” zespół działający przy KGW w Bulowicach	Kęty
„Nowowsianki” zespół działający przy KGW w Nowej Wsi	Kęty
„Malczanki” zespół działający przy KGW w Malcu	Kęty
„Witkowanie” zespół działający przy KGW w Witkowicach	Kęty
Chór „Osieczanie”	Osiek
Zespół śpiewaczy „Stawowianki” przy Kole Gospodyń „Stare Stawy”	Miasto Oświęcim
„Dworzanie”	Miasto Oświęcim

Zespół śpiewaczy „Kalina”	Polanka Wielka
„Same Swoje”	Przeciszów
„Śpiewające Jeziora”	Przeciszów
Chór szkolny „Bel canto”	Przeciszów
Chór szkolny „Perfectum”	Przeciszów
„Podolszanka”	Zator

W powiecie oświęcimskim zachowały się tradycje sztuki ludowej. Aktywni twórcy ludowi reprezentują dziedziny:

1. Rzeźbiarstwo
2. Bibułkarstwo
3. Haft w tym wykonywanie obrazów haftem krzyżkowym
4. Rękodzielnictwo – wykonywanie wyrobów z surowców pochodzenia roślinnego w tym kompozycje kwiatowe
5. Szydełkowanie
6. Wikliniarstwo
7. Koronkarstwo

10. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POWIATU. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ

Najważniejszym obiektem zabytkowym na terenie powiatu oświęcimskiego jest Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau, który generuje bardzo wysoki międzynarodowy ruch turystyczny.

Za najważniejsze obiekty posiadające znaczenie regionalne należy uznać zabytki o wysokim znaczeniu artystycznym i historycznym:

- drewniany Kościół pw. św. Andrzeja w Osieku,
- pałac i założenie parkowe w Osieku,
- zamek w Oświęcimiu,
- układ urbanistyczny w Oświęcimiu,
- układ urbanistyczny w Kętach,
- kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, zespół klasztorny salezjanów, zespół klasztorny ss. Serafitek, synagogę w Oświęcimiu,
- pałac w Zatorze, dawny zamek,
- kościół pw. św. Wojciecha i św. Jerzego w Zatorze.

Powiat oświęcimski posiada na swoim terenie zabytki o dużej wartości artystycznej, jak też historycznej i naukowej. Poza wymienionymi wcześniej obozem Auschwitz-Birkenau oraz budynkami należącymi do jego zespołu, krajobraz kulturowy powiatu kształtują interesujące

układy urbanistyczne i ruralistyczne, zamki, założenia sakralne, pałace i zabudowania folwarczne, miejskie kamieniczki i wille, budownictwo drewniane, ciekawie zaprojektowane osiedla (m.in. os. Pileckiego), bardzo duża liczba przydrożnych kapliczek i pomników.

Stan zachowania budynków zabytkowych zlokalizowanych na terenie powiatu oświęcimskiego jest zróżnicowany. Najlepiej zachowana jest część zabytków znajdująca się w rejestrze zabytków, wynika to z możliwości ubiegania się o dofinansowanie na prace remontowe oraz znaczących walorów zabytkowych docenionych przez użytkowników. Budynki sakralne oraz kapliczki przydrożne są dobrze utrzymywane. Kapliczki stanowią wyróżnik krajobrazu Małopolski, a przez okoliczną ludność są konserwowane z należytą starannością. Duża część zabytków ujętych w ewidencji wymaga natychmiastowych prac zabezpieczających. Obiekty te, najczęściej przez nieużytkowanie, popadają w ruinę. Skutkiem takiej sytuacji jest utrata wartości zabytkowych i wyłączenie z gminnych ewidencji zabytków. Ze względu na zły stan techniczny budynku oraz utratę walorów zabytkowych, z rejestru zabytków został usunięty budynek stajni cugowej z zespołu dworsko-folwarcznego z kaplicą Hallerów.

Innym niepokojącym zjawiskiem jest remont obiektów znajdujących się w rejestrze i ewidencji zabytków bez uzgodnień z Małopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Wskutek czego budynki tracą wartość zabytkową, niekiedy bezpowrotnie. Najczęstsze zmiany to termomodernizacja, zmiana kolorystyki elewacji, wymiana okien na plastikowe, zmiana pokrycia dachowego na blachodachówkę lub inne niehistoryzujące pokrycie dachowe, zmiana układów osi okiennych i drzwiowych, różnego rodzaju dobudowy i przebudowy.

Negatywny wpływ na krajobraz kulturowy mają wielkoformatowe reklamy ustawione przy głównych drogach krajowych i powiatowych oraz reklamy na budynkach w większych miastach. Efektem takiego działania jest pogłębianie chaosu urbanistycznego i odwracanie uwagi od wartościowych i estetycznych budynków zabytkowych lub panoramy oświęcimskich pejzaży. Pomocą w walce z plagą reklam może być tzw. ustawa krajobrazowa z dnia 25 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015 r. poz. 774).

Na ochronę zasługują również układy urbanistyczne i ruralistyczne, niestety zagrożeniem w niektórych wypadkach może być dewaloryzacja zabytkowych układów przestrzennych, poprzez niewłaściwy rozwój mieszkalnictwa.

W powiecie oświęcimskim maleje liczba obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków. W ostatnich latach pula rejestrowych zabytków została pomniejszona o sześć obiektów, z czego dwa zostały przeniesione do rejestru archeologicznego. Pozytywnym aspektem jest bardzo dobry stan zachowania licznych kapliczek na terenie powiatu oświęcimskiego. Są one jednym z najbardziej charakterystycznych elementów pejzażu małopolskiego. Remontowane przez mieszkańców i jednostki samorządu terytorialnego, umieszczane są w gminnych ewidencjach zabytków.

Istnieje spora świadomość urzędników gmin w dziedzinie ochrony zabytków i potrzeby opieki nad dziedzictwem kulturowym regionu. Świadczy o tym fakt posiadania przez wszystkie gminy wchodzące w skład powiatu oświęcimskiego ewidencji zabytków.

Większość gmin sporządziła gminne programy opieki nad zabytkami. Miasto Oświęcim i Gmina Kęty przygotowują nowe programy, natomiast Gminy: Przeciszów, Chełmek i Polanka Wielka nie opracowały Gminnych Programów Opieki nad Zabytkami.

Gmina	Gminny Program Opieki nad Zabytkami	Gminna Ewidencja Zabytków
Miasto Oświęcim	Brak aktualnego/prace nad projektem	TAK
Gmina Brzeszcze	TAK	TAK
Gmina Chełmek	NIE	TAK
Gmina Kęty	Brak aktualnego/prace nad projektem	TAK
Gmina Zator	TAK	TAK
Gmina Osiek	TAK	TAK
Gmina Oświęcim	TAK	TAK
Gmina Polanka Wielka	NIE	TAK
Gmina Przeciszów	NIE	NIE

Tabela prezentuje stan na 22 października 2019 r¹³

Po rozpoznaniu stanu zachowania oraz wartości artystycznej, historycznej i naukowej proponuje się w pierwszej kolejności objąć wpisem do rejestru zabytków następujące zabytki.

Obiekty zasługujące na wpis do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego		
(Stan na czerwiec 2019)		
Miejscowość	Gmina	Typ zabytku
Bielany	Kęty	Kościół pw. św. Macieja
Chełmek	Chełmek	Kościół pw. NMP
Oświęcim	Oświęcim	Willa Antoniego Śłosarczyka / pałac ślubów
Oświęcim	Oświęcim	Kamienica / dawny hotel Herz
Piotrowice	Przeciszów	Kościół pw. NMP
Włosienica	Oświęcim	Kościół pw. św. Michała Archanioła

¹³ Źródło Urzędy Gmin z terenu Powiatu Oświęcimskiego.

Analizując stan krajobrazu kulturowego Powiatu Oświęcimskiego rozpoznano następujące czynniki determinujące jego dalszy rozwój:

Silne strony

- Lokalizacja na terenie powiatu Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau – jednostki o międzynarodowej sławie, wpisanej na listę światowego dziedzictwa UNESCO, generującej ogromny, międzynarodowy ruch turystyczny (2 miliony 152 tysiące osób z całego świata odwiedziło w 2018 r. tereny byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz oraz Auschwitz II Birkenau)¹⁴.
- Realizacja Programu Wieloletniego pn. Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy
- Historyczny charakter powiatu. Oświęcim, Kęty i Zator datują swoje prawa miejskie na XIII w.
- Miasto Oświęcim – zespół urbanistyczny Oświęcimia z przełomu XIV i XV wieku wpisany do rejestru zabytków. Należy do niego „zespół zabudowy starego miasta z przełomu XIX i XX wieku z głównymi dominantami: zamek, kościół i klasztor”.
- Międzynarodowy charakter miasta – kreowanie wizerunku miasta jako „Oświęcim – Miasto Pokoju” rozpoznawalnego punktu na mapie Polski, Europy i świata.
- Działalność Oświęcimskiego Centrum Kultury, Międzynarodowego Domu Spotkań Młodzieży, Centrum Dialogu i Modlitwy oraz Centrum Żydowskiego w Oświęcimiu jako ośrodków działalności kulturalnej i miejsc krzewiących pamięć o historii oraz tolerancję, będących platformą do edukacji i dialogu ekumenicznego i międzykulturowego.
- Zachowane zespoły pałacowo – parkowe na terenie powiatu.
- Duża liczba ustanowionych społecznych opiekunów zabytków na terenie powiatu oświęcimskiego.
- Opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące znaczną powierzchnię powiatu oświęcimskiego.
- Lokalne festiwale i imprezy ludowe, aktywna działalność zespołów pieśni i tańca, zespołów folklorystycznych oraz zespołów śpiewaczych.
- Parki rozrywki w Zatorze generujące duży ruch turystyczny.

Słabe strony

- Niewystarczające środki na opiekę nad zabytkami.
- Jednowymiarowy wizerunek miasta Oświęcim postrzeganego głównie z punktu widzenia Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau.
- Stan techniczny zachowanych obiektów zabytkowych wymagający dużych nakładów finansowych.

¹⁴ Źródło: <http://auschwitz.org/>.

- Brak podmiotów posiadających ofertę turystyczną obejmującą cały powiat.
- Niewystarczający poziom współpracy jednostek odpowiadających za opiekę nad zabytkami – jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, właścicieli obiektów zabytkowych.
- Brak kompleksowych badań archeologicznych na terenie powiatu.

Szanse

- Zatrzymanie ogromnej liczby turystów przybywających do Oświęcimia i zainteresowanie ich poszerzoną ofertą kulturalną i turystyczną zbudowaną w oparciu o inne niż Muzeum Auschwitz-Birkenau elementy zabytkowe.
- Promocja turystyczna skierowana głównie „na zewnątrz” i kulturalna skierowana do mieszkańców powiatu w oparciu o istniejący zasób zabytków.
- Rozwój turystyki i agroturystyki, budowa nowych szlaków turystycznych.
- Poszerzenie tras turystycznych i szlaków o miejsca i obiekty zabytkowe.
- Rozbudowa baz turystycznych z wykorzystaniem obiektów i obszarów o wartościach historycznych i kulturowych.
- Rozwijanie działań edukacyjno – wystawienniczych i udostępnianie kolejnych zbiorów przez Muzeum Zamek w Oświęcimiu, Centrum Żydowskie w Oświęcimiu oraz Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej.
- Utworzenie Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej.

Zagrożenia

- Postępująca dekapitalizacja zasobu zabytkowego.
- Samowolne działania na zabytkach bez uzgodnień konserwatorskich.
- Nielegalne rozbiórki obiektów zabytkowych.
- Mała stopa zwrotu inwestycji zwiększających ofertę turystyczną powiatu.

11. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Cele wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów opieki nad zabytkami zostały określone w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067). W artykule 87 wspomnianej ustawy sformułowano je ogólnie, nie różnicując celów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, w sposób następujący:

- Cel I: Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.
- Cel II: Uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.

- Cel III: Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
- Cel IV: Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.
- Cel V: Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
- Cel VI: Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków.
- Cel VII: Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Z wymienionych wyżej celów, cel I dotyczy jedynie programów opracowywanych na szczeblu województwa, nie wchodzi zatem w obręb zainteresowań Zarządu Powiatu. Cel określony w punkcie II jest w istocie postulatem, dotyczącym sposobu realizacji innych celów. W niniejszym programie opieki nad zabytkami powiatu oświęcimskiego przyjęto jako główne cele III, IV i V.

12. KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

I.	Priorytet I. Konsekwentne i planowe realizowanie zadań kompetencyjnych samorządu dotyczących opieki nad zabytkami jako potwierdzenia uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju powiatu.		
I.1.	Kierunek działania: Zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie.		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Harmonogram realizacji zadań
1.1.1.	Przyjęcie przez Radę Powiatu Programu Ochrony nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego oraz okresowe monitorowanie jego realizacji	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu finansowanie zewnętrzne	2020-2023
1.1.2.	Aktualizacja planu ochrony zabytków na wypadek zagrożeń	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
1.1.3.	Współpraca z Małopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków mająca na celu rozszerzenie rejestru zabytków obejmującego wartościowe elementy z terenu powiatu oświęcimskiego o obiekty wskazane w wojewódzkim programie opieki nad zabytkami, a także inne, wytypowane przez uprawnione podmioty, obiekty	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
I.2.	Kierunek działania: Udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków.		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
1.2.1.	Podejmowanie, w ramach kompetencji prawnych, interwencji wobec niszczonych (i degradowanych niewłaściwym użytkowaniem) obiektów zabytkowych	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
I.3.	Kierunek działania: Uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
1.3.1.	Wyrażanie swojej opinii w ustalaniu planu przestrzennego województwa, zwrócenie uwagi na zabytki powiatu	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
1.3.2.	Wyrażanie swojej opinii w ustalaniu planów miejscowych poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno - gospodarczego powiatu			
II.1.	Kierunek działania: Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania:		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
2.1.1.	Udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru przez organ stanowiący powiatu, na zasadach określonych w uchwale Nr XXI/193/2016 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonych na obszarze Powiatu Oświęcimskiego.	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
2.1.2.	Inwentaryzacja obiektów zabytkowych (dot. gł. kapliczek) będących własnością powiatu z tytułu posiadania obiektu na terenie stanowiącym własność Powiatu (np. w pasie drogowym drogi powiatowej).	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
II.2.	Kierunek działania: Współpraca z właścicielami i administratorami budynków zabytkowych mająca na celu ochronę i promocję dóbr kultury.		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
2.2.1.	Umieszczanie, na wniosek właścicieli, znaków informujących, że dany obiekt jest zabytkiem.	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
2.2.2.	Uwzględnianie uwag właścicieli obiektów zabytkowych w zakresie działań promujących dziedzictwo kulturowe powiatu.	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
II.3.	Kierunek działania: Prowadzenie działań wspierających inicjatywy społeczne.		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
2.3.1.	Udzielanie dotacji w ramach otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.) na realizację zadań publicznych przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku w dziedzinach: Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023 Cyklicznie
2.3.2.	Obejmowanie patronatem starosty przedsięwzięć z zakresu ochrony i promocji dóbr kultury.		

II.4.	Kierunek działania: Współpraca z rządowymi służbami ochrony zabytków.		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
2.4.1.	Uzgodnienie wspólnych działań związanych z uświadamianiem prawnym właścicieli obiektów zabytkowych jak i uczestnictwo w dokonywanych przez WUOZ wizjach i przeglądach obiektów zabytkowych	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
II.5.	Kierunek działania: Współpraca z gminami, w celu polepszenia ochrony powiatowych zabytków		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
2.5.1.	Sprawdzenie czy gminy posiadają aktualne GPOZ i GEZ	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
2.5.2.	Zachęcanie gmin do stworzenia bazy elektronicznej zabytków, w celu promocji dziedzictwa kulturowego	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
III.	Priorytet III. Wyekspozowanie zabytków oraz walorów krajobrazowych		
III.1.	Kierunek działania: Promocja dziedzictwa historycznego Powiatu Oświęcimskiego		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
3.1.1.	Wydawanie i materiałów promocyjnych oraz publikowanie informacji o zabytkach stronie internetowej powiatu	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
3.1.2.	Współpraca w ramach Euroregiony Beskidy podkreślająca walory kulturowe i przyrodnicze jako dziedzictwo pogranicza polsko-słowackiego	Powiat oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
IV.	Priorytet IV. Zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu oraz przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni.		
IV.1.	Kierunek działania: Integracja środowiska przyrodniczego i kulturowego w zagospodarowaniu przestrzeni.		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
4.1.1.	Uświadamianie mieszkańców w kwestii estetyki urbanistycznej oraz współpraca z gminami w celu usunięcia z budynków zabytkowych szpecących reklam	Powiat oświęcimski Gminy Środki własne powiatu	2020-2023
V.	Priorytet V. Wykreowanie wizerunku powiatu i tożsamości mieszkańców, wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego.		
V.1.	Kierunek działania: Rozbudzenie i pogłębianie w mieszkańcach dumy z tradycji historycznych powiatu		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
5.1.1.	Uczestnictwo w imprezach i uroczystościach dotyczących rocznic historycznych	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
5.1.2.	Współorganizowanie imprez promujących dziedzictwo kulturowe (np. przegląd stołów i tradycji wigilijnych oraz wielkanocnych)	Powiat Oświęcimski Gminy Środki własne powiatu	2020-2023

5.1.3.	Propagowanie wśród mieszkańców prowadzenia działalności agroturystycznej połączonej ze zwiedzaniem regionu	Środki prywatne	2020-2023
V.2.	Kierunek działania: Długofalowa akcja edukacyjna i promocyjna z udziałem lokalnych fundacji i organizacji.		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
5.2.1.	Wykorzystanie w działaniach promocyjnych powiatu walorów kulturowych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
5.2.2.	Organizacja wystaw plenerowych promujących kulturę i dziedzictwo kulturowe w przestrzeniach publicznych na terenie powiatu	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
V.3.	Kierunek działania: Kształcenie i edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych na rzecz ochrony zabytków		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
5.3.1.	Obejmowanie, na wniosek organizatora, mecenatem działań edukacyjnych i promujących dziedzictwo kulturowe powiatu oraz tematykę związaną z ochroną zabytków	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
VI.	Priorytet VI. Zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.		
VI.1.	Kierunek działania: Zwiększenie zasobów informacyjnych nt. dziedzictwa historycznego powiatu		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
6.1.1.	Współprowadzenie przez Powiat i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej”	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
6.1.2.	Gromadzenie materiałów dotyczących zabytków powiatu	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
6.1.3.	Współpraca z Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
VI.2.	Kierunek działania: promowanie tras turystycznych i dydaktycznych (pieszych i rowerowych) wykorzystujących walory powiatu		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
6.2.3.	Promocja istniejących szlaków m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Szlak architektury drewnianej • Małopolska droga św. Jakuba • Kraków – Morawy – Wiedeń Greenways • Trasy rowerowe w powiecie oświęcimskim 	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
VI.3.	Kierunek działania: Wykorzystanie mediów do popularyzacji zasobów kulturowych		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
6.3.1.	Promocja w środkach masowego przekazu dziedzictwa kulturowego powiatu oraz tematyki związanej z ochroną zabytków	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023

6.3.2.	Wykorzystane Internetu do popularyzacji zasobów kulturowych	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
VII.	Priorytet VII. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami		
VII.1.	Kierunek działania: Podejmowanie inicjatyw zmierzających do pozyskania środków zewnętrznych		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
7.1.1.	Aplikowanie o środki UE w ramach Euroregionu Beskidy	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
VIII.	Priorytet VIII. Powszechna edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego		
VIII.1.	Kierunek działania: wykorzystanie środowiska kulturowego do wzmacniania poczucia tożsamości lokalnej i więzi z powiatem		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
8.1.1.	Wyeksponowanie i promowanie historii regionu	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
8.1.3.	Wspieranie działalności muzeów znajdujących się na terenie powiatu	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2022-2022
VIII.2.	Kierunek działania: Utworzenie bazy danych o niematerialnych zabytkach powiatu		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
8.2.1.	Wykorzystanie strony internetowej do promocji tradycji i zwyczajów powiatu i jego mieszkańców	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
IX	Priorytet IX. Wzmocnienie roli społeczeństwa w ochronie zabytków		
IX.1	Kierunek działania: Wypełnianie obowiązku prowadzenia listy społecznych opiekunów zabytków		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
9.1.1.	Ustanawianie przez starostę, na wniosek Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, społecznych opiekunów zabytków	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
9.1.2.	Cofanie ustanowienia społecznych opiekunów zabytków	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
9.1.3.	Prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
9.1.4.	Wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków; wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków	Powiat Oświęcimski Środki własne powiatu	2020-2023
X	Priorytet X. Nadzór nad właściwym oznakowaniem zabytkowych budynków		
X.1	Kierunek działania: Oznakowanie obiektów zabytkowych „błękitną tarczą”		
	Zadania	Wykonawca Źródło finansowania	Termin realizacji
10.1.1.	Współpraca z właścicielami obiektów zabytkowych tym w zakresie oznakowania. Podejmowanie działań na wniosek właścicieli	Powiat Oświęcimski	2020-2023

10.1.2.	Umieszczanie, na wniosek właścicieli, znaków informujących, że dany obiekt jest zabytkiem	Powiat oświęcimski; Środki własne powiatu.	2020-2023
10.1.3.	Współpraca w tym zakresie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków	Powiat oświęcimski; Środki własne powiatu.	2020-2023

13. Wdrażanie powiatowego programu opieki nad zabytkami. Monitoring działania programu.

13.1. Instrumenty prawne i instytucjonalne

W realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami wykorzystane zostaną instrumenty ogólne – określone w programach rządowych i wojewódzkich, w tym w Krajowym Programie Opieki nad Zabytkami oraz w innych dokumentach o charakterze planistycznym i strategicznym, a także narzędzia i środki własne Starostwa Powiatowego oraz partnerów uczestniczących w realizacji programu – Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, państwowych i samorządowych instytucji kultury, jednostek samorządu terytorialnego, kościołów oraz organizacji pozarządowych.

Zakłada się, że cele określone w powiatowym programie opieki nad zabytkami będą osiągnięte w wyniku:

- współpracy władz Powiatu Oświęcimskiego z Małopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i jednostkami samorządu terytorialnego na bazie związków o charakterze programowym (np. porozumienia, umowy, wspólne podmioty);
- inicjatywy własnej władz Powiatu Oświęcimskiego.

13.2. Zasady finansowania programu opieki nad zabytkami

Zasady finansowania opieki nad zabytkami określa art. 71 ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami. W myśl jego zapisów w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku.

Art. 73. w/w ustawy wskazuje na możliwość pozyskania dotacji celowej na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych. Beneficjentem dotacji może być osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie albo będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Z kolei art. 74. wymienia podmioty udzielające dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Dotacji może być udzielić:

- 1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków budżetu państwa, z części której dysponentem jest ten minister;
- 2) wojewódzki konserwator zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa, w części, której dysponentem jest wojewoda.

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa jest udzielana ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

W trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Dotacja może być udzielona w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. Łączna kwota dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, udzielonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wojewódzkiego konserwatora zabytków bądź organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, nie może przekraczać wysokości 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

13.3. Wybrane źródła finansowania opieki nad zabytkami

PRZEWODNICZĄCY RADY

Kazimierz Homa

PROGRAMY MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO 2019¹⁵

Ochrona zabytków - Strategicznym celem programu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne. Kluczowe dla realizacji celów programu są zadania prowadzące do zabezpieczenia, zachowania i utrwalenia substancji zabytku, w ramach programu dofinansowania nie mogą zaś uzyskać projekty zakładające adaptację, przebudowę obiektów zabytkowych lub ich znaczącą rekonstrukcję. Duży nacisk kładziony będzie na dofinansowanie prac przy obiektach najbardziej zagrożonych oraz zabytkach najcenniejszych – wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO, uznanych za Pomniki Historii oraz tych, posiadających wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Istotnym celem programu jest również zwrócenie uwagi na obiekty, mające szczególne znaczenie dla dziedzictwa kulturowego – zarówno w kontekście ogólnościowym, jak lokalnym, gdzie pełnią ważną rolę nośnika historii i tradycji.

¹⁵ Źródło: <http://www.mkidn.gov.pl>

Kolekcje muzealne - Strategicznym celem programu jest wspieranie działalności muzeów poprzez tworzenie oraz systematyczne wzbogacanie zbiorów i kolekcji o randze narodowej i regionalnej. Program ma za zadanie utrwalanie wysokich standardów w zakresie opracowywania, przechowywania, konserwowania i popularyzowania obiektów i kolekcji muzealnych. Decyzje o wytypowaniu obiektów do dofinansowania w ramach programu powinny być elementem konsekwentnie realizowanego i długofalowego planu rozwoju kolekcji. Ze względu na powyższe wymagania program skierowany jest wyłącznie do instytucji kultury wpisanych do Państwowego Rejestru Muzeów, które są w szczególności zobligowane do zachowania wysokiej wartości merytorycznej realizowanych przedsięwzięć oraz do stosowania właściwych reguł opieki nad gromadzonymi zbiorami.

Kultura ludowa i tradycyjna - Strategicznym celem programu jest wspieranie zjawisk związanych z kulturami tradycyjnymi funkcjonującymi na poziomie lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim (oraz narodowym), które występują zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich. Dofinansowywane będą przedsięwzięcia związane ze spuścizną kultur tradycyjnych, transformacjami (przekształceniami i przemianami) poszczególnych ich elementów oraz współczesnymi kontekstami ich występowania, w tym odnoszących się także do kultur mniejszości narodowych i etnicznych oraz tradycji środowiskowych (w tym zawodowych i wiekowych np. zjawisk folkloru dziecięcego i młodzieżowego). Inicjatywy te mają przyczyniać się do integracji członków społeczności, wśród których dane zjawiska funkcjonują, i w ramach których są przekazywane (transmitowane). Zadaniem programu jest wspieranie działań związanych z materialnym oraz niematerialnym wymiarem dziedzictwa kulturowego, co wpisuje się w założenia ratyfikowanej w 2011 roku przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji UNESCO z 2003 roku w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Szczególny nacisk w programie zostaje położony na projekty kompleksowe, integrujące zarówno nadawców – twórców depozytariuszy i nosicieli treści kultury wywodzących się ze społeczności lokalnych i regionalnych oraz profesjonalistów i znawców w swoich dziedzinach, jak i odbiorców (indywidualnych i zbiorowych). Istotne jest rejestrowanie, dokumentowanie i archiwizowanie materialnych i niematerialnych przejawów kultur tradycyjnych; tworzenie odpowiednich metod i narzędzi służących ich ochronie i upowszechnianiu; wypracowywanie i dzielenie się dobrymi praktykami oraz nawiązywanie interdyscyplinarnych i międzyśrodowiskowych kontaktów; wykorzystywanie wszelkich form i sposobów promocji podejmowanych działań, w tym tworzenie ogólnodostępnych repozytoriów związanych z zasobami kultur tradycyjnych i ich transformacjami.

Ochrona zabytków archeologicznych - Strategicznym celem programu jest ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez wspieranie kluczowych dla tego obszaru zadań, obejmujących niedestrukcyjne rozpoznanie i dokumentację zasobów dziedzictwa archeologicznego oraz opracowanie i publikację wyników przeprowadzonych badań archeologicznych. Cel ten został sformułowany w oparciu o fundamentalną dla ochrony dziedzictwa kulturowego zasadę zrównoważonego rozwoju, która dopuszcza inwazyjne metody badawcze jedynie w ostateczności, gdy stanowisko (zabytek archeologiczny)

narażone jest na bezpośrednie zniszczenie spowodowane oddziaływaniem przyrodniczym, bądź działaniami człowieka. Wsparcie finansowe w ramach programu będzie kierowane do projektów, które zakładają następujące rodzaje działań:

- a) prowadzenie nieniszczących badań na obszarach (lub w dziedzinach) niewystarczająco rozpoznanych lub upowszechnionych, promujących nowe kierunki badawcze,
- b) niedestrukcyjne badanie, dokumentacja i inwentaryzacja zasobów dziedzictwa archeologicznego,
- c) opracowanie i publikację wyników badań archeologicznych, zwłaszcza zakończonych przed rokiem 2010.

Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju - Strategicznym celem programu jest wspieranie opieki nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącymi materialne świadectwo kluczowych wydarzeń z historii Polski, a także wspieranie działań mających na celu upowszechnianie wiedzy na temat tych wydarzeń. W sposób szczególny dotyczy to miejsc noszących ślady masowych zbrodni reżimów totalitarnych. Ustawowe zadania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie podtrzymywania i rozpowszechniania tradycji narodowej i państwowej – w przypadku najważniejszych miejsc pamięci, powinny przyjąć konkretną formę stworzenia możliwości sprzyjających otoczeniu tych miejsc stałą i stabilną opieką, polegającą w szczególności na zapewnieniu warunków:

- a) naukowego badania i dokumentowania miejsca pamięci oraz wydarzeń i osób z nim związanych,
- b) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy miejscach pamięci,
- c) zabezpieczenia i utrzymania miejsca pamięci oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,
- d) korzystania z miejsca pamięci w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości i autentyzmu,
- e) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o miejscu pamięci oraz jego znaczeniu dla historii, dziedzictwa i tożsamości narodowej.

Groby i cmentarze wojenne w kraju - Strategicznym celem programu jest wspieranie opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącymi materialne świadectwo kluczowych wydarzeń z historii Polski związanych z walką i męczeństwem, a także wspieranie prowadzenia działań naukowych upowszechniających wiedzę na temat tych wydarzeń. Ustawowe zadania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie podtrzymywania i rozpowszechniania tradycji narodowej i państwowej w przypadku grobów i cmentarzy wojennych powinny przyjąć konkretną formę stworzenia możliwości sprzyjających otoczeniu tych miejsc stałą i stabilną opieką, polegającą w szczególności na zapewnieniu warunków:

- a) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, remontowych i robót budowlanych,
- b) zabezpieczenia i utrzymania w jak najlepszym stanie,
- c) prowadzenia badań archeologicznych,
- d) poszukiwania oraz przenoszenia grobów wojennych,
- e) dokumentowania i prowadzenia badań naukowych,
- f) popularyzowania i upowszechniania wiedzy.

Kultura cyfrowa – strategicznym celem programu jest opracowanie i digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego oraz udostępnianie i umożliwianie ponownego wykorzystywania zasobów cyfrowych do celów popularyzacyjnych, edukacyjnych i naukowych. W ramach programu możliwa jest realizacja projektów edukacyjnych dotyczących wykorzystania zasobów cyfrowych. Zwiększenie dostępności opracowanych i zdigitalizowanych zbiorów, przy zastosowaniu atrakcyjnych form ich prezentacji, także wykorzystujących możliwości nowoczesnych technologii, ma na celu przełamywanie barier w dostępie do dóbr kultury, w tym w dostępie do kultury dla osób niepełnosprawnych i wykluczonych cyfrowo. Prowadzenie działań edukacyjnych związanych z zasobami cyfrowymi ma służyć świadomemu i bezpiecznemu korzystaniu z nowych mediów oraz rozwojowi kompetencji związanych ze stymulowaniem działań twórczych obywateli w posługiwaniu się nimi.

Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków - Fundusz, którego wpływami są środki z administracyjnych kar pieniężnych, orzekanych od 1 stycznia 2018 r. na podstawie art. 107a-107d ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w trybie działu IVa Kodeksu postępowania administracyjnego, działą od 1 stycznia 2018 roku. Wpływami Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków Wpływami do Funduszu są ponadto nawiązki zasądzone przez sąd w sprawach przestępstw zniszczenia lub uszkodzenia zabytku (art. 108 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Dysponentem Funduszu jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

ŚRODKI MAŁOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW W KRAKOWIE

Budżet MWKZ (dział 921, rozdział 92120 §2720) – są to środki stanowiące pulę zarezerwowaną na dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych. Środki finansowe przeznaczone są na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków z terenu województwa małopolskiego z wyłączeniem administracyjnego obszaru miasta Krakowa.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Funduszu Kościelny - środki przeznaczone na finansowanie zadań:

- a) Konserwacja i remonty obiektów sakralnych i kościelnych o wartości zabytkowej w znaczeniu nadanym przez aktualne ustawodawstwo, bądź orzecznictwo;
- b) prace konserwatorskie mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań.

Dotacje z Funduszu Kościelnego, co do zasady, przeznaczone są na remonty i prace konserwatorskie zabytkowych obiektów sakralnych (w szczególności: remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej, odgromowej). W szczególnie uzasadnionych przypadkach może nastąpić finansowanie z Funduszu Kościelnego remontu ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (np.: instrumenty muzyczne, dzwony) oraz stałych elementów wystroju wnętrz (np.: ołtarze, polichromie, freski, posadzki).

FUNDUSZE STRUKTURALNE UNII EUROPEJSKIEJ¹⁶

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Poddziałanie 6.1.1. Ochrona i opieka nad zabytkami – którego głównym celem jest zachowanie dziedzictwa kulturowego i włączanie go w obieg gospodarczy, społeczny i kulturowy poprzez twórcze wykorzystywanie jego zasobów. W ramach tego poddziałania realizowane są projekty z zakresu ochrony, rozwoju, udostępnienia i promocji zasobów dziedzictwa kulturowego, w szczególności poprzez:

- a) realizację prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, prac zabezpieczających przed zniszczeniem, prowadzonych przy zabytkach (wraz z ich otoczeniem), a także podejmowanie działań zmierzających do ochrony krajobrazu kulturowego, w tym realizowanych na terenie parków kulturowych;
- b) dostosowywanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji gospodarczych i społecznych (m.in. turystycznych, kulturalnych), z jednoczesnym wprowadzeniem działalności pozwalającej na utrzymanie obiektu (tam gdzie to jest zasadne i możliwe);
- c) pielęgnację, konserwację oraz restaurację zabytkowych parków i ogrodów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa małopolskiego, powiązane z rozwojem funkcji zabytkowych parków i ogrodów oraz wykorzystaniem ich potencjału dla rozwoju turystyki;
- d) udostępnianie i promocja dziedzictwa kulturowego regionu oraz oferty turystycznej opartej na zasobach tego dziedzictwa, w szczególności poprzez realizację projektów

¹⁶ Źródło: Wojewódzki Program opieki nad zabytkami w Małopolsce na lata 2018-2021.

kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym oraz poprzez rozwój szlaków kulturowych.

Poddziałanie 2.1.2 Cyfrowe zasoby regionalne – wsparciem objęte są przedsięwzięcia polegające na przetwarzaniu na treści cyfrowe danych i informacji sektora publicznego, a także zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego oraz zasobów wspierających rozwój turystyki – wraz z udostępnieniem w celu ponownego wykorzystania. Zakres wsparcia obejmuje w szczególności:

- a) prowadzenie prac digitalizacyjnych, z uwzględnieniem istniejących zaleceń i wytycznych dotyczących digitalizacji;
- b) tworzenie i rozwijanie repozytoriów cyfrowych wraz z zapewnieniem warunków bezpiecznego przechowywania danych cyfrowych, udostępnianiem i scalaniem informacji o zdigitalizowanych zasobach w ramach regionalnych repozytoriów cyfrowych;
- c) tworzenie i rozwijanie platform dystrybucji treści cyfrowych, służących udostępnianiu zasobów cyfrowych w sposób otwarty i zapewniający możliwość ich ponownego wykorzystania oraz wytworzenia na ich podstawie nowych usług cyfrowych, także przez podmioty spoza sektora publicznego;
- d) tworzenie i rozwijanie systemów umożliwiających zdalny, jednolity dla wszystkich użytkowników dostęp do informacji, katalogów lub zasobów podmiotów udostępniających swoje zasoby publicznie.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Działanie VIII.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury - celem jest zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój zasobów kultury dla obecnych i przyszłych pokoleń. W ramach tego działania wsparciem objęte są kompleksowe zadania związane z ochroną i udostępnieniem, w tym turystycznym, zabytków o znaczeniu ogólnopolskim i światowym, w tym znajdujących się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO i liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii.

W ramach tego działania realizowane są również następujące typy projektów:

- a) prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy obiektach i na obszarach zabytkowych i zespołach tych obiektów oraz w ich otoczeniu;
- b) rozbudowa, przebudowa i remont niezabytkowej infrastruktury na cele działalności kulturalnej, edukacji artystycznej, archiwów;
- c) zakup trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej, w tym edukacji artystycznej oraz realizacji prac konserwatorskich;
- d) tworzenie i modernizacja wystaw stałych;
- e) ochrona i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków;

- f) konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie poprzez proces digitalizacji;
- g) zabezpieczenie obiektów przed kradzieżą i zniszczeniem.

Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 – Oś priorytetowa II. E-administracja i otwarty rząd, Poddziałanie 2.3.1. Cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki. Cel szczegółowy 4: Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego. W ramach tego celu finansowane są działania zwiększające dostępność informacji sektora publicznego. W ramach działania finansowane są projekty usprawniające podaż informacji sektora publicznego (ISP) poprzez: digitalizację informacji sektora publicznego, w szczególności zasobów kultury i nauki.

Program Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska – Słowacja 2014-2020 - W ramach Osi priorytetowej 1. Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru pogranicza przewidziano następujące typy działań/projektów:

- a) budowa lub modernizacja transgranicznej infrastruktury rekreacyjnej w pobliżu instytucji kultury, zabytków, parków krajobrazowych i narodowych stanowiących część transgranicznych szlaków turystycznych;
- b) wspólne transgraniczne projekty w zakresie odnowy i prac konserwatorskich, modernizacji obiektów dziedzictwa kulturowego znajdujących się na transgranicznych szlakach turystycznych, w tym w zakresie efektywności energetycznej;
- c) wspólne transgraniczne działania edukacyjne promujące dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze;
- d) wspólne szkolenia dla przewodników, konserwatorów i przedstawicieli instytucji zaangażowanych w działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego pogranicza.

PROGRAMY WSPÓLNOTOWE

Kreatywna Europa 2014-2020 – (Creative Europe) to program Komisji Europejskiej na lata 2014-2020 wspierający europejskie sektory kultury, filmu i kreatywne. Kreatywna Europa opiera się na sukcesie programów Kultura i MEDIA oraz doświadczeniach z nich wyniesionych. Sektor kultury i audiowizualny korzystały z dofinansowania z tych programów przez ponad 20 lat. Zgodnie z założeniami strategii Europa 2020, program Kreatywna Europa ma inwestować w sektory kreatywne i kulturę, aby wzmocnić ich konkurencyjność i znacząco przyczynić się do wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, innowacji i spójności społecznej.

INNE

Dotacja z budżetu Powiatu Oświęcimskiego - dotacji udziela się na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru przez organ stanowiący powiatu, na zasadach określonych w uchwale Nr XXI/193/2016 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonych na obszarze Powiatu Oświęcimskiego.¹⁷

13.4. Monitoring działania programu

Zgodnie z art. 87, ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, za monitorowanie realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami odpowiada Zarząd Powiatu, który co dwa lata sporządza stosowne sprawozdanie i przedstawia je Radzie Powiatu.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Kazimierz Homa

¹⁷ Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego na lata 2020-2023, s. 9.

U z a s a d n i e n i e

Samorząd powiatowy posiada ustawowy obowiązek sporządzania powiatowego programu opieki nad zabytkami. Kwestię tę określa zapis art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Powiatowy program opieki nad zabytkami przyjmuje, rada powiatu, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Projekt Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Oświęcimskiego na lata 2020-2023 został pozytywnie zaopiniowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.